ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 5., LETO: XXVIII — JESENICE, DNE 8. FEBRUARJA 1979

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Jože Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

OCENJEVANJE REZULTATOV DELA IN POSLOVANJA

»Pred ugotovitvijo periodičnega obračuna oziroma zaključnega računa delavci v temeljni organizaciji obravnavajo in ocenjujejo rezultate svojega dela in poslovanja temeljne organizacije na podlagi informacije in poročila njenega poslovodnega organa.« (150. člen zakona o združenem delu)

Torej akcija, ki jo ta čas imenujemo »zaključni računi« in za katero potekajo intenzivne priprave znotraj temeljnih organizacij združenega dela in v ustreznih službah, ni nekaj izjemnega, ni nekaj kar narekuje skrajno kritični položaj, kakor to hočejo prikazovati nekateri socializmu ne preveč naklonjeni posamezniki, temveč dosledno uresničevanje zakonske pravice in dolžnosti delavcev TOZD. Seveda pa bo v teh razpravah potrebno kritično pretresti nekatera odstopanja od sprejete družbenoekonomske politike in sploh stabilizacijska ponašanja v posameznih TOZD in to skozi lečo uresničevanja družbenoekonomskih odnosov, na kar sta še posebej opozorili druga seja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in deveta seja predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije decembra lanskega leta.

Po zakonu o združenem delu morajo temeljne organizacije in druge samoupravne organizacije in skupnosti poskrbeti za redno, pravočasno, resnično, popolno in razumljivo obveščanje delavcev o materialnem in finančnem stanju, o pridobivanju in delitvi dohodka, uporabi sredstev in o drugih vprašanjih, ki so pomembna za odločanje in kontrolo. Delavci imajo po zakonu v svojem, skupnem in družbenem interesu pravico in dolžnost stalno spremljati rezultate svojega dela in rezultate poslovanja temeljne organizacije, rezultate dosežene z združevanjem sredstev iz minulega dela v vseh oblikah združevanja dela in sredstev. V okvir obveščanja o materialno-finančnem stanju in drugih kazalcih poslovanja temeljnih organizacij sodi tudi informiranje ob periodičnih obračunih in zaključnih računih, oziroma kakor pravi zakon o združenem delu, predbilančna obravnava in ocenjevanje rezulta-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sodelavca v komandni kabini valjarne bluming

VALJARNA PROFILOV SE USTAVLJA

V valjarni profilov, ki sodi v TOZD Valjarna žice in profilov, kjer se je pred leti delalo tako, da so bili valji stalno svetli, kajti valjarna je obratovala tako rekoč neprekinjeno s takim tempom, da niso imeli časa, da bi zarjaveli, se delo ustavlja. Tehnologija in gospodarjenje zahtevata svoje. V valjarni profilov se valji niti ne bodo več svetili, niti rjaveli, ker bodo vse naprave kmalu na razpolago TOZD Jeklarna, ki jih bo porabila za vložek kot staro železo.

Že nekajkrat smo v našem glasilu pisali o valjarni profilov, njeni tradiciji in o njenem delu. Razumljivo je, da naprave, ki obratujejo neprekinjeno skoraj 80 let, ne morejo na današnji stopnji razvoja biti več rentabilne do take mere, da bi lahko, kljub pridnosti delavcev, konkurirale napravam, ki se vgrajujejo danes z razvito tehnologijo in avtomatizacijo. Ravno zato se valjarna profilov kljub temu, da je na teh zastarelih napravah – z malenkostnimi inovacijami zadnja leta precej dvignila produktivnost dela, po sklepu delavskega sveta Železarne, zaradi težkega fizičnega dela in slabih delovnih pogojev in zastarelosti ustavlja.

Resnici na ljubo moramo povedati, da to valjarno ustavljamo že celo desetletje. Že zdavnaj bi morala

(Nadaljevanje na 3. strani)

NA GRADBIŠČU KONTI LIVA PRIČELI S TESTIRANJEM NAPRAV

Montažna dela na napravah konti liva so zaključena. Pred dnevi se je pričelo hladno testiranje električnih, mehanskih in hidravličnih naprav. Delo uspešno napreduje in se bo nadaljevalo še s testiranjem naprav hladilne vode. V kolikor ne bo večjih težav, bo testiranje zaključeno ob koncu tega meseca.

Za nepoučene bralce naj pojasnim, da pod pojmom testiranje razumemo vsa tista dela, ki jih moramo izvesti po zaključeni montaži za obratovalno usposobitev naprav. Ta dela so v glavnem preizkusi gibanja mehanskih naprav z električnim, hidravličnim in pnevmatskim pogonom, preizkusi električnih naprav z meritvami, usmerjanjem in nastavitvami aparatov, preizkusi in nastavitve v hidravliki, nastavitve pre-

(Nadaljevanje na 2. strani)

VISOKA DELOVNA ZAVEST MLADINE IN DELAVCEV V TOZD VRATNI PODBOJI

Na pobudo mladine in družbenopolitičnih organizacij TOZD Vratni podboji so se člani soglasno odločili, da tudi s prostovoljnim delom pripomorejo k odstranjevanju škode, ki je nastala ob požaru 29. januarja. Mladi iz osnovnih organizacij TOZD in delovnih skupnosti Železarne, so opravili 135 ur, delavci TOZD Vratni podboji pa so se odločili, da vsak prispeva osem prostovoljnih ur, kar pomeni skupaj 384 prostovoljnih delovnih ur.

V času požara je bilo v skladišču 296 ton vložka, ki je zaradi vlage pričel rjaveti. To bi pomenilo za našo temeljno organizacijo še večjo škodo, zato je morala akcija za reševanje vložka steči takoj.

Vsi delavci, ki so bili razporejeni po posameznih TOZD zaradi mirovanja proizvodnje od 22. januarja dalje zaradi pomanjkanja naročil, so

(Nadaljevanje na 2. strani)

PREDSEDSTVO OK SZDL O URBANISTIČNI IN KADROVSKI POLITIKI V OBČINI

Na naslednji seji predsedstva občinske konference SZDL Jesenice, ki jo predsednik Zdravko Črv sklicuje v ponedeljek, 12. februarja, bodo razpravljali o izvajanju urbanistične politike v občini in o predlogu samoupravnega sporazuma o sodelovanju med lokalnimi radijskimi postajami v SR Sloveniji in RTV Ljubljana.

IZVAJANJE URBANISTIČNE POLITIKE V OBČINI

Poročilo o izvajanju urbanistične politike, prostorskega planiranja, stanja urbanistične dokumentacije, pridobivanja dovoljenj in nedovoljni gradnji so sicer imeli na dnevnem redu že na zadnji seji, vendar pa je bila zaradi odsotnosti poročevalca odložena na sedanjo sejo.

Poročevalec, oddelek za urbanizem, gradbene in geodetske zadeve skupščine občine Jesenice v uvodu poudarja, da je področje urbanističnega urejanja vedno bolj v ospredju pozornosti občanov, delovnih ljudi, družbenopolitičnih organizacij in skupnosti ter predmet razprav na vseh ravneh. Ustava opredeljuje prostorsko planiranje kot sestavni del družbenega planiranja in to zahteva tvorno vključevanje slehernega dejavnika v naši socialistični samoupravni družbi v reševanje teh vprašanj. Zvezni zakon o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije postavlja družbenopolitičnim skupnostim obvezo in nalogo, da vključijo

(Nadaljevanje na 2. strani)

VEČJI REMONTI V TEH DNEH

V torek, 6. februarja, so pričeli s predvidenim štiridnevnim remontom ASEA električne peči v TOZD Jeklarna, ki bo predvidoma trajal štiri dni. Na peči bodo zamenjali dno in opravili nekatera druga dela in jo kar najbolje usposobili za izdelavo nerjavnih jekel. Dela na remontu izvajajo domači vzdrževalci.

Isti dan so pričeli tudi z rednim remontom globinske peči I v TOZD Valjarna bluming štekel. Poleg popravila peči, ki bo predvidoma trajal 12 dni, bodo ob tej priliki peč tudi usposobili za kurjenje z zemeljskim plinom.

GRADIVO ZA PROGRAMSKO KONFERENCO ZSMS ŽELEZARNE

V današnji številki Železarja v posebni prilogi objavljamo gradivo za programsko konferenco ZSMS Železarne, ki bo predvidoma v drugi polovici meseca februarja. Gradivo koordinacijski svet ZSMS Železarne objavlja z namenom, da bi ga predhodno proučili v vseh osnovnih organizacijah ZSMS v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnosti, da bi bila konferenca kar najbolj kvalitetna in uspešna.

OB 130-LETNICI SMRTI dr. FRANCETA PREŠERNA

2.

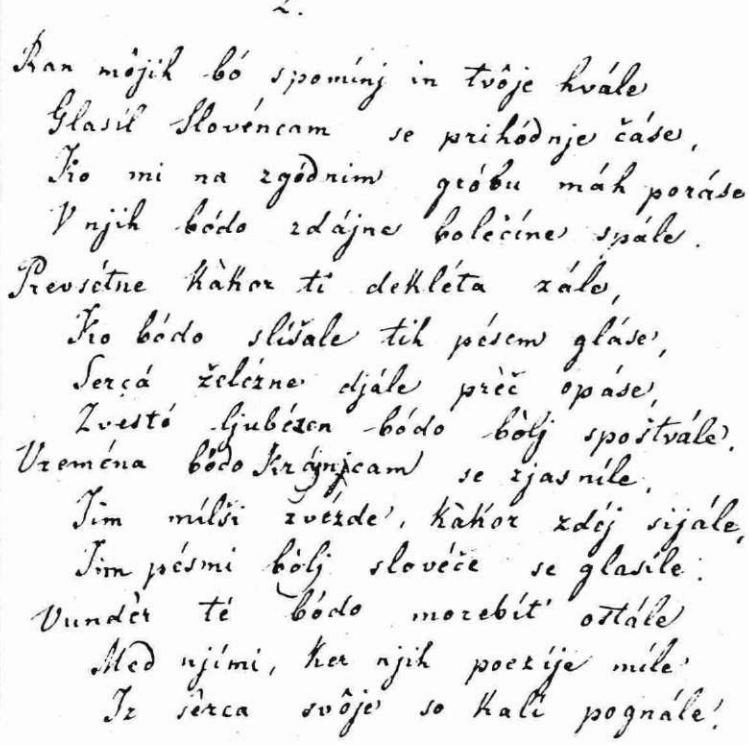

Ran mojih bó spomínj in tvôje hvále
Glasíl Slovéncam se prihódnje čáse,
Ko mi na zgôdnjem grôbu máh poráse
V njih bódo zdájne bolečíne spále.
Prevzétne kàkor ti dekléta zále,
Ko bódo slíšale tih pésem gláse,
Serçá železne djále préč opáse,
Zvestó ljubézen bódo bólj spoštvále.
Vreména bódo Kranjcem se zjasníle,
Jim mílši zvezde, kàkor zdáj sijále,
Jim pésmi bólj sloveče se glasíle:
Vendàr té bódo morebít' ostále
Med njími, ker njih poezije míle,
Iz serca svôje so kalí pognále!

Ran mojih bo spomín in tvoje hvale
glasil Slovencev se prihodnje čase,
ko mi na zgodnjem grobu mah porase,
v njem zdanje bodo bolečine spale.

Prevzétne kakor ti dekleta zale,
ko bodo slišale teh pesmi glase,
srcá železne d'jale preč opáse,
zvestó ljubezen bodo bolj spošt'vale.

Vreména bodo Kranjcem se zjasnile,
jim milše zvezde kakor zdaj sijale,
jim pesmi bolj sloveče se glasile;

vendàr te bodo morebit' ostale
med njimi, ker njih poezije mile
iz srca svoje so kali pognale.

(Iz Sonetnega venca)

INOVACIJSKA DEJAVNOST V ZADNJIH PETIH LETIH

V okviru sestavljene organizacije združenega dela Slovenske žele zarne, je lansko leto naša služba predlagala dopolnitve samoupravn ga sporazuma o inovacijah in njegovo uskladitev s stališči sindikat in zakona o združenem delu. Dopolnitve so obravnavali vsi delavci sveti TOZD. Glavne dopolnitve v odvisnosti od koristi in v ustrezne ših kriterijih za definiranje službene dolžnosti in faktorja ustvaritv ne sposobnosti.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Razmišljanja ob letošnjem kulturnem prazniku Slovencev — 8. februarju, 130-letnici smrti velikega umotvora dr. Franceta Prešerna, lahko z veseljem ugotavljamo, da vedno bolj v širšo družbeno zavest prihajajo spoznanja, povezana tudi z večjimi prizadevanji za višjo kulturo dela, tehnično kulturo, komunalno kulturo, obrambno in samozaščitno kulturo, prometno kulturo in drugo, kar v bistvu pomeni poglabljanje in krepitev razredne usmeritve in praktično kulturno politiko. Kajti če izpostavimo samo vprašanje kulture dela, ni to nič drugega, kakor drugo ime za opis samega bistva procesa osvobajanja človeka in dela. Kajti kultura v socialistični samoupravni družbi, pomeni bitko za osvobajanje človeka in dela, večjo produktivnost dela, za razvoj ustvarjalnih sil ljudi in vsestranskega razvoja osebnosti, humaniziranje samoupravnih odnosov in splošnega napredka družbe — bitko za višjo stopnjo samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in na njih utemeljeno najširšo družbeno kulturno politiko.

Postojmo nekoliko pri kulturi dela, ki je danes neobhodni sestavni del sistema znanja, spoznanj, spretnosti in navad slehernega delavca. S kulturo dela danes razumemo, poleg rednega izobraževanja na vseh stopnjah, tudi izobraževanje med delom, ob delu in iz dela. S takim izobraževanjem ne dosegamo le izboljševanja kvalifikacijske strukture zaposlenih in s tem hitrejšega tehnološkega in tehničnega napredka, marveč dosegamo tudi spremembo socialne strukture družbe, ki bolj in bolj osvobaja delavski razred svojega razrednega položaja. Torej celovit razvoj kulture dela moramo danes razumeti kot boj za večjo proizvodnjo in produktivnost dela, za večji dohodek in humanizacijo dela, za humanizacijo samoupravnih odnosov, za hitrejši razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Kultura dela ima tudi svoj nravstveni vidik. Delavec namreč v delovnem procesu stopa v določene odnose z drugimi delavci in zato jih mora upoštevati, spoštovati in znati z njimi sodelovati v duhu tovarištva in kolektivnosti, vzajemnosti in solidarnosti. Ta vidik odpira tudi vprašanje delavca na delovnem mestu, ki mora biti tako, da ga najmanj utruja, ki ustreza zahtevam — ustrezna razsvetljava, zrak, vonj, barva in zvok — ki najmanj kvarijo delavčeva čutila in njegovo zdravje.

OB LETOŠNJEM KULTURNEM PRAZNIKU

Kultura dela, oziroma dviganje kulture dela na višjo stopnjo, pomeni razvijanje tistih proizvajalnih sil, ki bolj in bolj osvobajajo človekovo delo rutinskega dela in bolj in bolj razvijajo njegovo ustvarjalno naravo. Pomeni odpravljanje razredne delitve dela za fizično in intelektualno, pomeni bitko za zgodovinsko odpravljanje dela kot golega eksistenčnega sredstva ter njegovo preobrazbo v človekovo potrebo in način življenja, za razvoj proizvodnje, za izvirne človekove potrebe.

Sodobna industrijska proizvodnja zahteva plansko pristopanje k delu, ekonomično porabo materialov, časa in energije. Sodobne tehnične naprave omogočajo, da se proces dela pospeši in podobno, vendar le ob pogoju, da je prehodno planirano, da je narejen izbor delovnih sredstev, da so pregledani instrumenti, naprave in drugo. Za vse to pa je seveda delavcu potreben visok nivo kulture dela. Delovna kultura torej vsebuje tudi pravilen pristop k delu, pravilno pripravo in organizacijo dela. Vsako delo je namreč potrebno najprej miselno in šele potem tudi tehnično in organizacijsko dobro pripraviti. Sem sodi tudi smisel za natančnost, preciznost, pa tudi smisel za kontrolo izvršene naloge in merjenje uspeha. Kultura dela zajema tudi spoznavne kvalitete, to je poznavanje in razumevanje principa dela, poznavanje lastnosti materiala in delovnih naprav ter sposobnost reševanja problemov.

Z večino elementov, ki opredeljujejo kulturo dela, se v sleherni temeljni organizaciji združenega dela in delovni skupnosti srečujemo iz dneva v dan. Še prav posebno takrat, kadar analiziramo različna odstopanja od planskih obvez in zastavljenih delovnih ciljev in v zvezi s tem s tehnološkimi in kvalitetnimi odstopanji, nenormalnimi zastoji, s povečevanjem proizvodnih stroškov in podobno. Zelo poredko pa smo nasproti tega postavili vprašanje nivoja kulture dela in v tem iskali vzroke za take pojave oziroma odstopanja.

Vsekakor, kakor smo že poudarili, vedno bolj prihaja v našo zavest spoznanje, da je kultura v vsej svoji celovitosti in z vsemi svojimi komponentami nedeljiva in bistveni dejavnik našega napredka. Ta spoznanja se mnogokje odražajo tudi že v praksi, niso pa še dovolj uveljavljena v kulturni politiki nasploh. Še vedno le govorimo o številu gledaliških predstav, koncertov, razstav . . ., ki so tudi pot in sredstvo za doseganje višje kulturne ravni, premalo pa govorimo o kulturni politiki, katere rdeča nit bi morala postati borba za razvoj kulture dela. To pa z drugimi besedami pomeni, da celotna kulturna dejavnost mora izhajati iz potreb ljudi, delavcev, združenega dela.

Seveda pa bomo to dosegali le z uveljavljanjem samoupravnega položaja delavcev v kulturni politiki, kar pa hkrati pomeni tudi hitrejše prebujanje kulturnih potreb in interesov delovnih ljudi. Izhodišče vsega tega pa je, da bosta sleherna temeljna organizacija združenega dela in krajevna skupnost imeli svoj kulturni program, da bo kulturno delovanje sestavina njunih razvojnih programov. Da se bosta ukvarjali tudi s problemi ustvarjalnih možnosti in kulturnega življenja delovnih ljudi in občanov.

Ko je predsednik Tito na XI. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije govoril o samoupravni preobrazbi kulture, je med drugim dejal:

». . . Obenem si prizadevamo, da bo tudi njegovo (delovnega človeka, pripomba pisca) socialistično samoupravno delovanje sámo — kulturno dejanje, graditev nove kulture. Zato je nujno, da se v družbi nenehno razvijajo pogoji za uveljavljanje vseh človekovih ustvarjalnih možnosti.

To ne bo šlo lahko in hitro. Toda če bomo dobro delali, se bodo rutinerstvo, egoizem in lenost duha vse bolj umikali pred notranjo potrebo ljudi po ustvarjanju, pred našo trdno odločenostjo za družbeno preobrazbo, pred občutki solidarnosti in razumevanja za druge, pred močjo nacionalne enakopravnosti in bratstva naših narodov in narodnosti.

Čedalje več ljudi tako čuti in misli, tako ravna v vsakodnevnem življenju. Naše organizirane socialistične sile morajo s svojim vztrajnim delom še bolj prispevati, da bo tako pojmovana kultura močno prežemala vsa področja življenja, zavest in delovanje našega delovnega človeka.«

PREDSEDSTVO OK SZDL ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

v svoje družbene plane poleg socialne ter ekonomske komponente plana tudi prostorsko in si s tem zagotovijo celovitejši in skladnejši družbenoekonomski razvoj.

V zvezi s tem se v republiki pripravlja več novih zakonov ali novelacij, od katerih so nekateri še v razpravi, drugi pa so že sprejeti, ki bodo urejali družbeno in urbanistično planiranje, nadalje s področja kmetijstva, gozdarstva, komunalnega gospodarstva, varstva človekove naravne in kulturne dediščine, človekovega okolja, kar vse se vključuje v problematiko gospodarjenja s prostorom. Prostorsko planiranje je opredeljeno kot prioritetna naloga v resoluciji o izvajanju srednjeročnega družbenega plana republike 1976–1980. V zvezi s tem je bil v lanskem letu sprejet odlok o obvezni pripravi prostorskih planov, z obvezno začasno enotno metodologijo, s katero se uvajajo nove kvalitete v prostorsko planiranje in se zahtevajo samoupravno sprejeti elementi prostorskih planov, družbeni dogovori o temeljih prostorskih planov in prostorski plani sami.

Zakon o urbanističnem planiranju, za katerega se pripravljajo dopolnitve in razširitve, je skupščinam občin predpisal izdelavo in sprejem urbanističnega programa kot osnovnega dokumenta, ki se izdela za celotno območje občine. Le-ta mora vsebovati dokumentacijo o družbenem in ekonomskem razvoju mest in naselij v občini, funkcijo in zmogljivost mest in naselij. Upoštevati mora elemente regionalnega prostorskega plana (Slovenije), v grafični obliki pa osnove vodnogospodarskih ureditev, osnove prometnega omrežja, energetskega omrežja ter namensko porazdelitev površin s prikazom zavarovanih območij. Zakon je tudi predpisal izdelavo urbanističnih načrtov za območje mest ali vodilnih naselij z ureditvenim območjem, ki je neposredno podrejeno stanovanjskim, komunalnim in drugim urbanskim razmeram obravnavanega mesta ali naselja. Za mesto samo ali posamezna naselja ali posamezna območja znotraj ali zunaj teh je predpisal izdelavo zazidalnih načrtov, za vsa ostala območja in naselja pa izdelavo urbanističnih načrtov. Zakon tudi obvezuje skupščine občin, da vso sprejeto urbanistično dokumentacijo po potrebi, najmanj pa vsakih pet let pregledajo ter uskladijo s spremenjenimi gospodarskimi razmerami in s splošnimi družbenimi potrebami in koristmi.

Po uveljavitvi zakona o urbanističnem planiranju je skupščina občine Jesenice sprejela naslednje urbanistične dokumente:

– urbanistični program občine Jesenice (1970),
– urbanistični načrt Kranjske gore – Gozd Martuljka (1970 kot novelacijo),
– urbanistični načrt Dovje – Mojstrana (1967),
– urbanistični načrt območja Vrbe (1970) in
– urbanistični načrt Blejske Dobrave (1973).

Vsi navedeni načrti, kakor tudi program niso novelirani, še vedno pa ni izdelan urbanistični načrt mesta Jesenic s svojim vplivnim območjem.

Izdelanih in sprejetih je 34 zazidalnih načrtov, od tega 12 za individualno stanovanjsko gradnjo, 11 za družbeno stanovanjsko gradnjo in 11 za druge potrebe. Večina zazidalnih načrtov je bila med tem že realiziranih ali vsaj delno in ne zahtevajo ponovnega pregleda, to je (obvezne) novelacije.

V celoti pa so neizdelani urbanistični redi, ki naj bi po predvidevanju urbanističnega programa pokrili prek 80 % celotnega območja občine Jesenice. Leta 1972 je bil sprejet odlok o sprejetju programa za izgradnjo žičnic in smučišč v Zgornjesavski dolini, razen tega pa se je občina vključila v regionalni projekt Gorenji Jadran z elaboratom ATC Kranjska gora, ki formalno ni bil sprejet, v osnovi, pa pravijo poročevalci, lahko služi novelaciji urbanističnega načrta Kranjske gore.

Iz tega pregleda je razvidno, da je v občini še vrsta neizvršenih nalog, ki so naložene z zakonom in urbanističnim planom občine. Poleg nekaterih objektivnih razlogov in vzrokov, poročevalci navajajo, da občina ni bila v stanju izdelati podrobne urbanistične dokumentacije zaradi nizkih sredstev, ki se v ta namen zagotavljajo letno v občinskem proračunu, razen tega pa, da razpoložljive strokovne urbanistične službe niso bile kos tem obsežnim nalogam. Okvirna cena za te dokumente namreč po pogodbi znaša 4,330.429 din, še neplačane obveznosti za dokončanje prostorskega plana ter urbanističnega načrta Jesenic, ki bi ga biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice moral po pogodbi izdelati že lansko leto, pa znašajo 1,509.254 din. V letošnjem proračunu skupščine občine pa je za potrebe prostorskega planiranja predvideno le 1,950.000 din in zato poročevalci navajajo, da ni pričakovati, da bi dokumentacijo po osnovni pogodbi na biroju lahko dokončali prej kot v letu 1982.

Poročilo navaja še nekatere podrobnosti v zvezi s tem, v nadaljevanju pa navaja postopek za pridobitev lokacijskega dovoljenja in urbanističnega potrdila ter problematiko v zvezi s tem in postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja. Gradivu pa je priloženo tudi poročilo urbanistične inšpekcije za leto 1977.

Temu vprašanju smo namenili v našem zapisu nekoliko več pozornosti, ker sodi na področje širšega družbenega interesa in ker menimo, da pri reševanju teh vprašanj v občini resnično že kritično zaostajamo. Pri tem gre prav gotovo predvsem na področju mesta Jesenice za vrsto objektivnih težav, saj smo skoraj neprestano pod pritiski »rezervatov«, na eni strani s strani železnice, na drugi pa s predvideno magistralno cesto. Vsekakor pa tako občutljivo prostorsko območje kot so Jesenice in celotna občina ob dejstvu, da smo doslej le preveč parcialno reševali posamezna območja in pri tem zagrešili vrsto napak, seveda če na to gledamo z vseh vidikov urbanistične politike, zahteva hitreje in bolj odgovorno reševanje. Zaradi širokega družbenega interesa finančna sredstva ne bi smela biti problem, še posebno, če se lahko zavedamo posledic »zavožene« urbanistične politike.

O KADROVSKI POLITIKI V OBČINI

Poročilo o izvajanju kadrovske politike v občini v razpravo predsedstvu predlaga komisija za uresničevanje in izvajanje družbenega dogovora o načelih za izvajanje kadrovske politike pri skupščini občine Jesenice. Poročilo bo na prihodnji seji predloženo tudi v razpravo in sprejem vsem trem zborom skupščine občine.

Kakor je znano, je bil družbeni dogovor o načelih za izvajanje kadrovske politike v občini Jesenice, na osnovi enakega republiškega dogovora, sprejet junija 1974. Razen enajst temeljnih organizacij združenega dela s 1271 zaposlenimi, med katerimi pa so bile nekatere organizirane šele kasneje, so vse organizacije združenega dela v občini dogovor podpisale.

K navedenemu poročilu je dodana tudi analiza zaposlovanja v občini Jesenice, ki jo je pripravil izvršni svet skupščine občine Jesenice. Tako je resnično dana dobra osnova za vsestransko in poglobljeno razpravo o teh vprašanjih. Razprava o teh vprašanjih je uvrščena na dnevni red ravno v pravem času, kajti ta čas se v SR Sloveniji začenja tudi razprava o prečiščenem besedilu predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o nalogah pri oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v SR Sloveniji, katerega podpisnice so poleg drugih tudi vse občinske skupščine SR Slovenije. O tem vprašanju bomo več poročali v naši prihodnji številki po končani razpravi v predsedstvu občinske konference SZDL Jesenice.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O SODELOVANJU LRP IN RTV LJUBLJANA

V prizadevanjih, da bi izoblikovali enotni radiofuzni sistem v SR Sloveniji, ki naj zagotovi celovito, objektivno in pravočasno obveščenost delovnih ljudi in občanov o dogajanjih in družbenih procesih, tako v njihovih temeljnih samoupravnih skupnostih, kot na širšem območju, je vsem lokalnim radijskim postajam predložen predlog samoupravnega sporazuma o programskem, tehničnem in ekonomskem sodelovanju med lokalnimi radijskimi postajami v SR Sloveniji in RTV Ljubljana. Ker je občinska konferenca SZDL Jesenice ustanoviteljica lokalne radijske postaje Triglav – Jesenice, je tudi njej predložen sporazum v razpravo in potrebno soglasje.

Samoupravni sporazum, ki pomeni izredni napredek pri urejanju enotnega radiofuzijskega sistema v SR Sloveniji, prvenstveno opredeljuje in določa:

– okvirno določa področja in obseg programskega sodelovanja in izmenjave programov,
– določa zvrst in obseg tehničnih storitev RTV za potrebe lokalnih radijskih postaj in
– ureja usposabljanje programskih in tehničnih kadrov za potrebe lokalnih radijskih postaj na RTV Ljubljana.

Sporazum mora biti podpisan do 28. februarja, veljal pa bo od 1. januarja 1979 dalje.

NA GRADBIŠČU KONTI LIVA ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

tokov hladilne vode, usmerjanje vseh regulirnih pogonov in naprav, preizkusi na deklarirane maksimalne vrednosti itd.

To je obsežno delo, pri katerem sodelujejo dobavitelji, izvajalci montažnih del, nadzorniki del in naši vzdrževalci. V kolikor v projektih, izvedbi in montaži ni bilo večjih napak, se testiranje uspešno izvaja. V nasprotnem primeru pa nastopijo težave, iskanje vzroka motnje in odprava napake, ki pa je lahko zvezana tudi z večjimi popravili in predelavami.

Ker pri testiranju sodeluje večje število ljudi, ki so aktivni na različnih delih naprav, ki so gnana z različnimi energetskimi mediji (elektriko, hidravliko, pnevmatiko), še posebna skrb mora veljati varnosti. Pri tem je poleg upoštevanja predpisov za varno delo, važna predvsem dobra medsebojna informiranost o izvajanih aktivnostih. Zato se vsi odgovorni za testiranje vsako jutro sestanejo in dogovorijo o poteku del.

Na konti livu smo zaključili osnovno testiranje elektro naprav, hidravličnih naprav in elektro hidravličnih pogonov. Prehajamo na testiranje elektro mehanskih pogonov. Pred pričetkom testiranja hladilne vode bo potrebno dokončati še nekatera gradbena dela na cevovodu hladilne vode od konti liva do črpalnice na desnem bregu Save in v sami črpalnici na desnem bregu. Prav tako bo treba še zaključiti strojne in električne instalacije na napravah za čiščenje povratne hladilne vode.

V zastoju je tudi kompletiranje konti liva s pomožnimi napravami, ker gradbena dela še niso zaključena. Urgence in prošnje, naj gradbena dela pospešijo, pa ostanejo neuslišane.

S. F.

VISOKA ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

se uro po požaru zbrali v svoji temeljni organizaciji.

Akcija je stekla takoj. Skupaj smo se dogovorili, da preidemo na trizmensko delo in takoj pričnemo s čiščenjem vložka, ki je bil najbolj kritičen. S površine dveh tretjin hladno oblikovanih profilov smo morali ročno odstraniti vso vlago in pričetke rje in jih ponovno zaščititi z oljno emulzijo.

Že naslednji dan po požaru je mladina ostalih temeljnih organizacij in delovnih skupnosti Železarne ponudila pomoč, v popoldanskem času pa je že pričela z delom. Akcija je trajala štiri dni – od 30. januarja do vključno 2. februarja.

Istočasno so se na predlog družbenopolitičnih organizacij in vodstva TOZD, kljub nadurnemu delu soglasno odločili, da vsak sodelavec simbolično prispeva za odstranitev večje škode osem delovnih ur.

S to akcijo so delavci temeljne organizacije in mladi Železarne ponovno dokazali, kako visoka sta delovna zavest in solidarnost, ki ju ne znamo vedno dovolj ceniti.

Vodstvo in samoupravni organi temeljne organizacije TOZD Vratni podboji se zahvaljujejo za hitro pomoč vsem, ki so pomagali, da je bil požar tako hitro pogašen in odpravljena škoda, ki je nastala med požarom.

ZAHVALA DELOVNI ORGANIZACIJI

Osnovna organizacija ZKS Šenčur se v imenu družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti Šenčur, najtopleje zahvaljuje delovni organizaciji Železarna in občinskemu komiteju ZKS Jesenice za razumevanje in vsestransko sodelovanje pri odkritju spominske plošče revolucionarju Janezu Mlakarju in pri praznovanju krajevnega praznika KS Šenčur v letu 1978.

Posebno zahvalo smo dolžni izreči samoupravnim organom delovne organizacije za podarjeno spominsko ploščo vašemu dolgoletnemu sodelavcu Janezu Mlakarju, delavcem delovne organizacije, ki so sodelovali pri praznovanju, predvsem tovarišu, ki je odkril ploščo in pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev pod vodstvom kapelnika Ivana Knifica.

Pihalni orkester je z izbranim programom, ob sodelovanju recitatorja, na slavnostni prireditvi ustvaril nepozabno vzdušje in razpoloženje vseh navzočih.

Izredno pozitiven odmev v naši vasi je bil dosežen s tem sodelovanjem železarskih, delavskih Jesenic s prebivalci podeželske krajevne skupnosti, ki si takih in podobnih srečanj še želi.

Istočasno se zahvaljujemo tudi vodju splošnega sektorja Dušanu Staretu za vse razumevanje in uspešno ter prijetno sodelovanje.

VALJARNA PROFILOV SE USTAVLJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

biti likvidirana v kolikor ne bi tako hudo rabili vložka za TOZD Jeklovlek. Ker pa je vsakomur znano, da je TOZD Jeklovlek finalni obrat in zelo zanimiv pri pridobivanju dohodka za vso Železarno, je bilo nujno, da je valjarna profilov še naprej obratovala in proizvajala vložek za to TOZD.

Valjarna profilov, ki je bila do postavitve valjarne bluming, z njeno težko progo, tako rekoč srce Železarne, se bo pa sedaj kljub vsemu zares v celoti kmalu ustavila. Ne nameravam ponavljati zgodovine valjarne, vendar moram še enkrat poudariti, da je valjarna obratovala neprekinjeno, kar še posebej velja za težko progo, ki je obratovala tudi vse nedelje in valjala iz ingotov vložek za ostale valjarne. Po izgradnji valjarne bluming, se je proga postopno ukinjala in ko je bila proizvodnja na blumingu dokončno osvojena se je težka proga dokončno ustavila. Utrujene in dotrajane naprave so romale v jeklarno kot staro železo za vložek.

Vzporedno s težko progo se je začelo ukinjanje posameznih posad na lahkih progah. Od šestizmenskega obratovanja, tri matične in tri vzporedne posade, je valjarna profilov v letu 1976 prešla samo še na dvoizmensko obratovanje. S tem je seveda odpadlo vajanje in proizvodnja vroče valjanih profilov za prodajo in se je izključno valjalo oziroma proizvajalo samo za vložek za TOZD Jeklovlek. Seveda so se za to, da je TOZD Jeklovlek dobila zadostno količino ustreznega vložka, morali prizadevati vsi zaposleni. Lahko trdim, da so delavci kljub nesigurnosti, ker je bila ustavitev stalno, enkrat bolj, drugič manj prisotna, dali tako rekoč vse od sebe in delali do zadnjega tako kakor, da ima valjarna še ne vem kakšno bodočnost.

Toda Železarna se s svojo modernizacijo razvija in čas mora prinesti svoje. Po tolikih letih govorjenja in počasnega ustavljanja, prihaja čas, ko se bo dokončno ustavila. Rekonstrukcija valjarne žice in obenem postavitev tretje žile za valjanje dimenzij do okroglo 32 mm, je veljala težke denarje. Razen tega, da tretja žila še vedno ne daje pričakovane proizvodnje, še vedno pričakujemo stroj za odvijanje jekla do dimenzije okroglo 32 mm v TOZD Jeklovlek, da se bo izvajalni material na tretji žili, lahko v TOZD Jeklovlek nadalje finalno predelal. Pristojni sedaj zagotavljajo, da bo ta stroj vendarle dobavljen in postavljen v TOZD Jeklovlek in dan v obratovanje. S tem trenutkom in z delnim prevaljanjem vložka v železarni Store in delno dobavo iz železarne Ravne, naj bi bil problem vložka za TOZD Jeklovlek rešen. S tem trenutkom se pa valjarna profilov tudi dokončno ustavlja.

Že v 38. številki Železarja lanskega leta je bilo zapisano, da se s 1. 1. 1979 ustavi ena izmena. To je bilo predvideno na osnovi dejstev, ki sem jih opisal v predhodnem odstavku. Toda večkrat se nam tudi kje kaj zatakne. Tako se je zataknilo tudi pri tem planiranju. Kakor vidimo iz prejšnjega odstavka odvijalni stroj v Zahodni Nemčiji še ni bil pripravljen. Prevaljano jeklo, ki bi moralo kontinuirano prihajati iz železarne Store v obliki profilov za TOZD Jeklovlek, je bilo v začetku leta še na Jesenicah, verjetno še delno v obliki rude in starega železa. Ravno zaradi teh dejstev pa se je morala zavleči tudi ustavitev ene dnine v valjarni profilov. Torej valjarna je v januar štartala z dvema izmenoma. Tukaj pa se je že drugič zataknilo. Vprašam se kaj sta valjarni koristili dve izmeni, če pa ni dobila vložka, da bi nemoteno obratovala in s tem dala TOZD Jeklovlek to kar bi bilo treba. Res da je valjarna izvajala nekaj betonskega železa iz drogov poleg jekla za TOZD Jeklovlek, toda to kar bi morala narediti, ni mogla narediti. Dosežena je bila komaj polovična proizvodnja kvalitetnih profilov od tistega kar je valjarna zadnja leta količinsko mesečno dosegala.

Razumljivo je, da s tem vložkom ni ekonomično več držati v valjarni profilov dveh izmen. Zato se je vodstvo TOZD Valjarne žice in profilov odločilo, da se ena dnina ustavi. In tako je 3. februarja 1979 valjarna profilov zadnji dan v svoji pestri zgodovini obratovala z dvema izmenoma. S tem dnem je bila ena dnina ukinjena, z eno dnino pa bo valjarna še nadalje nekaj časa delno oskrbovala TOZD Jeklovlek z vložkom.

Temu sledi tisto, kar je povezano s tradicijo, navezanost na obrat, delavce in podobno, ki je lahko tudi boleče. V ponedeljek, 5. februarja, je moralo 50 delavcev oditi na nova delovna mesta. Krivično bi sodili, če bi menili, da se po vprašanju nadaljnje zaposlitve slehernega delavca, ki je bil s tem trenutkom na razpolago, niso že zdavnaj prej pogovarjali in zavzemali prav vsi odgovorni od vodstva valjarne profilov, vodja TOZD Valjarna žice in profilov kakor tudi kadrovika valjarn, oziroma kadrovskega sektorja. Želimo le, da bi ta prizadevanja zadovoljila tudi vse delavce, kajti kljub prizadevanjem lahko vsaj v posameznih primerih pride do nezaželjenih reakcij. Znano je, da je vodja TOZD Valjarna žice in profilov imel ravno zato že dalj časa rezerviranih nekaj delovnih mest, ki po kvalifikaciji, oziroma delu z določeno priučitvijo ustrezajo tem ljudem. Toda, ko je bilo že 3. januarja kljub temu, da je valjarna profilov še obratovala na dve izmeni, 13 delavcev premeščenih, od tega največ v vajarno žice, so nekateri od teh, lahko bi rekli pod lastno streho naleteli pri posameznikih na nerazumevanje. Delavci so imeli bojazen, da bo njihov sprejem v ostalih TOZD v Železarni še slabši. Mnenja sem, da bi se morali vsi zavedati, da ti delavci niso novinci, ampak delavci z večjimi ali manjšimi delovnimi izkušnjami, delavci z 20 in večletno zaposlitvijo. Vedeti bi morali, da so to delavci prve povojne generacije, ki so dali vse od sebe. Ravno ti delavci so tisti, ki so s svojim delom prispevali velik delež k modernizaciji Železarne. Vedeti bi morali, da če ne bi bilo starih obratov v Železarni, tudi novih ne bi mogli graditi.

Da se pa ne bi omejil samo na Železarno, moram poudariti, da so ti delavci v povojnih letih dali velik prispevek k obnovi in izgradnji naše porušene domovine. Ti delavci niso prav nič krivi, da se valjarna mora ustaviti. To terja razvoj, nova tehnologija, brez katere se v sedanjih časih nobena družba ne more razvijati.

Kljub temu, kakor sem že navedel, da so se vsi odgovorni dejavniki že dalj časa resno ukvarjali s tem problemom, le ne morem mimo ugotovitve, da pa je bila pri tem premalo zainteresirana sindikalna organizacija. Pred seboj imam zapisnik zadnje seje osnovne organizacije sindikata TOZD Valjarna žice in profilov z dne 23. januarja letos, v katerem sploh ni omenjeno, da se bo ustavila dnina v valjarni profilov in kaj bo z razpoložljivimi delavci. Mnenja sem, da bi v vseh razpravah pri porazdelitvi delavcev nujno morala biti organizacija prisotna. Prav bi bilo, da bi o tem razpravljale vse samoupravne delovne skupine in da bi bili delavci preje seznanjeni z novimi delovnimi mesti, ne pa šele na dan ukinitve izmene.

Ob zaključku bi rad poudaril, da smo v valjarni profilov, ki jo ustavljamo, pred leti valjali res kvalitetno jeklo. Ne morem naštevati posameznih kvalitet, kajti spisek bi bil predlog. Vendar naj povem, da je valjarna valjala preko dvajset vrst raznih kromovih jekel, vsa orodna in rezilna jekla, kakor tudi vsa jekla za strojno in drugo industrijo. Na kratko lahko rečem, da je zelo malo kvalitet jekla v JUS in DIN normah za katera ne bi imela valjarna osvojeno tehnologijo valjanja. Za več proizvodov, ki smo jih včasih izdelovali, je jugoslovanska industrija še vedno odvisna od uvoza. Temu spisku se bo v večji meri pridružilo sedaj tudi šestkotno jeklo, ki se na tretji živi v valjarni žice baje ne more dokončno v vseh dimenzijah osvojiti.

Ob koncu mojega sestavka bi rad izrazil še eno misel za katero sem prepričan, da je misel slehernega prizadetega. Vsi smo samo ljudje! Dajmo roko na srce in bomo prišli do zaključka, da kljub težkim fizičnim pogojem dela vsak človek najraje dela tam, kjer je začel, oziroma kjer se je ustalil in usposobil za delo. Prepričan sem, da bi bila večina teh delavcev najbolj srečnih, če bi lahko s kleščami v rokah in preznojeni dočakala zasluženi pokoj. Toda razvoj terja svoje.

Te misli sem napisal z izključnim namenom, da bi te delavce na novih delovnih mestih sprejeli kot zveste pripadnike Železarni. Prepričan sem, da bomo potem zadovoljni in veseli vsi, tisti, ki so od nas že odšli, kakor tudi tisti, ki bomo še teh nekaj mesecev ostali in potem dokončno ustavili valjarno profilov.

Jože Benedičič

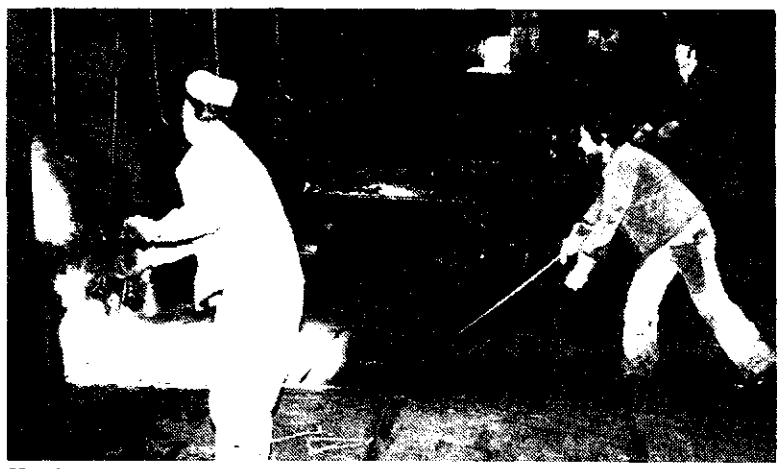

V valjarni profilov

OCENJEVANJE REZULTATOV DELA IN POSLOVANJA

(Nadaljevanje s 17. strani)

tov dela in poslovanja temeljne organizacije na osnovi poročila, ki ga pripravi poslovodni organ oziroma po delavskem svetu pooblaščena strokovna služba.

Torej gre tudi za to, da presežemo v preteklosti dokaj formalno ali v ozkih okvirih obravnavane periodične obračune oziroma zaključne račune in da dosežemo za vse delavce razumljive, primerjalne, vzročne, posledične in komentirane kazalce gospodarjenja in poslovanja v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela. Pri tem pa velja poudariti, da so bili delavci naših temeljnih organizacij in delovnih skupnosti redno mesečno prek Železarja in drugih oblik informiranja v Železarni obveščeni o najpomembnejših kazalcih gospodarjenja in poslovanja (izpolnjevanje proizvodnih planov, planov in rezultatov prodaje, gibanju stroškov, delitvi dohodka in osebnega dohodka, skupni in splošni porabi in podobno) in da se bodo z dodatnimi informacijami, ki bodo obogatene z nekaterimi dodatnimi in primerjalnimi kazalci, lahko zelo konkretno in kritično vključili v predbilančne razprave.

Seveda pa bo na teh razpravah potrebno spodbuditi obravnave o vseh tistih vprašanjih, na katere je opozorila deveta seja predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije 11. decembra lanskega leta. Pri tem gre tudi za konkretno oceno, kako posamezne temeljne organizacije in delovne organizacije uresničujejo obveznosti, ki so jih sprejele s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori o temeljih plana. Pri tem gre tudi za vprašanje investicijske politike in njene usklajenosti s plani razvoja. O tem smo obširneje pisali v četrti številki Železarja pod naslovom Odgovorno odpravljati strukturna neskladja, ki se nam kažejo v razširjeni reprodukciji. Potrebna bo tudi temeljita analiza delitve ustvarjenega dohodka za vse namene porabe. Pri tem so nas že, oba lanskoletna kongresa zveze komunistov in kongres zveze sindikatov, opozorili na pretirano rast skupne in splošne porabe. Ta čas so tudi že znani precejšnji presežki, ki so jih ustvarile samoupravne interesne skupnosti in ki samo v jeseniški občini znašajo pred končnim poračunom čez 24 milijonov dinarjev, nadalje nenormalno odstopanje osebnih dohodkov v interesnih skupnostih in drugih organih in organizacijah in podobno. Kritična analiza je potrebna še toliko bolj, ker se ugotavlja stalno upadanje reprodukcijske in akumulacijske sposobnosti gospodarstva.

Razprave o ocenjevanju dela in poslovanja v posameznih temeljnih organizacijah pa bodo izzvenele zelo praktičistično, če ob teh razpravah ne bomo tudi kritično presodili razvoja samoupravnih odnosov, oziroma samoupravne organiziranosti in razvoja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Pri tem gre za najbolj občutljivo vprašanje, kako spoštujemo in uresničujemo neodtujljive pravice delavcev pri razpolaganju in gospodarjenju z realiziranim dohodkom, kako daleč smo razvili sistem vrednotenja rezultatov dela in delitve po delu in rezultatih dela in poslovanja, oziroma gospodarjenja, kako daleč smo razvili delegatski sistem, da bi prek njega delavec resnično lahko gospodaril z rezultati svojega dela, ki jih s svobodno menjavo dela zagotavlja za zadovoljevanje svojih in skupnih potreb in interesov samoupravnim interesnim skupnostim.

Čeprav so po dogovoru v občini nosilke te aktivnosti osnovne organizacije zveze sindikatov, bo uspeh zagotovljen le, če bodo v te razprave tvorno vključene vse socialistične in demokratične ustvarjalne sile v temeljnih organizacijah, to je vse družbenopolitične organizacije z zvezo komunistov na čelu, poslovodni organi in strokovne službe. Kajti le s celovitim obravnavanjem vseh omenjenih pa tudi neomenjenih vprašanj in s sodelovanjem celotnega subjektivnega faktorja bomo uspeli, da letošnjih zaključnih računov ne bomo potrjevali le formalno.

Odgovorne in vsestranske priprave so potrebne predvsem zato, ker to mora postati stalna oblika ocenjevanja rezultatov dela in gospodarjenja, oziroma poslovanja. V jeseniški občini je v ta namen občinski svet zveze sindikatov že 24. januarja sklical vse predsednike osnovnih organizacij zveze sindikatov, na katerem so se dogovorili za potek teh aktivnosti. Sestali so se tudi poslovodni organi in se dogovorili o pripravi vseh potrebnih kazalcev in ocen, ki morajo biti pripravljene za razpravo do 10. februarja. V času od 8. do 10. februarja pa bo v občini potekal tudi seminar za predsednike osnovnih organizacij zveze sindikatov, na katerem bodo obravnavali vsa ta vprašanja, vključno z osnutkom stališč republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in nalogami sindikatov, ki so vsebovane v dokumentu Pridobivanje in razporejanje dohodka ter uveljavljanje načel delitve po delu in rezultatih dela, ki je zamenjal dosedanjo sindikalno listo.

V Železarni je dogovorjeno, da bomo temeljne kazalce o doseženih rezultatih dela in gospodarjenja v temeljnih organizacijah Železarne posredovali tudi prek našega glasila. Seveda pa bodo to morali v sleherni temeljni organizaciji opremiti še z dodatnimi ocenami in analizami iz vseh vidikov, ki smo jih poskušali odpreti v tem sestavku.

V temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih Železarne pomeni to le razširjanje in poglabljanje že utečenih mesečnih, trimesečnih in letnih pregledov in ocenjevanj rezultatov, oziroma periodičnih obračunov in letnih bilanc. Razširjanje, da bodo pri teh ocenah resnično sodelovali vsi delavci in poglabljanje, ki mora zajeti najpomembnejše kazalce prikaza uspešnosti našega dela in gospodarjenja v preteklem letu, vključno z vsemi vidiki porabe in oceno uresničevanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

Vsem tem razpravam, ocenam in analizam pa seveda morajo slediti zelo konkretni akcijski programi ukrepov za odpravljanje vseh slabosti in odstopanj od opredeljenih stabilizacijskih prizadevanj, družbenih planov, sprejetih obveznosti, od uresničevanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in drugo.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 12. 2.	ZIDAR JOŽE	MARKEŽ VALENTIN
TOREK – 13. 2.	POGAČAR KAREL	KOSELJ ANTON
SREDA – 14. 2.	ARNEŽ FRANC	PEZDIRNIK JOŽE
ČETRTEK – 15. 2.	BURJA ANTON, st.	LEBAN IVO
PETEK – 16. 2.	RAVNIHAR PETER	NEČIMER GRANC
SOBOTA – 17. 2.	ROTAR VINKO	SVETINA BOGOMIR
NEDELJA – 18. 2.	ZUPAN ALOJZ	PRISTAVEC BOŽIDAR

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 12. do 17. februarja bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: III. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec in IV. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Sitar,
popoldan: I. in II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan-Zidar.
V soboto, 17. februarja, samo dopoldan I. obratna ambulanta – dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta dr. med. Vesna Furlan-Zidar.
Od 12. do 17. februarja dispanzer za borce od 11. do 13. ure – dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

Zobna ambulanta:
dopoldan: II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej,
popoldan: I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražišar.
V soboto, 17. februarja, samo dopoldan II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.
V torek, 13. februarja in v četrtek, 15. februarja, dodatno za Železarno od 7. do 13. ure I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražišar in od 13. do 19. ure II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.
Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

PERSONALNE VESTI — JANUAR

V mesecu januarju je bilo sprejetih v delovno razmerje 58 delavcev, 77. delavcem pa je delovno razmerje prenehalo.

INVALIDSKO STA BILA UPOKOJENA: Angel OZEBEK, 1927, remontne delavnice – 32 let v ŽJ in Anica TUŠAR, 1925, splošni sektor – 16 let in pol v ŽJ.

Upokojenima sodelavcema želimo, da bi dolgo uživala težko zasluženi pokoj.

UMRL: Nenad KONDIČ, 1936, plavž – 14 let in pol v ŽJ.

Svojcem naše iskreno sožalje!

ODŠLI V JLA:

Alojz Aleš, 1960, vzdrževanje, Jusmir Avdič, hladna valjarna Bela, 1960, Husein Balič, 1959, valjarna Bela, Senad Balič, 1960, hladna valjarna Bela, Dušan Baloh, 1957, hladna valjarna Bela, Ilija Barišič, 1959, transport, Bešir Bektašević, 1959, vzdrževanje, Bajro Benič, 1959, remontne delavnice, Behzad Bešič, 1960, jeklarna, Drago Bohinc, 1958, remontne delavnice, Smajil Cerič, 1958, vzdrževanje, Petar Čosič, 1960, vzdrževanje, Ivo Črv, 1960, vzdrževanje, Branko Djurdjevič, 1959, hladna valjarna Bela, Pero Dojčinović, 1956, vzdrževanje, Slavko Dominko, 1960, profilarna, Živko Draganič, 1958, transport, Mirsad Džamastagič, 1959, OTK, Bogdan Finžgar, 1960, vzdrževanje, Boštjan Gašperin, 1960, OTK, Suad Grbič, 1960, hladna valjarna, Ahmet Gutič, 1960, valjarna Bela, Mina Horvat, 1960, remontne delavnice, Sead Huseinbašič, 1960, profilarna, Bogdan Jereb, 1960, remontne delavnice, Senad Jezerkič, 1960, strojne delavnice, Latif Kalender, 1960, vzdrževanje, Janez Kovačec, 1960, jeklovlek, Marko Kozič, 1960, valjarna Bela, Darko Lakota, 1960, vzdrževanje, Šaban Lalič, 1960, profilarna, Milan Lasnik, 1955, hladna valjarna, Mitja Markelj, 1960, hladna valjarna Bela, Franc Mlakar, 1955, sektor za ekon., Enes Mušič, 1960, hladna valjarna, Esad Numanovič, 1960, remontne delavnice, Marjan Pihler, 1960, žičarna, Franc Pogačar, 1959, remontne delavnice, Leon Ravnik, 1956, hladna valjarna Bela, Valentin Rezar, 1956, remontne delavnice, Vinko Robič, 1958, valjarna Bela, Enes Sadič, 1960, elektrode, Sejad Seferagič, 1955, vzdrževanje, Sašo Sodja, 1959, OTK, Irfan Auljanovič, 1960, hladna valjarna Bela, Ivo ščavničar, 1952, el. rač. sektor, Pavel Šercer, 1960, strojne delavnice, Husein Šestan, 1960, elektrode, Branko Šranc, 1957, OTK, Janko Štravs, 1960, profilarna, Vojko Urbas, 1960, hladna valjarna, Damjan Vilman, 1960, strojne delavnice, Hase Vukalič, 1958, žičarna, Šefik Vukalič, 1960, jeklarna.

DISCIPLINSKO SO BILI ODPUŠČENI: Petar Arsič, 1958, valjarna Bela, Ramo Beganovič, 1948, jeklovlek, Faruk Dženanovič, 1958, jeklarna, Josip Fabijanac, 1957, jeklarna, Esudin Ibrahimovič, 1957, hladna valjarna Bela, Rašid Kazič, 1958, hladna valjarna Jesenice, Niko Lipušček, 1955, hladna valjarna Bela, Mirko Mijatovič, 1951, hladna valjarna Jesenice, Muharned Osmančevič, 1960, jeklovlek, Izet Pašič, 1958, hladna valjarna Bela, Nurija Stranjac, 1957, plavž.

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo iz sedmih temeljnih organizacij in ene delovne skupnosti prejeli 46 zapisnikov sestankov samoupravnih delovnih skupin. Na sestankih se je največ govorilo o različnih vprašanjih gospodarjenja (proizvodnja v decembru, kvalitetna problematika, obratni problemi) ter o ocenjevanju delovne uspešnosti. Ponekod so se delovne skupine sestale tudi kot sindikalne skupine ter volile delegate za konferenco svoje osnovne organizacije.

Kot sindikalni skupini sta se v TOZD Plavž sestali **SDS plavž 2 in 4**. Obe sta volili delegate za konferenco osnovne organizacije sindikata. SDS plavž 4 se je na sestanku odločila tudi za organizacijo dvodnevnega izleta z nekaj lastne udeležbe. V zvezi s koriščenjem letnega dopusta, ki naj bi ga sleherni koristil 12 dni skupaj, so izrazili bojazen pred težavami, ker ga bo vsakdo planiral v poletnih mesecih (največ v juliju in avgustu).

Iz TOZD Valjarna bluming-štekel smo prejeli zapisnika s sestankov **SDS bluming 1 in 2**. Obe SDS sta med drugim kritično obravnavali zastoje. SDS bluming 1 je imela veliko pripomb na vzdrževanje delovnih naprav. Na sestanku SDS bluming 2 pa je bilo govora tudi o nekaterih ožjih vprašanjih. Ta skupina predlaga, da se uredi pregraditev garderobe, ker se pojavljajo kraje, dalje, da se pregleda možnost za povečanje postavk na nasipalcu in šteklu (kakor tudi za ostala mesta) ter da se uredi nagrajevanje za žerjavovodje za čiščenje in urejanje komor. Uredili naj bi tudi sanitarije in kopalnice za tehnologe in pečarje.

Iz TOZD Hladna valjarna Jesenice smo prejeli 13 zapisnikov SDS. Vse skupine so obravnavale proizvodnjo v decembru, problematiko posameznih oddelkov ter razno. **SDS vodstvo TOZD** je ugotovila, da zaradi pomanjkanja vložka in ostalih težav decembrskega plana niso dosegli (kljub temu, da so letni plan dosegli 28. decembra) in da se podobna situacija nadaljuje tudi v januarju (vložnega materiala je komaj za dva dni in je nekvaliteten, teže kolobarjev so prenizke, zaradi česar produktivnost pada). SDS je predlagala, da se spremeni faktor za izračun premij, saj jim zgoraj omenjeni problemi povzročajo še več naporov za dosego plana, za kar pa so sokrivi tudi predhodni TOZD. Ko je obravnavala problematiko oddelkov, je bila skupina mnenja, da je treba izboljšati delovno in tehnološko disciplino. Podobne, z nekoliko odstopajočimi odtenki, so tudi ugotovitve drugih delovnih skupin. **SDS hladna valjarna 1** ter **adjustaža** sta pod razno izpostavili več vprašanj, predlogov in ugotovitev. Tako vprašujeta, zakaj žerjav na polju III še ne dela ter zakaj »škarjevci« in »renar« ne dobivajo več prahotesnih hlač. Skupini ugotavljata, da je na stranišču potrebno zamenjati WC-deske in ugotavljata, da so urne postavke prenizke. Skupini sta izrazili željo, da bi bili na sestankih SDS in na zborih delavcev prisotni tudi vodja TOZD, vodja proizvodnje in tehnolog. Odgovore na nekatera vprašanja bi radi slišali neposredno od njih.

SDS hladna valjarna 2 ugotavlja pod razno, da je seznanjena z ukrepi za izboljšanje položaja v temeljni organizaciji, ki pa se tičejo — tako menijo — samo njih. Nikjer namreč niso zapisane naloge obratovodstva pri izboljšanju tehnologije, medsebojnih odnosov in delovnih pogojev ter organiziranosti vzdrževanja itd. Razen tega skupina tudi vprašuje, zakaj se ne dobe zimske obleke, ki so jim bile obljubljene in zakaj rezalci ne dobijo več rezervnih hlač. Predlagano je bilo, da bi bili vzdrževalci glede dohodka bolj vezani na proizvodnjo. **SDS hladna valjarna 3** med drugim opozarja, da so za slabo produktivnost krivi tudi drugi vzroki. Tako ugotavlja, da TOZD že par let nazaj uspešno dela in presega količinski in finančni plan, glede na druge TOZD v železarni pa so s kategorijami ostali v ozadju. Navajajo primer, da ima v hladni valjarni Bela I. rezalec na škarjah 9. kategorijo, kombinira pa drugi z isto kategorijo, medtem ko v hladni valjarni Jesenice prvi rezalec izvaja obe nalogi, ima pa samo osmo kategorijo. Skupina vprašuje, če je tako prav. Skupino zanima tudi, kako je s tistim denarjem, ki je bil namenjen posameznikom za nagrado ob novem letu. V zvezi z brezplačnim letovanjem na morju pa predlaga, da naj se zvrstijo vsi člani po vrsti, ne glede na premoženjsko stanje.

SDS skladišče vložka v zvezi z ugotovljeno situacijo meni, da bo treba napeti vse sile, da vsaj tisti vložek, ki ga dobijo, vestno in kvalitetno predelajo. **SDS žarilnica hladne valjarne 1** ponovno opozarja, da je v žarilnici veliko stvari, ki bi jih morali vzdrževalci čimprej popraviti. **SDS žarilnica 2** ugotavlja, da žarilnica dobro dela, da so bile reklamacije minimalne ter, da so ves dopust nadoknadili z nadurami, tako da niso imeli zastojev, ki bi ovirali doseganje planskih obveznosti. Predlagane ukrepe smatrajo za popolnoma umestne, ob čemer pa je nujno, da odgovorne službe preskrbijo ustrezni vložek za nemoteno obratovanje. Skupina predlaga, da naj se na kontipeči nabavi nov močnejši avtomatski varilni aparat, sedanjega pa naj bi uporabljali kot rezervo. Člani **SDS žarilnica 3** so zaskrbljeni zaradi zaostajanja za planskimi obveznostmi v zadnjem času. Bojijo se, da se ne bi zmanjšali tudi osebni dohodki. Zato menijo, da si bodo morali vsi zaposleni v TOZD prizadevati za odpravo zaostankov. Žarilec zvonastih peči pa je postavil vprašanje, kdaj bodo zagotovljene saržirne puše s križi, stare pa popravljene. **SDS žarilnica 4** med drugim meni, da je potrebno vsaj vložek, ki ga dobijo, predelati s čimmanj izmečka. Vsak naj bi se zavedal, da je vloženo delo vsakega posameznika doprinos k celotnemu uspehu vsega kolektiva. Zato naj bi se vsaka nedisciplina in malomarnost kaznovala. Skupina ugotavlja, da veliko breme leži predvsem na neposrednih vodjih dela, ki naj delo izvedejo hitro, kakovostno in varno.

SDS lužilnica predlaga v zvezi z obstoječimi težavami (pomanjkanje TVT, lahki kolobarji, neodgovarjajoče kvalitete trakov itd.), da bi odpravili pomanjkljivosti v okviru njih samih. S tem misli na nepotrebno previjanje posameznih kolobarjev, rezanje že tako lahkih kolobarjev in na večjo pozornost pri previjanju. Meni, da bi se s tem povečala kvaliteta luženja. SDS apelira tudi na odgovorne glede popravil in vzdrževalnih del v lužilnici, da bi se zboljšali pogoji dela (tako zaradi varnosti kot zaradi kvalitete luženja). **SDS karisti** je bila, med drugim, mnenja, da je potrebno, če naj bi bil prevoz materiala nemoten, poskrbeti za poti in prostor. V patentirnici naj bi se popravile tračnice, da bi se vanjo lahko prišlo z velikim viličarjem. Poti na VAC niso urejene, kanal pri VAC-u pa je treba popraviti (še posebej pokrove). Kanal pri žičarni tudi ni popravljen. Razen tega predlagajo, da naj bi bili prazni koši v pocinkovalnici, ne pa zunaj, v snegu, ker sicer v zimskem času težko pridejo do njih. Pritožujejo se tudi nad žerjavovodkinjo v skladišču surovega materiala, ker jim noče pomagati pri prestavljanju materiala, ker jih obklada z raznimi imeni in vodi njihovo evidenco prihajanja in odhajanja z dela.

SDS odprema pa se pritožuje zaradi premajhnega prostora v skladišču ter slabih delovnih pripomočkov. Zaradi premajhnega prostora v skladišču ne morejo materiala skladiščiti po dimenzijah in kvalitetah, zaradi česar prihaja do zmešnjave in poškodb materiala. Pišejo, da za kavelj, na primer, prosijo že dve leti, da vlečna naprava še vedno ni usposobljena ter da so slabe tudi plošče, ki jih uporabljajo pri prekladanju vagonov. Soočajo pa se tudi s problemom neizpolnjenega normativa, kar povzroča probleme pri koriščenju dopustov.

V TOZD Žičarna se je sestalo 14 delovnih skupin. Obravnavale so proizvodnjo v decembru in letu 1978, kvalitetno problematiko, sprejeli oceno delovne uspešnosti ter se seznanili z informacijo o redu v kantini. **SDS vodstvo TOZD** je med drugim analizirala vzroke za povečano število zunanjih reklamacij, imela pa je tudi pripombe na usluge, ki jih nudijo kantine. Tako meni, da bi bilo potrebno popestriti jedilnik, rešiti problem prehladnih obrokov in čaja, da je zaželjeno boljše pranje posode, da je treba odpraviti prenašanje čaja in kuhanih klobas ter želodčkov preko posod s toplim obrokom (ker kaplja v hrano) ter urediti silos za kruh. **SDS žičarna I-1** je bila seznanjena (kot tudi ostale) z dobrimi proizvodnimi rezultati v mesecu decembru in sploh v letu 1978, ugotavlja pa tudi, da so prejeli v decembru šest opravičenih reklamacij, v celem letu pa 66 opravičenih in 20 opozorilnih ter 25 neopravičenih. Predlagala je, da se za kopalnico nabavi aparat za sušenje las. Tudi **SDS žičarna I-2** je bila seznanjena s podatkom o skupni vrednosti reklamiranega materiala. Z večjo pozornostjo bo skušala prispevati k zmanjšanju reklamacij, zlasti če se nanašajo na dimenzije in zmešnjave v samem obratu. Skupina meni, da nekateri posamezniki nimajo korektnega odnosa do osebja v kantini. Med drugim jo zanima, zakaj naj bi za ogrevanje obrata tudi sami prispevali del sredstev. Meni namreč, da so za taka dela sredstva navadno predhodno zagotovljena in da bodo to ogrevanje kljub lastni udeležbi zagotovo tudi plačevali.

SDS žičarna I-3 je v zvezi s kvalitetno problematiko sprejela naslednja stališča: takoj je treba prijaviti vsako zamenjavo materiala, ki ga dobijo iz žične valjarne; napake, ki nastanejo pri vlečenju (dimenzijska odstopanja, površinske napake) se ne sme prikrivati; navodila o etiketiranju kolobarjev, s posebnim poudarkom pri žici, ki je namenjena v žarilnico in nadaljnjo predelavo, pa je potrebno natančno izvajati. (Iz poročila o reklamacijah v letu 1978 je bilo namreč razvidno, da je bilo največ opravičenih reklamacij prav pri žici, ki ima daljši proces predelave.) Skupina je postavila tudi dvoje vprašanj. Prvo se nanaša na problematiko ogrevanja. Skupina meni, da so dela pri ogrevanju daljšega značaja in so zato delavci na delovnih mestih pri glavnih zunanjih vhodih upravičeni do zimskih oblek. Skupina razen tega opozarja na še nepopolno rešen problem notranjega transporta. Problem je v tem, ker skozi žičarno vozi še preveč viličarjev z notranjim izgorevanjem (prevozi za žarilnico, pocinkovalnico in kontižarilno peč), zaradi česar je pri strojih v neposredni bližini pri vhodu v žarilnico še vedno preveč izpušnih plinov.

SDS žičarna II-1 ugotavlja, da je bilo mnogo opozorilnih informacij tudi pri VAC-žici predvsem zaradi slabega navitja, kolenčavosti in varjenja. **SDS žičarna II-2** ugotavlja, da je bil plan za leto 1978 v veliki meri uresničen z delom na proste sobote in da bo s takim delom potrebno nadaljevati tudi letos — v kolikor bo prihajal vložek v zadostni količini. Že v januarju pa se dogaja, da jim manjka vložka, predvsem VAC žice. Številne pripombe je imela tudi na prehrano v kantini. Tako opozarja, da narezana salama, sir, slanina itd. predolgo stoji v hladilniku oziroma na hladilnem pultu. Predlaga, da naj se narezana salama ne daje na tople krožnike ter, da naj bo poleg toplega obroka tudi solata. Povečala naj bi se vrednost bona za malico, kvaliteta hrane pa izboljšala tudi s tem, da bi bilo v njej manj moke in sode. Skupina ugotavlja, da je delikatesna hrana v kantini dražja kot v trgovini, zgraža pa se tudi nad početjem nekaterih delavcev, ki v času, ki je namenjen kuhanju kave, skoraj ležijo na dveh stolih za mizo. Predlaga, da naj zato strežno osebje kontrolira predvsem vajence ali pa naj se kuhanje kave ukine. Skupina je predlagala, da naj se naročijo nove oglasne deske v žičarni II, v previjalnici VAC-a in v pletilnici vrvi. Obvestila, sklepi in ostalo naj bi se za oglasne deske tipkalo v treh izvodih.

SDS žičarna II-3 ugotavlja, da je bilo največ reklamacij zaradi zamešnjav kvalitet ter dimenzijskega odstopanja, zaradi česar meni, da bi bilo potrebno poostriti kontrolo končnih izdelkov s strani OTK. V zvezi z zadrževanjem delavcev v kantini pa SDS meni, da morajo nadzor nad tem, koliko časa je kdo na malici, vršiti delovodje, vsak za svoje delavce.

SDS patentirnica 1 je imela pripombe k ocenjevanju delovne uspešnosti. Skupina ugotavlja, da je v primerjavi s prvim ocenjevanjem izgubila veliko točk zaradi prehoda na ocenjevanje po posameznih delovnih skupinah, medtem ko sta ostali dve skupini v poprečni oceni precej pridobili. Meni, da so tako nekateri delavci z ostalih izmen, ki resnično delajo slabše od njih, ocenjeni bolje. Obenem predlaga, da naj bi bili delavci, ker imajo že skupinsko normo, tudi ocenjevani skupinsko, ter da bi bili tudi pletilci v eni skupini. Skupina se pritožuje nad kvaliteto in ceno hrane v kantinah ter ugotavlja, da so cene skoraj tako visoke kot v slabših restavracijah, mrzla hrana pa je celo dražja kot v trgovinah. Na sestanku **SDS patentirnica 3** pa je bilo sklenjeno, da morajo vsi delavci v patentirnici bolj paziti, da ne pride do zamešnjave kvalitet. Člani skupine so bili opozorjeni tudi na to, da je treba imeti tako do osebja v kantini kot tudi do inventarja korekten odnos. Ker se stanje glede discipline delavcev v patentirnici ne zboljšuje, je skupina sprejela zahtevo, da naj za vse tri izmene v patentirnici velja, da se delo ne predaja le med delovodji, temveč tudi med delavci na posameznih delovnih mestih.

SDS pocinkovalnica 1 ni bila zadovoljna z odgovori glede izboljšanja delovnih pogojev. Meni, da se ne sme pozabiti, da je v pocinkovalnici, ki je majhen kolektiv, bolniška odsotnost izredno velika. Tako so ostali delavci, ki ne bolujejo, preobremenjeni. To pa vodi delavca, namesto na delo, po pomoč k zdravniku. Krivdo za to, da jim v decembru ni uspelo pocinkati planirane količine žice, vidi skupina v pomanjkanju vložka in v remontu žerjava. Skupina predlaga, da bi se pomivalni stroj v kantini zamenjal ali dal v popravilo, ker povzroča neprijetne vibracije in moti delavce pri malici. **SDS pocinkovalnica 2** želi, da se čimprej uredi vprašanje redne odpreme. **SDS pocinkovalnica 3** ni bila zadovoljna z odgovori na posamezna vprašanja. Meni, da se reševanje problemov, ki so in ki nastajajo, zavlačuje. Skupina želi, da bi se problemi, ki so in še bodo v zvezi s proizvodnjo, vložkom (količinsko in kvalitetno) ter vzdrževanjem, hitreje rešujejo. Opozarja pa tudi, da so cevi (radiatorji), ki so bile pred leti postavljene za ogrevanje, dotrajane in na več krajih počene, takorekoč neuporabne. Zato naj bi jih odstranili iz pocinkovalnice in jih dali med staro železo. **SDS adjustaža** meni, da je nekatere reklamacije zakrivilo malomarno delo posameznikov. Skupina vprašuje, kdaj bodo dobili še drugi signada stroj za vezanje žice s trakom ter za ščipalne klešče domače izdelave.

Temeljna organizacija **Vratni podboji** se je soočila s problemom začasne ustavitve proizvodnje. O tem vprašanju je bilo govora na dveh zborih delavcev tega TOZD. Na prvem sestanku je zbor delavcev sprejel sklep, da se proizvodnja začasno ustavi od 23. do vključno 26. januarja, da gre 29 delavcev na prisilni dopust, šest delavcev pa v TOZD Profilarna. Vsi ostali naj bi medtem skrbeli za odpremo, normalno pa naj bi delala (na zalogo) vzorčna delavnica. Na drugem sestanku je zbor delavcev ugotovil, da se situacija z naročili še ni izboljšala ter sprejel sklep, da z mirovanjem nadaljujejo do vključno 3. feb. V TOZD naj bi ostalo enako število delavcev kot je bilo sklenjeno na prejšnjem zboru, ostale pa naj bi razporedili po ostalih TOZD. Delavci TOZD Vratni podboji so takšno ustavitev sprejeli z razumevanjem, vendar pa so ob tem postavili naslednje vprašanje: »Zakaj proizvod kot je kovinski vratni podboj DO Železarna Jesenice ne more dovolj uspešno plasirati na tržišče? Ali je vzrok v neustreznem artiklu ali v načinu prodaje? Stanje glede pomanjkanja naročil v naši temeljni organizaciji postaja vedno bolj problematično, zato naj poslovodni odbor sprejme določene sklepe, kako z delom v prihodnje.«

V TOZD Strojne delavnice se je sestalo 11 delovnih skupin, ki so obravnavale ocenjevanje delovne uspešnosti. **SDS konstrukcijska delavnica 2** je menila, da so ocene sicer realne, ni se pa strinjala s skupnim količnikom. Predlaga, da naj se, če se že vzame skupen odstotek, tudi skupno ocenjuje. Skupina opozarja, da naj se posamezniki ocenjujejo v skupinah, v katerih delajo. Skupini, ki sta zahtevali primerjalne podatke glede rasti osebnih dohodkov v gospodarstvu in negospodarstvu, sta dobili odgovor in ga vzeli na znanje.

SDS kantine (TOZD Družbena prehrana) je med drugim obravnavala pravilnik o lomu drobnega inventarja. Meni, da je 50 % vsekakor previsok odstotek za plačilo nevidnega loma po kantinerkah, kajti do loma pride tudi zaradi obrabljenosti, pod to kategorijo pa spada tudi vse, kar kdo, ki ni član tega TOZD, odtuji. Predlagala je povečanje kategorij kantinerk. Kantinerka I naj bi imela 6. kategorijo, kantinerka II pa 5. kategorijo.

V delovni skupnosti za splošne in kadrovske zadeve ter informiranje se je sestala **SDS splošne varnostne službe**, ki je med drugim obravnavala plan dela te službe v letošnjem letu. Ob tem je bilo poudarjeno, da bo treba posvečati delu več pozornosti, predvsem pa nad vhodi in izhodi delavcev. Na sestanku so vratarji izrazili tudi mnenje, da bo treba urediti način izplačevanja osebnega dohodka 15. v mesecu oziroma dvigganje denarja za proste delavce in delavce, ki niso zaposleni na dopoldanski izmeni. To izkoriščajo delavci dopoldanske izmene in predčasno zapuščajo delo z izgovorom, da so bili v obratu samo zaradi dviga denarja. Delovna skupina je postavila tudi vprašanje glede dovoza malice. Predlagali so, da bi to lahko uredili tako, da bi bone za malico lahko žigosali in bi malico lahko nabavljali v trgovinah. Tako kot jo nabavni oddelek.

Center za proučevanje samoupravljanja ter informiranje — Božidar Lakota

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

8. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE ŽELEZARNE

Predsednik odbora samoupravne delavske kontrole Železarne je v sredo, 31. januarja, sklical 8. redno sejo odbora in predlagal naslednji dnevni red: obravnava elaborata o inventuri delovnih skupnosti, odgovori na vprašanja oziroma zahteve s prejšnje seje in tekoče zadeve.

Člani odbora in ostali prisotni so najprej poslušali poročilo o inventurnem popisu osnovnih sredstev in njihovih virov, investicij v teku, razreda 3, denarnih sredstev, terjatev, obveznosti, združenih sredstev ter sredstev in virov skupne porabe za delovno skupnost za komercialne in finančne zadeve. Poročila so podali Alenka Jasnič, Vida Hrast in Primož Peterman. Pri inventurnem popisu so ugotovili razlike med dejanskim in knjižnim stanjem, ki se doknižijo na ustrezne konte pred izdelavo zaključnega računa 31. decembra 1978.

Samoupravna delavska kontrola se je v celoti strinjala z ugotovitvami centralne inventurne komisije delovne skupnosti za komericialne in finančne zadeve.

Samoupravna delavska kontrola je obravnavala tudi poročilo centralne inventurne komisije delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje. Poročilo je podala Jana Košir. Ta komisija je prav tako pregledala in popisala osnovna sredstva in njihove vire, investicije v teku, razred 3, denarna sredstva, terjatve, obveznosti ter sredstva in vire skupne porabe. Ugotovila je razlike med dejanskim in knjižnim stanjem in predlaga, da se te razlike knjižijo pred izdelavo zaključnega računa 31. 12. 1978.

Samoupravna delavska kontrola se je s poročilom centralne inventurne komisije delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje strinjala v celoti.

Samoupravna delavska kontrola je obravnavala še poročilo centralne inventurne komisije delovne skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje in se s poročilom v celoti strinjala. Poročilo je podal Franc Ravnik. Komisija je poročala o opravljenih inventurah osnovnih sredstev in njihovih virov, investicij v teku, razreda 3, denarnih sredstev, terjatev, obveznosti ter sredstev in virov skupne porabe. Ugotovljene razlike med dejanskim in knjižnim stanjem omenjenih sredstev se doknižijo pred izdelavo zaključnega računa.

K drugi točki dnevnega reda je predsednik poslovodnega odbora Peter Kunc podal poročilo o izvršitvi sklepov prejšnje seje. Poročilo o prekomerni porabi kokil v temeljni organizaciji Jeklarna je podal član poslovodnega odbora Božidar Bartelj. Poročilo je odbor vzel na znanje in hkrati naroča delavskemu svetu te temeljne organizacije, da ob koncu leta poda poročilo o porabi kokil.

Odgovor na zahtevo prejšnje seje, da je treba pripraviti poročilo o medsebojnih odnosih v vodstvu TOZD Hladna valjarna Bela, je podal Bojan Erjavšek iz kadrovske službe. Odbor je analizo o vprašanju delovne morale in psiho-socialne klime v TOZD Hladna valjarna Bela vzel na znanje s pripombo, da se omenjeno analizo posreduje temeljni organizaciji, ki naj to problematiko natančno prouči. Hkrati pa odbor samoupravne delavske kontrole Železarne naroča kadrovskemu sektorju, da skuša s sprejemom novih delavcev za to temeljno organizacijo popraviti kadrovsko zasedbo del in opravil. Razen tega je odbor sprejel tudi sklep, da je treba vse nepravilnosti v temeljni organizaciji Hladna valjarna Bela postopoma odpravljati, vsekakor pa je potrebno tudi tehnološko-tehnično ukrepati.

Odgovor na vprašanje o pravilnosti razpisa del in opravil računovodij temeljnih organizacij je podal vodja pravne službe Janez Poljšak. Odbor je poročilo vzel na znanje.

Odbor je vzel na znanje odgovor oddelka za zaščito industrijske lastnine glede izkoriščanja službenih potovanj za inovacije. Anton Strajnar je v zvezi s poročilom povedal, da so na osnovi pregleda potnih poročil ugotovili, da službena potovanja nimajo nikake zveze s pripravljenimi tehničnimi izboljšavami. Vendar je treba pripomniti, da v potnih poročilih navedeni cilji potovanja ne izključujejo opazovanja na drugih področjih tehnike in tehnologije, ki lahko povzročijo ideje o inovacijah.

Pod točko razno so člani odbora menili, da bi morali dobiti gradivo k posameznim točkam dnevnega reda pravočasno pred sejo, tako da bi ga lahko pregledali in se lažje odločali o posameznih vprašanjih. Zato so sprejeli sklep, naj ustrezne službe pravočasno pošljejo gradivo za sejo.

Ob koncu seje se je predsednik odbora zahvalil za udeležbo in sodelovanje, vendar je ponovno ugotovil, da prisotnost ni zadovoljiva.

Z. B.

Dopisujte v Železarja

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

SEJA KOMISIJE ZA MDA PRI OK ZSMS JESENICE

Prejšnji teden se je pri občinski konferenci Zveze socialistične mladine Jesenice sestala komisija za mladinske delovne akcije. Člani so se predvsem dogovarjali o organizaciji letošnjih lokalnih delovnih akcij, o ponovni oživitvi dela kluba jeseniških brigadirjev, o pripravah na letošnje zvezne in republiške mladinske delovne akcije, zamenjali pa so tudi nekaj članov komisije.

Ko so govorili o ponovni ustanovitvi kluba jeseniških brigadirjev, so poudarili, da morajo čimpreje evidentirati širok krog brigadirjev za novo vodstvo, predvsem tiste, ki so doslej z aktivnim delom v brigadirskem delovanju že pokazali svoje sposobnosti. Pri tem velja poudariti, da je bil na Jesenicah klub brigadirjev že ustanovljen pred tremi leti in sicer prvi tovrstni klub v Sloveniji. Takratno vodstvo si je zastavilo tudi zelo optimističen načrt, vendar očitno ni bilo kos nalogam, tako da je delo kluba kmalu zamrlo.

Člani komisije za mladinske delovne akcije so se dogovorili, da se bo še v tem tednu sestal poseben odbor, ki bo pripravil poslovnik za delo kluba brigadirjev. V mesecu februarju bodo sklicali vse brigadirje in ponovno ustanovili klub jeseniških brigadirjev.

Na seji so za tem v delo komisije vključili več novih članov, nekatere pa so zaradi nedelavnosti zamenjali. To so storili predvsem zato, ker v letošnjem letu komisijo čakajo zelo odgovorne in pomembne naloge. Te so predvsem obveza iz preteklega leta, ko so jeseniške brigade izredno uspešno sodelovale na zveznih in republiških delovnih akcijah. Člani komisije so se dogovorili, da bodo že v mesecu februarju začeli z evidentiranjem mladih za letošnje mladinske delovne akcije. Vodstva vseh osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine bodo prejela evidenčne liste, s katerimi bodo evidentirala aktivne in sposobne mladince za udeležbo na letošnjih akcijah.

V letošnjem letu bodo dali poudarek tudi izobraževanju brigadirjev. Pripravili bodo več predavanj, predvsem za tiste brigadirje, ki bodo evidentirani za razne odgovorne funkcije v brigadah.

Na teh predavanjih se bodo seznanili z vsemi nalogami in obveznostmi na mladinskih delovnih akcijah s pomenom prostovoljnega mladinskega dela ter z nalogami družbenopolitičnih organizacij v nadaljnjem razvoju naše samoupravne socialistične družbe.

Omenimo naj še, da bodo člani komisije obiskali tudi osnovne organizacije Zveze socialistične mladine v temeljnih organizacijah in šolah. Na sestanku in mladinskih delovnih urah bodo prikazali delo mladih na mladinskih delovnih akcijah. Načrtujejo pa tudi brigadirski dan, ki ga bodo skušali izvesti na osnovnih in srednjih šolah v jeseniški občini.

J. R.

KAKO POŽIVITI DELO MLADIH V KS PODMEŽAKLJA

V sredini decembra so mladi v krajevni skupnosti Podmežaklja dobili vabila od občinske konference za ponovno ustanovitev osnovne organizacije v tej krajevni skupnosti. Na ustanovni konferenci se nas je takrat zbralo 17 mladincev, kljub temu, da jih je na območju Podmežaklje zelo veliko.

Ker smo bili vsi prisotni mnenja, da iz majhnega raste veliko, smo vseeno izvolili predsedstvo in si začrtavali pot za nadaljnje delo. Potem so prišli novoletni prazniki, bližalo se je šolsko polletje, zimske počitnice, mladinska organizacija Podmežaklja pa je še vedno spala. Nekaj krivde za to nosi tudi novo predsedstvo z menoj na čelu, saj zaradi preobremenitve z drugimi obveznostmi nismo storili ničesar, da bi se stanje bistveno popravilo. Tako nam je ušel januar brez kakršne koli akcije. Da pa bi stanje izboljšali sem v februarju sklenil spodbuditi posamezne komisije s konkretnimi akcijami. Kot prva je bila na vrsti kulturna komisija. Sklicali smo razširjeno sejo, sprejeli okvirni načrt dela in se dogovorili za izvedbo proslave ob kulturnem prazniku Slovencev. Tako bo že v petek, 9. februarja, proslava na kateri bodo nastopili mladi recitatorji in harmonikar.

Za prihodnji teden pa nameravam sklicati še razširjeno sejo športne komisije in organizirati razgovor vseh mladincev v krajevni skupnosti o aktivnostih mladih v KS.

Upam, da bodo te akcije po začetnih težavah spodbudile tudi ostale mladince in mladinke k aktivnemu sodelovanju v mladinski organizaciji v KS Podmežaklja.

Branko Jeršin

SEJA PREDSEDSTVA KS ZSMS ŽELEZARNE

Prejšnji teden je bila seja koordinacijskega sveta Zveze socialistične mladine v jeseniški Železarni. Člani so obravnavali poročilo koordinacijskega sveta za zadnje mandatno obdobje, prav tako pa tudi delo posameznih komisij. Kot so ugotovili, so v gradivih zajete vse akcije, pa tudi napake in pomanjkljivosti, ki so v zadnjem obdobju spremljale delo koordinacijskega sveta. Vsi materiali so objavljeni v današnji številki tovarniškega glasila Železar v posebni prilogi. O njih bodo potem do sredine februarja razpravljale osnovne organizacije mladih v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih v Železarni.

Na seji predsedstva so še govorili o kadrovskih spremembah v predsedstvu. Zaradi neaktivnosti posameznih članov v zadnjem obdobju so se odločili, da bodo zamenjali sedem članov predsedstva, kar je več kot polovica. Za ta korak so se odločili, ker koordinacijski svet v prihodnje čakajo nove naloge, zato si seveda ne morejo več privoščiti številnih spodrsljajev prav na račun neaktivnih članov predsedstva. Na seji so zatem govorili še o pripravi novega akcijskega programa, ki ga bodo pripravili do programske konference koordinacijskega sveta, ki bo v februarju.

J. R.

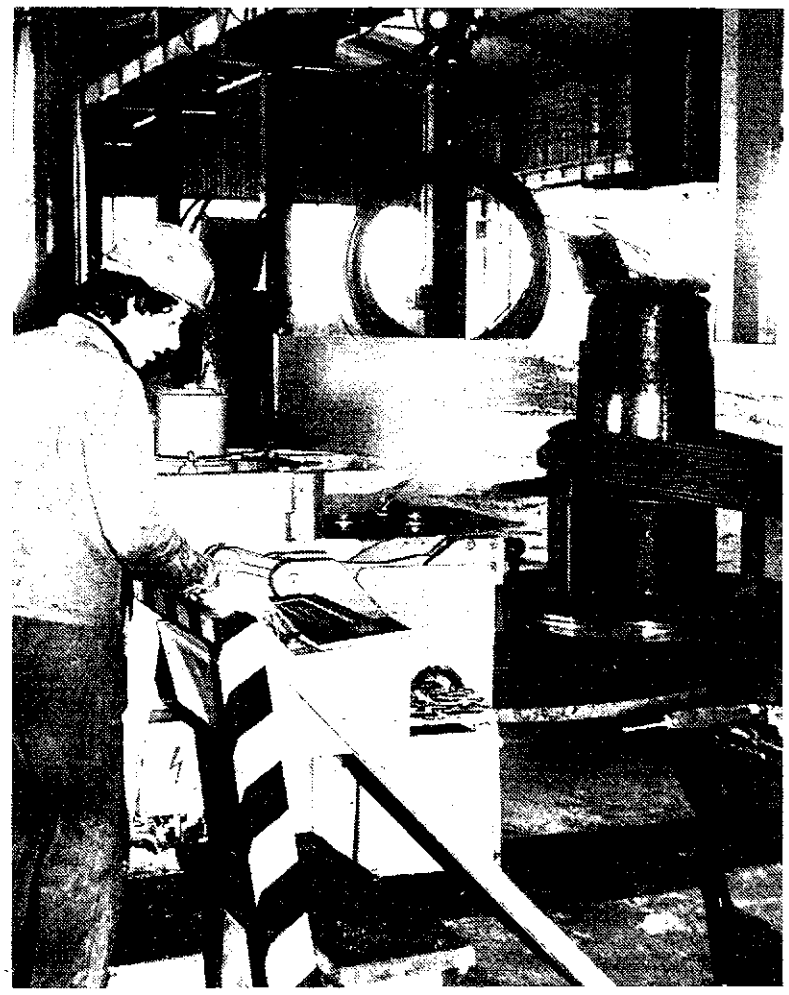

Sodelavec pri novi navijalni liniji v jeklovleku

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje . . . 2

Tito

MRZLA VODA KOT PRVA POMOČ PRI OPEKLINAH

Tako danes zanesljivo vemo, da trenutna ohladitev opečene kože zmanjša obseg omenjenih biokemičnih procesov.

Dva znanstvenika sta s poskusi na živalih dokazala, da uporaba mrzle vode zmanjša smrtnost zaradi hudih opeklin, vendar pa zagotavlja uspeh samo tedaj, če jo uporabimo takoj po nastanku opeklin in če je temperatura vode najmanj 15 do 20 stop. C. Čas hlajenja mora biti najmanj 15 do 30 minut.

Pri hlajenju se krvne žile, ki so pod opeklino zožijo in s tem se zmanjša možnost razpadajočih beljakovin v organizem.

PRAKTIČNA NAVODILA ZA PRVO POMOČ PRI OPEKLINAH

1. **Osebje za prvo pomoč.** Za prvo pomoč pri opeklinah sta potrebna najmanj dva človeka. Eden mora odstraniti mokro ali gorečo obleko, drugi pa medtem pripravlja mrzlo vodo. Posebno hitro je treba ukrepati, če so poškodovani otroci.

2. **Potrebni material.** Za odstranjevanje obleke, ki je ne moremo hitro strgati s telesa, potrebujemo sanitetne ali večje navadne škarje, če jih nimamo, pa lahko uporabimo tudi nož z zaobljeno konico.

V podjetjih, predvsem pa v oddelkih, ki jih ogroža požar, je priporočljivo imeti poleg tuša tudi daljšo gumijasto cev, ki jo lahko priključimo na vodo, dve rdeče pobarvani vedri (za 10 litrov) in lonec z ročajem (za 1 liter).

Ta pomožni pribor naj bo na lahko dostopnem kraju blizu vode, da ga lahko vsak hip uporabimo. V neposredni bližini morajo biti tudi kratka navodila za prvo pomoč pri opeklinah.

V sanitetnem prostoru bi bilo dobro, da bi imeli v hladilniku vrečko z ledenimi kockami ali celo mrzle blazinice z želejem, ki so primerne za večje opekline po telesu. Na zalogi bi morali imeti tudi večje količine gaze ter rjuho, prevlečeno z aluminijem, za vlažni povoj med transportom.

Povoji, maziла in olja za opekline ne ustrezajo več današnjemu nivoju znanja. Samo za zelo majhne opekline lahko uporabimo specialni žele za opekline.

3. **Časovno zaporedje ukrepov prve pomoči.** Če gre za opekline po rokah, moramo opečeni del takoj dati pod curek mrzle vode.

Če nastanejo po telesu opekline od ognja, moramo ogenj takoj pogasiti z vodo (nikakor ne smemo poškodovanca pokrivati z odejami, da ne bi zadrževali toplote), lahko uporabimo tudi gasilni aparat.

Obleko, prepojeno z vrelo tekočino, moramo čimprej odstraniti s telesa. Opečene dele telesa moramo polivati z mrzlo vodo, otroka pa čimprej položiti v kad, potem ko mu hitro odstranimo obleko.

Na pomoč pokličemo tudi sosede.

4. **UPORABA MRZLE VODE.** S plastičnim loncem polivamo mrzlo vodo na opečeno kožo. V začetku vsako minuto, kasneje pa vsaki dve minuti. Če je le mogoče, uporabimo gumijasto cev za vodo.

Na nepoškodovanih delih telesa obleko zaščitimo pred vodo.

Otroke polivamo z ročnim tušem v kadi 10 do 20 minut.

Če je poškodovan obraz, ga vsako minuto pomakamo v umivalnik z mrzlo vodo.

Toplo vodo ohladimo s kockami ledu iz hladilnika.

Pri transportu v bolnico moramo na opečene dele telesa položiti mrzle blazine ali v mrzli vodi namočeno gazo ali pa kar namočeno posteljnino.

5. **Ravnanje pri nesrečah.** Pri nesreči imajo opečeni ljudje večje možnosti za zdravljenje, če jim damo prvo pomoč z mrzlo vodo, vendar pod pogojem, da to lahko hitro izvedemo. Veliko časa namreč porabimo za reševanje poškodovanih in za iskanje vode.

Zato lahko včasih improviziramo (uporabimo pijačo iz steklenic ali konzerv). Če je prevažanje poškodovanih počasno, jih lahko še naprej polivamo z mrzlo vodo. Ta priporočila veljajo tudi za avtomobilske nesreče, ko lahko z vodo polivamo kar skozi razbita okna.

6. **Drugi ukrepi v okviru prve pomoči.** Poklicna združenja posebno priporočajo, naj dajemo poškodovancem manjše količine napitkov (mineralna voda, čaj, limonada).

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

ENERGIJA IN CESTNI PROMET

Znano je, da računajo naftni in energetski strokovnjaki ob koncu tega stoletja na možnost določene krize, povezane s porabo in proizvodnjo nafte. Vzrok, računajo, bo v tem, da takratne razpoložljive svetovne zaloge nafte najbrž ne bodo sposobne kriti vedno večje porabe. Ali se bo to predvidevanje tudi uresničilo, bo v veliki meri odvisno predvsem od naraščanja porabe naftnih derivatov.

Brez dvoma pa drži, da bo iz navedenega razloga enkrat v prihodnosti moralo priti pri razvoju cestnega prometa do odločilnega preobrata. Vendar danes še ni jasno, kakšen naj bo ta preobrat. Če bo pričakovana naftna kriza res nastopila ob prelomu sedanjega stoletja, potem ni več mnogo časa na razpolago, ker bo do takrat treba opraviti še mnogo raziskovalnega dela.

Že danes so cestna vozila velik porabnik naftnih derivatov. V Zvezni republiki Nemčiji porabijo 24 % celotne količine nafte in v ZDA je njihov delež celo dvakrat večji. Za presojo, kakšne ukrepe bo treba izvesti v primeru resnega pomanjkanja nafte, raziskujejo posamezne možnosti za nadomestilo v tako imenovani energetski verigi. Na ta način je mogoče ugotoviti, kakšen delež celotno uporabljene osnovne energije je bil v končni fazi namenjen za prevoz raznih tovorov. Rezultati teh proučevanj so, kot je razvidno iz spodaj navedenih primerov, zelo slabi.

Za pogon vozila na motor z vplinjačem je energetska bilanca slaba. Predelava nafte v rafineriji je povezana s 5 % izgubami in za transport bencina do porabnika sta potrebna še nadaljnja 2 %. Motor z notranjim izgorevanjem dela s povprečno stopnjo izkoriščanja okoli 15 %. To pomeni, da se približno 85 % v bencinu vezane energije izgubi pri pretvarjanju preko toplote v delo. Poleg nadaljnjih izgub pri prenašanju moči (sklopka, pogon, kardan, zadnja os, gume), je treba pri skupnem izkoristku upoštevati tudi faktor koristnega tovora vozila. Le-ta je pri osebnih avtomobilih nizek, ker predstavlja koristni tovor le sorazmerno majhen delež celotne teže vozila. Tako dobimo v takšni energetski verigi skupno stopnjo izkoriščanja pri bencinskem motorju 4,47 % in pri dizel motorju 5,6 %.

Sicer je mogoče to izredno nizko količino s temeljitim in vztrajnim delom še nekoliko povečati, vendar rešitve osnovnega problema s tem ne bo mogoče doseči.

Ena izmed možnosti za zamenjavo nafte pri proizvodnji bencina je hidriranje premoga. Vendar porabi ta postopek toliko energije, da znaša skupni izkoristek celotne energetske verige samo 2,1 %. Druga možnost je kemični postopek proizvodnje metanola iz lesa ali premoga (lesni alkohol). Ta omogoča pri motorju uporabo večje kompresije kot bencin in s tem tudi boljše izkoriščanje razpoložljive energije. Ker pa je metanol težji kot bencin, nastane pri njegovem transportu 3 % izgube namesto 2 % in je zato skupni izkoristek samo 2,7 %. Če bo mogoče uporabiti pri proizvodnji bencina in metanola iz premoga jedrsko energijo kot vir potrebne toplote, potem bo izboljšanje teh nizkih skupnih izkoristkov mogoče.

Vodik je sicer zelo dobro pogonsko sredstvo za pogon motorjev z notranjim izgorevanjem. Vendar nastajajo pri proizvodnji, čiščenju, skladiščenju in transportu znatne energetske izgube. Če je zaloga vodika v vozilu shranjena v obliki hidridov, skupaj z nekaterimi kovinskimi zlitinami in se ta med obratovanjem sprošča z ogrevanjem, potem je skupni izkoristek tega sistema zaradi velike teže teh zlitin in s tem tudi slabega izkoriščanja nosilnosti vozila, samo 1,4 %. In to kljub temu, da se motor na pogon z vodikom odlikuje z dobrim izkoristkom.

Pri električnem pogonu je prva slaba stran ta, da električno energijo ne dobimo v naravi, temveč jo je treba proizvajati v elektrarni. Sodobna termoelektrarna pa obratuje z izkoristkom največ 40 %. Razen tega je tudi izkoristek akumulatorjev slab. Isto velja tudi za faktor izkoriščanja nosilnosti električnega avtomobila, ker so danes v uporabi svinčeni akumulatorji zelo težki. Čeprav obratuje sam elektromotor z dobrim izkoristkom, se giblje skupen izkoristek avtomobila na električni pogon v celotni energetski verigi samo okoli 2 %. Pri tem je bil zaradi manjše teže upoštevan akcijski radij samo 80 km.

Zaloge premoga v ZDA zadostujejo pri kritju celotnih energetskih potreb v tej državi za vsaj 120 let. Pri tem je upoštevana tudi proizvodnja bencina in metanola, če bi bila in kadar bo potrebna. Vendar bi takšna preusmeritev zahtevala zelo velike investicijske stroške.

Zato kaže, da bo bolj zanimiva proizvodnja bencina in goriva za dizel motorje iz oljnih škriljavcev, saj so njihove zaloge v ZDA večje kot premoga. Postopek predelave oljnih škriljavcev zahteva izmed vseh možnih rešitev za proizvodnjo nadomestnega pogonskega goriva najmanjše investicijske stroške. Vendar bi bil na ta način proizveden bencin za okoli 50 % dražji kot tisti iz nafte. Za uresničitev komercialne predelave oljnih škriljavcev in premoga v tekoča kurilna in pogonska goriva, bo potrebno še okoli osem let časa za raziskave in razvoj. Zato bo potrebno za naprave, ki bi naj pričele obratovati ob koncu prihodnjega desetletja, pričeti z delom že danes.

V ZDA so strokovni energetski krogi mnenja, da se bo pričela doba nadomestnih pogonskih goriv takrat, ko bo svetovna ponudba nafte manjša in s tem tudi njena cena višja. Če se bo takšen razvoj odvijal počasi, potem bo mogoče težave, ki bodo vzporedno nastajale tudi premagati. Če bo potekal zelo hitro, potem si je težko predstavljati, kako bo potekalo gospodarsko življenje na svetu, ob istočasno močno zavrtem cestnem prometu.

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

25. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNA

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu železarne Jesenice Božo PANČUR, je sklical petindvajseto sejo odbora za gospodarstvo v torek, 30. januarja, z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, ocena izvrševanja operativnega programa za mesec januar, predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje za mesec februar, problematika zaostankov, analiza dela in predlogov ukrepov za izboljšanje proizvodnih rezultatov v elektro jeklarni, v sklepnem delu seje pa so obravnavali pogodbo za leto 1979 za poklicno gasilsko in reševalno četo ter razpisali Pantzovo nagrado za leto 1979.

Najprej so obravnavali poročilo o izvrševanju sklepov zadnje seje, ki ga je podal član poslovodnega odbora Božidar BARTELJ. Ugotovili so, da so bili sklepi izvršeni, nekateri, ki so dolgoročnega značaja, pa se še izvajajo. Ugotovili so tudi, da odbor za gospodarstvo še vedno ni prejel povratne informacije o rezultatih ukrepov, ki so bili sprejeti na 21. seji odbora za gospodarstvo. Ker se ukrepi in naloge nanašajo na izpolnjevanje proizvodnega programa v IV. kvartalu, so temeljne organizacije Valjarna bluming-štekel, Valjarna žice in profilov in Hladna valjarna Bela dolžne, da izpolnjevanje ukrepov analizirajo in odboru za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne o tem poročajo. Vodja temeljne organizacije Jeklarna Alojz Kalan pa je analizo o izpolnjevanju ukrepov v tej temeljni organizaciji podal na seji odbora. Navzoči so bili seznanjeni še z realizacijo sklepa iz 15. seje odbora z dne 26. maja 1978.

Po podani oceni izvrševanja operativnega programa količinsko in vrednostno za mesec januar 1979 in prodaji energetskih medijev ter vzdrževalnih storitev za mesec december 1978, ki jo je obrazložil vodja oddelka za operativno planiranje Avgust KARBA, so navzoči ugotovili, da smo že v prvem mesecu poslovnega leta 1979 slabše proizvajali tot smo načrtovali. Ko je odbor za gospodarstvo analiziral vzroke odstopanj, je prišel do naslednjih ugotovitev:

— v nekaterih temeljnih organizacijah niso dosegli planiranih rezultatov zaradi kadrovskih problemov, v drugih pa zaradi neizdobave iz uvoza;

— ugotovili so, da temeljna organizacija Valjarna bluming-štekel ni dosegla planiranih rezultatov predvsem zaradi nujne spremembe asortimenta, da bi nemoteno delale druge temeljne organizacije;

— izpad proizvodnje, ki je nastal v mesecu januarju bo težko nadoknaditi v mesecu februarju. Člani odbora so menili, da bo izpadlo proizvodnjo z dobrim delom in dobro organizacijo mogoče nadoknaditi v mesecu marcu, tako da v prvem četrtletju ne bo zaostanka za gospodarskim načrtom.

V nadaljevanju seje so obravnavali tudi predlog programa skupne in blagovne proizvodnje za mesec februar in ga sprejeli z naslednjimi ugotovitvami:

— posamezne temeljne organizacije morajo, v kolikor želijo doseči poleg količinskega tudi finančni rezultat, z večjo prizadevnostjo osvajati kvalitetna jekla v vseh temeljnih organizacijah proizvodnje in predelave jekla, od temeljne organizacije Jeklarna do Hladne valjarne Bela;

— člani odbora so menili, da si je treba za realizacijo prizadevati enako kot za doseganje količinskih planov.

V razpravi o predlogu programa skupne in blagovne proizvodnje pa so še ugotovili, da bo količinski plan n plan asortimenta lahko izpolnjen, / kolikor bo izpolnjen plan zunanje łobave vložka v količini 14.405 ton.

Med pomembnimi točkami dnevnega reda so obravnavali poročilo vodje prodajnega sektorja Jerneja HOČEVARJA o problematiki zaostankov. Iz poročila je bilo razvidno, da so temeljne organizacije železarne Jesenice preko prodajnega sektorja v letu 1978 predobavile 26.648 ton izdelkov, neizdobavile pa 30.184 ton. V zvezi s tem je odbor za gospodarstvo obravnaval predlog ukrepov v Železarni za zmanjšanje zaostankov in predobav, ki jih je pripravila strokovna služba. Zaradi pomembnosti teh ukrepov, jih navajmo v celoti:

Planiranje:

— preiti od planiranja po obstoječih nomenklaturnih grupah, na bolj konkretno definirane naloge temeljnih organizacij, zlasti glede na določene dimenzijske vrste in kvalitete ter način finalizacije,

— uskladiti s predvideno proizvodnjo temeljnih organizacij tudi potrebe po količinah in kvaliteti surovin, reprodukcijskega materiala, energije in goriv ter delovne sile na vsako planirano obdobje znotraj koledarskega leta.

— določiti možne rezerve v kapacitetah za primere nepredvidenih izpadov v proizvodnji kot tudi za posebna naročila,

— določiti temeljne organizacije oziroma ključna mesta v celotnem proizvodnem procesu, pri katerih bi postopno formirali standardne zaloge vložkov, ter s tem omogočili nemoten in dinamičen potek proizvodnih ciklusov vsem proizvodnim temeljnim organizacijam.

Prodaja:

— za proizvode, kjer to dopuščajo tržni pogoji, izvršiti optimalno koncentracijo naročil po pozicijah. Pri izvrševanju te naloge je potrebno ustrezno angažirati prometne organizacije,

— spremembe naročil sprejeti samo v slučajih, kadar nam le-te ne rušijo normalni potek proizvodnje. Dosledno izkoristiti klavzule kupoprodajnih pogojev za te primere (podaljšan rok dobave, izločevanje teh naročil iz zaostankov ,

— zagotavljanje rezervnih naročil je možno samo v sporazumu s kupcem in kot neobvezno za Železarno,

— sprejetje naročil izven plana je možno le sporazumno s prizadetimi temeljnimi organizacijami,

— pri sprejetju specifikacij za okvirno sklenjene pogodbe ravno tako izvajati sankcije po določilih kupo-prodajnih pogojev. Zakasnele specifikacije je treba posebej evidentirati in ustrezno podaljšati dobavni rok ali stornirati,

— vpeljati posebno evidenco na nivoju posameznih oddelkov prodaje o zaostankih in sicer: po kupcih, vrsti materiala, ki naj bi se vodila praviloma po doseženih prodajnih cenah na nivoju nomenklaturne grupe,

— sektor prodaje sestavlja v dogovorjenih časovnih presledkih informacijo o zaostankih za ustrezne organe upravljanja na nivoju temeljnih organizacij in delovne organizacije. Po dogovorjeni metodologiji sektor prodaje zbira informacije o vzrokih zaostankov iz ostalih področij: proizvodnje, nabave, planiranja.

Nabava:

— za potrjeni plan nabave po količinah, kvalitetah in terminih daje ustrezne informacije, s katerimi opozarja na določene odklone, ki bi povzročili kakršnekoli spremembe plana blagovne proizvodnje.

Proizvodnja:

— vpeljati sistem penaliziranja oziroma nagrajevanja posameznih temeljnih organizacij za dosledno izvrševanje proizvodnih nalog v skladu s pogodbenimi obveznostmi,

— po obstoječih kupo-prodajnih pogojih imajo naši kupci pravico do odškodnine, ki naj bi bila 0,5 % od vrednosti nedobavljenega blaga, vendar največ do 5 % od te vrednosti. Za ohranitev dobrih poslovnih odnosov, kot tudi zaradi nizke bonifikacije se kupci ne opredeljujejo za penaliziranje. Tudi, če bi plačali te bonifikacije iz sredstev delovne organizacije, ne bi imelo večjih posledic za Železarno. Morda bi bil učinkovitejši ukrep zaračunavanje omenjenih penalov temeljnim organizacijam povzročiteljem zaostankov, in sicer ne glede na to, ali kupec zahteva penale ali ne. Posebno oblikovani sklad iz teh sredstev pa bi bil lahko izvor za nagrajevanje temeljnih organizacij, ki uspešno realizirajo pogodbene obveznosti. O tem bi bilo potrebno izdelati poseben pravilnik.

Na podlagi izčrpne razprave so člani odbora sprejeli še naslednje ugotovitve:

— Vse zaostanke moramo nadomestiti s programirano proizvodnjo v naslednjem proizvodnem ciklusu, vendar najpozneje v naslednjem kvartalu.

— Zaradi hitrega osvajanja sličnih proizvodov v konkurenčnih podjetjih se je treba v bodoče obnašati bolj poslovno, da bomo bolj konkurenčni.

— Proizvodi, ki so že osvojeni, v proizvodnji ne bi smeli biti problem za redne dobave in moramo pri njih upoštevati ostrejše pogoje tako pri proizvodnji kot pri prodaji.

— Pri proizvodih, ki jih osvajamo, moramo biti bolj tolerantni tudi pri asortimentu, vendar pa moramo o tem obvestiti kupca.

Navzoči so tudi potrdili predlog poslovodnega odbora, da tehnološka priprava dela deluje preko oddelka za operativno planiranje bolj operativno s ciljem večje zaščite temeljnih organizacij, ki poslujejo v prihodkovni verigi, zato je potrebno pristopiti k ustrezni reorganizaciji.

— Vse omenjene sklepe odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne predlaga v obravnavo in sprejem tudi odborom za gospodarstvo v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

V nadaljevanju seje so podrobneje obravnavali analizo dela v temeljni organizaciji Jeklarna, oddelek elektro jeklarna, katero sta navzočim obrazložila član poslovodnega odbora Božidar Bartelj in vodja temeljne organizacije Jeklarna Alojz Kalan. Iz podane analize produktivnosti in problematike dela elektro peči, so prisotni na seji ugotovili, da so v tem odloku pristopili k uspešnejšemu izpolnjevanju planskih obveznosti kot v preteklem letu. Soglašali pa so tudi s predlaganimi ukrepi, ki so bili sprejeti na 19. seji odbora za gospodastvo v temeljni organizaciji Jeklarne, dne 25. decembra 1978. Na seji so sklenili, da je potrebno vse sprejete ukrepe v zvezi z izboljšanjem proizvodnih rezultatov v elektro jeklarni upoštevati kot prioritetne potrebe.

V sklepnem delu seje so na predlog vodje sektorja za splošne zadeve obravnavali pogodbo za leto 1979 za poklicno gasilsko in reševalno četo in samoupravno interesno skupnost za varstvo pred požarom občine Jesenice glede višine prispevne stopnje in obveznosti med to skupnostjo in železarno Jesenice. Sklenili so, da se v letu 1979 delež sofinanciranja ne spremeni in ostane tako, da SIS za varstvo pred požarom občine Jesenice prispeva 30 %, železarna Jesenice pa 70 % za kritje osebnih dohodkov in materialnih stroškov poklicno gasilske in reševalne čete, ki so za leto 1979 planirani v višini 6.821.730 din. Od tega bi SIS za požarno varnost plačala 2.046.530 din, železarna Jesenice pa 4.775.200 din.

Na predlog oddelka za zaščito industrijske lastnine in v skladu s sedaj veljavnim pravilnikom za podelitev Pantzove nagrade, člen 5, so soglašali z vsebino razpisa Pantzove nagrade za leto 1979 ter predlagali delavskemu svetu Železarne, da na prvi naslednji seji sprejme sklep o razpisu Pantzove nagrade za leto 1979. Delavski svet Železarne pa mora imenovati tudi komisijo za izbor najustreznejšega kandidata.

D. M.

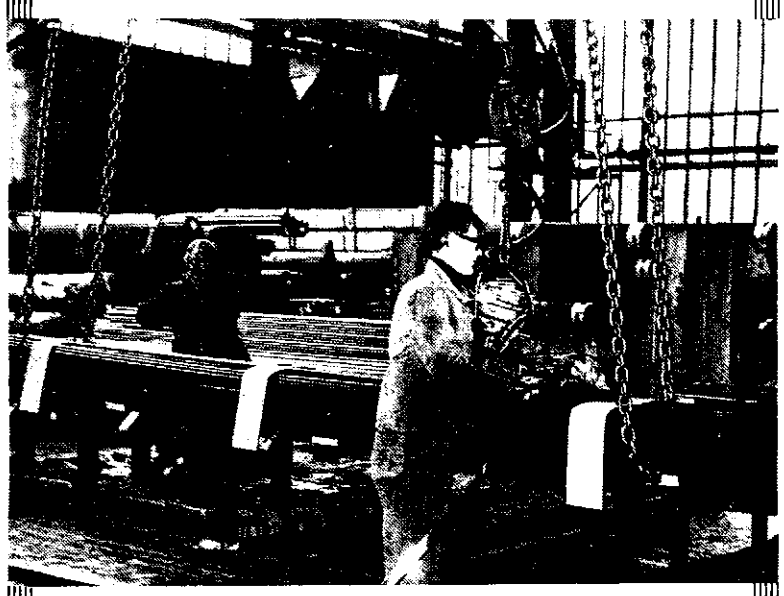

V adjustaži jeklovleka

6. SEJA ODBORA ZA INFORMIRANJE PRI DS ŽELEZARNA

V petek, 2. februarja 1979, je predsednik odbora Franc Novak sklical 6. redno sejo odbora za informiranje in za sejo predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, temeljna vsebinska zasnova Železarja, postopek za sprejemanje zaključnih računov in razno.

Predsednik odbora je podal najprej poročilo o pregledu sklepov prejšnje seje. Člani odbora so ugotovili, da so sklepi izvršeni. Odbor je ugotovil, da analizo informacijskih procesov, ki jo je odbor za informiranje sprejel in vzel na znanje na prejšnji seji, niso dovolj resno obravnavali po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Zato so sprejeli sklep, da postane analiza informacijskih procesov odslej obvezno gradivo za naslednje seje poslovodnih struktur, samoupravnih delovnih skupin, družbenopolitičnih organizacij v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

Glavni in odgovorni urednik tovarniškega glasila Železar je prisotnim posredoval predlog dopolnitev in razširitev temeljne vsebinske zasnove glasila. Predlagal je nekatera dopolnila, ki naj bi jih vnesli v vsebinsko zasnovo. Tako temeljno vsebinsko zasnovo naj uredništvo Železarja posreduje v razpravo najprej družbenopolitičnim organizacijam v mesecu februarju, nato pa temeljnim organizacijam v mesecu marcu. Razen tega odbor zadolžuje glavnega in odgovornega urednika ter uredniški odbor, da pripravijo vsake pol leta program za svoje delo; dvakrat letno se mora organizirati skupni razgovor odbora za informiranje, uredniškega odbora in predstavnikov TOZD.

Člani odbora so ugotovili, da je potrebno izvesti med bralci Železarja anketo o oceni glasila in predlogih za njegovo izboljšanje. Rezultati ankete naj bodo temelji za zasnovo programa dela uredniškega odbora.

Člani odbora za informiranje so v zvezi s postopkom za sprejemanje zaključnih računov sprejeli določena stališča, ki jih bo posredoval izvršnemu odboru sindikata Železarne, ki vodi to akcijo. Odbor je sprejel stališča, da se pripravi vsebinska razlaga zaključnega računa, ki jo bodo za to zadolženi strokovni delavci posredovali delavcem na skupnih sestankih delovnih skupin, za delovno organizacijo kot celoto pa se objavijo podatki v Železarju skupaj s komentarjem poslovodnega odbora. V zvezi s tem so sprejli še dva sklepa, in sicer: finančna služba naj posreduje kazalce iz 140. člena zakona o združenem delu; v bodočih zaključnih računih bi moral biti večji poudarek na prikazovanju rezultatov po TOZD, zato naj finančno računovodski sektor pripravi zasnovo za drugačno obliko poslovnega poročila.

Pod točko razno so člani odbora razpravljali o poenotenju oglasnih desk v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Ker predstavljajo oglasne deske pomembno sestavino informacijskih tokov, kaže k akciji pristopiti širše. Lotiti se je bo treba načrtno ob sodelovanju nekaterih strokovnih služb Železarne, dejavnikov v TOZD ter sindikalne organizacije.

Člani odbora so v daljši razpravi sprejeli v zvezi s tem sklep, naj center za proučevanje samoupravljanja in informiranje ugotovi stanje in potrebe po oglasnih deskah po posameznih TOZD, pripravi enotno vsebinsko zasnovo in posvet skupaj s tovarišem Magoličem iz tehniškega muzeja s temeljnimi organizacijami v roku enega meseca. Člani odbora so izrazili upanje, da bo akcija v redu stekla, s tem pa tudi informacijski tokovi.

Pod točko razno so člani razpravljali še o nekaterih tekočih zadevah in sprejeli ustrezne sklepe. Z. B.

TOZD Elektrode

19. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo TOZD Elektrode je imel 24. januarja 19. redno sejo, ki jo je vodil predsednik Franc Terseglav. Pri pregledu izvrševanja sklepov zadnje seje so ugotovili, da so vsi sklepi izvršeni.

Obravnavali so dosežene proizvodne rezultate v mesecu decembru in ugotovili, da je TOZD skupne planske obveznosti izpolnila s 108,3 %. Nadalje so pregledali proizvodne rezultate za leto 1978. V letu 1978 je TOZD skupne planske obveznosti izpolnila s 109,6 %. Plan dodajnih materialov za varjenje je bil izpolnjen 99,7 % in sicer pri oplaščenih elektrodah 101 %, pri VP žici 100,8 %, pri taljenih praških 82,1 % in pri aglomeriranih praških 75,5 %. Polnjena žica v okviru kooperacije z Oerlikonom ni bila nabavljena. Pri taljenih varilnih praških letni plan ni bil dosežen zaradi okvare transformatorja, zaradi česar talilna peč ni obratovala dva meseca. Plan aglomeriranih praškov in polnjene žice pa ni bil dosežen zaradi zmanjšanega obsega sodelovanja z Oerlikonom.

V preteklem letu je bilo odpremljenih 100,3 % planiranih količin. Realizirane so bile tudi izvozne količine, ki so bile v tem letu nekoliko manjše, zato pa je bila prodaja na domačem trgu večja.

Potrdili so predlog plana za mesec februar, ki znaša 1700 ton dodajnih materialov za varjenje, 50 ton elektrodne mase in 380 ton ognjevzdržnih materialov. Ugotovili so, da bo za izvršitev planskih nalog v februarju potrebno veliko truda in prizadevnosti vseh delavcev TOZD, ker je v mesecu februarju predviden remont oplaščevalne linije I in remont dozirne naprave v izdelovalnici elektrodnih mas.

Sprejeli so poročilo o gibanju osebnih dohodkov v decembru.

Odobrili so denarna sredstva za proslavo 40-letnice proizvodnje dodajnih materialov za varjenje v Železarni.

Obravnavali so predlog za premiranje delavcev pri zbiranju in ponovni uporabi odpadle mase in sklenili, da ga posredujejo v dokončno odločitev delavskemu svetu TOZD.

Predlagali so, da se problematika nagrajevanja oplaščevalcev takoj posreduje oddelku za nagrajevanje na sektorju za ekonomiko in organizacijo.

Potrdili so spremembo koriščenja odobrenih sredstev za investicijsko vzdrževanje in jih namenili za popravilo zgradbe šamotarne.

M. S.

20. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Odbor za delovna razmerja pri DS TOZD Elektrode je imel 19. januarja 20. redno sejo, ki jo je vodil predsednik Janez Zaveljcina.

Najprej so pregledali izvrševanje sklepov zadnje seje in ugotovili, da ni bilo možno sprejeti nujno potrebnih moških delavcev. Dokončna razporeditev Mohameda Mahmutoviča ni urejena, zato so naročili, da se predlog za razporeditev pripravi do prihodnje seje.

Sprejeli so poročilo o zaposlenosti delavcev v TOZD za mesec december. Ugotovili so, da je bila odsotnost zaradi dopustov v mesecu decembru zelo velika in je znašala 11,9 %. V zvezi s tem je odbor priporočil, naj bo razporeditev in realizacija koriščenja dopustov med letom bolj enakomerna.

Obravnavali so problematiko pomanjkanja delavcev v železarni in ugotovili, da TOZD nujno potrebuje delavce za opravljanje fizičnih del pri novi oplaščevalni liniji in transportu.

Razpravljali so o problematiki izbire kadrovanja delavcev za četrto oplaščevalno linijo in sklenili, da bodo o dokončnih razporeditvah razpravljali na prihodnji seji.

Soglašali so, da se Adem Redžić in Rasim Karahmetović za čas usposabljanja in ureditve sistematizacije nalog na Curto liniji 2, razporedita na dela in naloge kadrovca.

V zvezi s problematiko dela žerjavovodij odbor priporoča, da se še dve delavki usposobita za dela žerjavovodij.

Odbor je odobril 11 delovnih dni izredno plačane odsotnosti Marjanu Kejžarju za potrebe smučarske dejavnosti. Soglašal je tudi s predlogom predvidene izredno plačane odsotnosti za Srečka Žena v letu 1979 za potrebe pihalnega orkestra Jeseniških železarjev s tem, da bo odbor vsakokratno odsotnost posebej obravnaval.

M. S.

Železarski globus

INDIJA

Na konferenci Unido, ki je bila pred kratkim v New Delhiju, je indijski minister za železarsko industrijo Biju Patneik v svojem pozdravnem govoru med drugim povedal, da morajo dežele v razvoju nadaljevati s svojim razvojem proizvodnje jekla. In to kljub mnenju nekaterih industrijsko razvitih držav, da je danes železarskih proizvodnih zmogljivosti preveč. Delež držav v razvoju pri svetovni proizvodnji surovega jekla je narastel s 7 % v letu 1970 na 11 % v letu 1977. Poudaril je tudi, da indijske izkušnje na tem področju kažejo, da je takšna usmeritev pravilna.

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje

19. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje je v sredo, 31. januarja sklical 19. redno sejo delavskega sveta in predlagal naslednji dnevni red, ki so ga razširili z dodatno točko dnevnega reda: obravnava elaborata popisa sredstev oziroma inventure za leto 1978, pregled sklepov zadnje seje, obravnava in sprejem statuta Gospodarske zbornice Slovenije — splošnega združenja in razno.

Jana KOŠIR je podala obrazložitev inventurne komisije za delovno skupnost za kadrovske in splošne zadeve ter informacije. Povedala je, da je ta komisija pregledala in popisala osnovna sredstva in njihove vire, investicije v teku, razred 3, denarna sredstva, terjatve, obveznosti ter sredstva in vire skupne porabe. K posameznim poročilom so sprejeli naslednje sklepe:

— Delavski svet potrjuje ugotovljeno stanje sredstev, kjer se knjižno stanje ujema z dejanskim stanjem.

— Delavski svet potrjuje inventurni popis investicij v teku za leto 1978.

— Delavski svet potrjuje popis sredstev in njihovih virov na dan 31. 12. 1978.

— Delavski svet potrjuje inventurni popis osnovnih sredstev na dan 31. 12. 1978 brez pripomb.

— Delavski svet je sklenil, da se višek osnovnih sredstev doknjiži na osnovna sredstva in na poslovni sklad.

Delavski svet delovne skupnosti se je strinjal tudi z likvidacijo naštetih sredstev, za fizično likvidacijo pa je zadolžil ustrezno službo.

Vodja delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje je podal poročilo o izvršitvi sklepov prejšnje seje. Sklepi so večinoma izvršeni, nekateri, ki so daljšega značaja, pa so še v izvajanju. Delavski svet se je v celoti strinjal s poročilom.

Nato so delegati delavskega sveta delovne skupnosti obravnavali statut gospodarske zbornice Slovenije in splošnega združenja. Tone Varl je posredoval prisotnim informacijo o splošnem združenju TOZD črne in barvaste metalurgije in livarn prek delovne organizacije. Podal je kratko obrazložitev statuta združenja in povedal, da mora biti na zakonski osnovi vsaka TOZD in delovna skupnost članica vsaj enega splošnega združenja pri Gospodarski zbornici Slovenije. Posredoval je tudi predlog delegatov za skupščino splošnega združenja. V daljši razpravi je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

— Delavski svet sprejema statut splošnega združenja TOZD črne in barvaste metalurgije in livarn SR Slovenije.

— Delavski svet je sprejel sklep, da delovna skupnost za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje pristopa k splošnemu združenju in nima pripomb na predlog delegatov za skupščino splošnega združenja.

Pod točko razno so obravnavali vloge, ki so bile naslovljene na delavski svet delovne skupnosti; delavski svet tudi predlaga transportni službi, da zamenja smetnjake pri delavskem domu s kontejnerjem, ker so dotrajani. Delavski svet je vzel na znanje informacijo o poteku popravila rešilnega avtomobila in zadolžil vodjo sektorja, da delovni skupini čistilke poda razlago o najnižjih osebnih dohodkih.

Z. B.

Montaža elektro inštalacije v konti livu

TOZD Družbena prehrana

25. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V torek, 30. januarja, je predsednik Bogdan Langus sklical 25. sejo delavskega sveta TOZD Družbena prehrana in v razpravo predlagal pet točk dnevnega reda.

Najprej so obravnavali pritožbe stanovalcev samskega doma in Ceste železarjev 26, katerim je bila zaradi kršitve hišnega reda izdana odločba o odpovedi regresirane stanarine za tri mesece, oz. zaračunana povzročena škoda.

Delavski svet se je odločil, da se dvema stanovalcema zaradi kršitve hišnega reda zaračuna polovico ekonomske stanarine za dobo treh mesecev in da se dvema stanovalcema zaračuna za dodatno čiščenje in popravilo poškodovanih sobnih vrat v znesku, ki je bil določen.

Iz pregleda sklepov je bilo razvidno, da so sklepi realizirani oziroma trije v reševanju.

Sprejet je bil sklep, da vodje posameznih enot mesečno podajo obrazložitev izvršenih nadur, ker se po posameznih enotah izkazuje v nekaterih mesecih precej visoko število le-teh.

Obravnavali so še predloženi elaborat inventure za leto 1978, katerega je delavski svet potrdil z vsemi predlogi za knjiženje.

Sprejeli so statut Gospodarske zbornice Slovenije o pristopu k splošnemu združenju TOZD črne in barvaste metalurgije in livarn ter potrdili predlog delegatov za skupščino združenja.

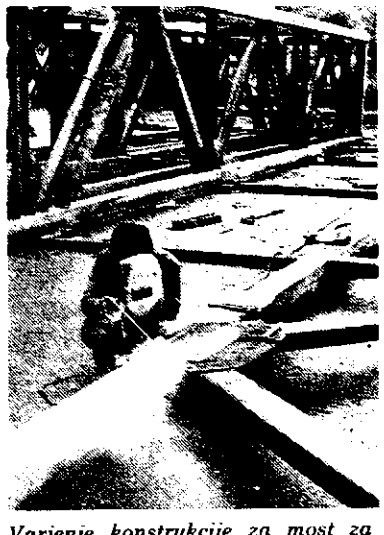

Varjenje konstrukcije za most za plinovod na Beli

Ob sklepu seje so obravnavali še predlog sektorja za ekonomiko glede spremembe kategorije za knjigovodja analitika in knjigovodja fakturista, katere je delavski svet potrdil.

DT

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA

Zahodnonemška železarna Mannesmann je dobila iz Sovjetske zveze naročilo za dobavo 700.000 ton cevi s premerom 1220–1420 mm, ki jih bodo uporabili za gradnjo plinovodov. Celotna količina cevi bo dobavljena v letošnjem letu in njihova vrednost je ocenjena na okoli milijardo nemških mark.

VENEZUELA

Venezuelska železarska družba Sidor je pred kratkim sklenila z japonsko družbo Nippon Steel Co. pogodbo o tehnični pomoči v največji venezuelski železarni Mantangas. Pogodba je sklenjena za vse obrate, z izjemo naprave za direktno redukcijo, za dobo petih let. V tej železarni bodo v štirih etapah povečali sedanjo letno proizvodnjo surovega jekla iz 1,2 milij. ton na 4,8 milij ton. Sedaj gradijo naslednje naprave: šest 200 tonskih in štiri 150 tonske obločne električne peči, štiri naprave za kontinuirno vlivanje bram in tri za kontinuirno vlivanje gredic in valjarno za valjanje paličastega jekla ter žice. Večino teh naprav dobavljajo zahodnonemška podjetja, samo napravo za kontinuirno vlivanje gredic bo dobavilo neko japonsko podjetje.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

V zahodnemški železarni Beeckerweth, ki pripada železarski družbi A. Thyssen, bodo zgradili novo napravo za kontinuirno vlivanje slabov. Imela bo dve žili z letno proizvodno zmogljivostjo 1,5 milij. ton in bo lahko vlivala slabe široke 1600 do 2400 mm in debele 200 do 300 mm. Celotna teža naprave bo okoli 600 ton in čas gradnje do pričetka obratovanja dve leti.

DELOVNA SKUPNOST ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE

8. redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata za komercialne in finančne zadeve je bila v petek, 2. februarja. Na seji so določili nekatere podrobnosti za pripravo delovne konference, ki bo v petek, 23. februarja v Delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku. Delovna konferenca bo organizirana na osnovi delegatskega sistema. Vsaka SDS naj predlaga po tri delegate, poleg delegatov pa bodo na delovno konferenco povabili še vodjo delovne skupnosti in družbenopolitične delavce.

Poročila o opravljenem delu bodo na konferenci posredovali predsednik, blagajnik ter predsedniki posameznih komisij.

V nadaljevanju seje je tov. Metka Urbanec, referent za oddihe, povedala, da je treba prijavnice in plan oddihov oddati do 1. marca.

Izvršni odbor je razpravljal še o petdnevnem izletu v Moskvo, toda zaradi pomanjkanja finančnih sredstev soudeležba udeležencem izleta ni bila odobrena.

Obravnavali so še predlog za izvedbo rekreacijskega izleta na Vogel in naročili tov. Gubancu, referentu za šport, da v zvezi s tem pripravi vse potrebno. Odobrili so prispevek po 100 dinarjev na vsakega udeleženega člana sindikata.

Ob sklepu seje so odobrili sodelavki Julijani Smolej denarno pomoč, dve pismeni vlogi za dodelitev denarne pomoči pa bodo posredovali izvršnemu odboru sindikata Železarne.

ŽEBLJARNA

14. redna seja izvršnega odbora je bila v četrtek, 1. februarja. Dogovorili so se, da bo delovna konferenca osnovne organizacije sindikata v petek, 23. februarja, v sejni sobi TOZD Žebljarna. Poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij ter vodje TOZD naj bi se iz vsake samoupravne delovne skupine, konference udeležil po en delegat. Poročila je treba pripraviti do 16. februarja, ko jih bodo obravnavali na prihodnji seji izvršnega odbora.

Prošnjo za dodelitev denarne pomoči sodelavki Savki Magovec bodo s priporočilom posredovali izvršnemu odboru sindikata Železarne, da jo ugodno reši.

Obravnavali so nekaj sodelavcev z neupravičenimi izostanki z dela in bodo zato predlagali disciplinski komisiji, da ukrepa skladno z veljavnimi predpisi.

Vodja TOZD je člane izvršnega odbora opozoril na obravnavo in sprejemanje samoupravnega sporazuma banke.

KOVINOSERVIS

V četrtek, 1. februarja je bila seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Na osnovi pregleda poteka in zaključka združitve in uskladitve poslovanja TOZD Kovinoservis z delovno organizacijo Železarne je izvršni odbor osnovne organizacije sindikata sprejel ugotovitveni sklep, iz katerega je razvidno, da je izvršni odbor osnovne organizacije sindikata med razpravo elaborata vključevanja TOZD Kovinoservis k delovni organizaciji Železarne, aktivno sodeloval v razpravah. Kljub temu so bili rezultati negativni, na osnovi vseh težav pa je DS 24. januarja sprejel predlog sistematizacije delovnih opravil. Sedaj intenzivno delajo na usklajevanju sistema dela po načinu kot je v Železarni.

Na seji so obravnavali celotne stroške osnovne organizacije sindikata v letu 1978 in sprejeli naslednji predlog:
finančni načrt za leto 1979 je potrjen in se pri tem upošteva FN iz leta 1978, to je skupaj potrebnih sredstev 150.000 dinarjev. Predlog bodo obravnavali in potrjevali na seji DS, ki bo razporejal sredstva sklada skupne porabe. Obravnavali so še usmeritve in naloge občinskega sveta ZSS Jesenice. Dodatnih predlogov ali pripomb ni bilo in so se s predlaganimi smernicami strinjali.

V tretji točki dnevnega reda je bil sprejet naslednji sklep: Do 10. februarja odgovorni delavci pripravijo analizo in druge podatke za javno razpravo o zaključnem računu za leto 1978. Razprava bo trajala do 20. februarja. Za pripravo ustreznih podatkov pa je odgovoren vodja TOZD. Član izvršnega odbora tov. Koselj je opozoril na še neizplačano razliko jubilejnih nagrad delavcem TOZD Kovinoservis iz leta 1978 s pripombo, da je treba to upoštevati pri razporejanju sredstev sklada skupne porabe.

Skladno s prejšnjim sklepom izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata imajo za leto 1979 že sklenjeno pogodbo z Aeroturist Pula za koriščenje letnih dopustov ob morju v Medulinu. V zvezi s tem je bil sprejet še naslednji sklep: objaviti je treba razpis s pogoji, ki jih vsebuje že omenjena pogodba. Razpis velja mesec dni po objavi, pri prijavah pa je treba upoštevati tudi delavce, ki so zaradi reorganizacije v drugi delovni skupnosti ali TOZD Železarne.

V nadaljevanju seje so obravnavali nekaj tekočih zadev in prošenj, nato pa so evidentirali možne kandidate za delo v samoupravnih organih, to je za člane delavskega sveta, samoupravne delavske kontrole, odbora za delovna razmerja ter odbora za gospodarstvo.

VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

13. redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila v torek, 23. januarja. Dogovorili so se, da bo letna delovna konferenca osnovne organizacije sindikata v ponedeljek, 26. februarja. Določili so nekatere podrobnosti in menili, da nadzorni odbor do 26. februarja lahko pregleda finančno poslovanje in na delovni konferenci posreduje poročilo. Vsaka samoupravna delovna skupina naj določi po enega delegata, ki se bo udeležil letne delovne konference.

Referent za oddihe Mirko Zupan je povedal, da ima že pripravljen plan oddihov za letošnje leto. Posamezni termini so že objavljeni, tako da bo lahko sleherni sodelavec uredil vse potrebno glede dopusta, da v letnih mesecih ne bo nesoglasij zaradi letovanja ob morju. Zato naj se vsi sodelavci, ki bodo letovali v Crikvenici ali v Biogradu na moru prijavijo najkasneje do 10. februarja. Pregledati je treba potrebe za brezplačna mesta in posredovati prijavo referentu za oddihe, ta pa jih bo poslal izvršnemu odboru sindikata Železarne.

PLAVŽ

V sredo, 27. januarja, je bila seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Datum, ko bodo izvedli letno delovno konferenco, bodo določili na naslednji seji izvršnega odbora.

Vse potrebno za izvedbo konference bodo pripravili sodelavci: Bergant, Mlakar, in Koželj. Do prihodnje seje je treba pripraviti tudi poročila o dejavnosti na posameznih področjih. Na letno delovno konferenco bodo povabili tudi sodelavce, ki so bili upokojeni v lanskem letu. Vodjem samoupravnih delovnih skupin so naročili, da bodo na sestankih izvolili po 5 delegatov, ki bodo zastopali delovno skupino na konferenci.

Izvršni odbor je bil seznanjen z vzroki začasnega prenehanja obratovanja plavža II. Omenjena problematika je bila obravnavana že na seji delavskega sveta TOZD Plavž, ki je ugotovil in tudi utemeljil vzrok za ustavitev plavža II.

V minulem letu so zelo dobro delali in predčasno izpolnili letni plan ter porabili rudo, ki je bila po planu določena. Naknadno naročene rude niso prejeli, odnosno je dobavitelji niso poslali z izgovorom, da železnica nima na razpolago vagonov. Težave so nastale tudi zaradi snega in mraza, tako da so bili primorani zaradi pomanjkanja vložka prenehati z obratovanjem ene peči.

V sklepnem delu seje je bila obravnavana prošnja za dodelitev denarne pomoči sodelavcu Fejziču.

DELEGATI V SKUPNOSTI POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA UVELJAVLJAJO SVOJ STATUS

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja je organizirana enotno za SR Slovenijo. Pri tej skupnosti je najvišji samoupravni organ skupščina, ob njej pa dela še več izvršilnih organov. Na nivoju občine deluje konferenca delegatov, kot enota skupščine.

Skupščina skupnosti je že od vsega začetka v nenehni akciji za poglobljeno samoupravo. Bistveno v razvoju te skupnosti je, da le-ta kot del bivše skupnosti socialnega zavarovanja, nadaljuje delo, na bogatih izkušnjah prejšnje samouprave. Nova ustava in nato zakon o združenem delu, sta dala novih pobud za nadaljnje izpopolnitve delegatskega sistema v skupnosti.

Že v letu 1976 je skupščina imenovala pri vseh področnih službah skupnosti odbore zavarovancev, ki odločajo o izdaji vseh odločb. V letu 1978 pa so pri enotah skupščine v občinah izvolili izvršilne odbore. Oba navedena organa sta v tej kratki dobi že zabeležila uspehe, ki opravičujejo njihov obstoj.

Izvršilni odbor enote skupščine pokojninskega in invalidskega zavarovanja na Jesenicah, je na svoji tretji seji med drugim razpravljal tudi o delu odbora zavarovancev pri izpostavi na Jesenicah.

Odbor zavarovancev je od svojega imenovanja, ali natančneje od 7. decembra 1976 do 13. decembra 1978 zasedal kar 65 krat in obravnaval 2649 primerov. Odbor se je odločil za posamezne primere takole:

— 996 zahtevkov za starostne, invalidske in družinske pokojnine je rešil pozitivno,

— 89 zahtevkov za starostne, invalidske in družinske pokojnine je zavrnil,

— 774 zahtevkov za poklicno rehabilitacijo ali zaposlitev invalidov je rešil pozitivno.

— 247 tovrstnih zahtevkov pa je zavrnil,

— 441 predlogov za priznanje pokojninske dobe je rešil pozitivno,

— 102 predloga za priznanje pokojninske dobe pa je zavrnil,

— 8 primerov je odbor vrnil službi v dopolnitev ali popravek odločbe.

Uspešnost in objektivnost odbora se vidi iz rezultatov, ki izvirajo iz reševanja pritožb zavarovancev. Po zakonskih določilih se namreč vsak zavarovanec na odločbo odbora zavarovancev prve stopnje lahko pritoži na odbor zavarovancev druge stopnje, ki deluje pri centrali službe skupnosti v Ljubljani. Na vseh 2649 izdanih odločb se je pritožilo 105 zavarovancev in to v 87 primerih iz invalidskega zavarovanja in v 18 primerih pokojninske dobe. Odbor zavarovancev druge stopnje je ugodno rešil glede invalidnosti deset pritožb, 53 jih je zavrnil kot neutemeljene, 24 primerov pa je še v reševanju.

Na odločbe o pokojninski dobi so bile tri pritožbe ugodno rešene, osem zavrnjenih, sedem jih je še v reševanju. To je rezultat dveletnega dela odbora, ki gotovo kaže, da je bila njihova delegatska naloga uspešna, da so morali in so tudi vložili dovolj časa za izvrševanje tako poglobljene, odgovorne in konkretne funkcije odločanja.

O vseh ostalih zadevah, o katerih je razpravljal izvršilni odbor, bomo dali poročilo delegatski bazi še v tem mesecu ob sklicu konference delegatov. Na tej konferenci bomo poleg skupnega skupščinskega gradiva, v katerem bo skoraj cel paket valorizacijskih predlogov (za dokončno valorizacijo pokojnin, invalidnin, višino varstvenega dodatka in mejnega zneska), razpravljali tudi o predlogu za izgradnjo stanovanj upokojencem, o pomoči pri dokončni dograditvi doma upokojencev in o stanju in problemih na področju invalidskega varstva. Razpravljali pa bomo tudi o nekaterih osnutkih samoupravnih aktov.

Področje dela delegatov v skupščini skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je obširno in zahtevno, saj so prav vsa področja delovanja vezana na konkretno odločanje, za vsakim sklepom teh organov so življenjski problemi zavarovancev — občanov, zato morajo biti tudi odločitve delegatov take narave.

Zdravko Pogačnik

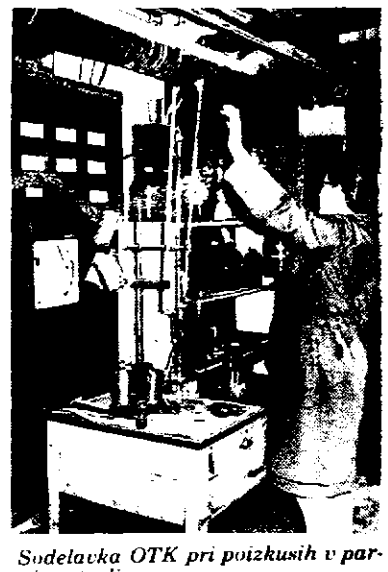

Sodelavka OTK pri poizkusih v parni centrali

RDEČA UTRIPAJOČA LUČ...

Glede na pomen, ki bi ga oglasne deske lahko imele v sistemu samoupravnega informiranja in glede na njihovo sedanje stanje, kaže v temeljnih organizacijah Železarne marsikaj ukreniti. Že po obliki naj bi bile bolj estetske. Glede samega urejanja, ki je različno od ene do druge temeljne organizacije, pa kaže ugotoviti, v čem naj bi v Železarni uveljavili enoten pristop in v čem naj bi se izražala specifičnost temeljne organizacije.

V tem smislu naj bi center za proučevanje samoupravljanja in informiranje, tako so sklenili člani odbora za informiranje na zadnji seji, v mesecu februarju najprej ugotovil, kakšna je konkretna praksa in organizacija obveščanja preko oglasnih desk v posameznih TOZD, v mesecu marcu pa sklical posvet za obveščanje odgovornih dejavnikov.

Na sestanku odbora za informiranje je bilo izrečenih več zanimivih predlogov. Na primer, da naj bi bile oglasne deske delno odprtega tipa (diagram, iz katerega je razvidna primerjava plana in dosežene proizvodnje) delno »zaprtega« (z obvestili sindikata, samoupravnih organov ipd. — oglasna deska s steklenim zaslonom), da naj bi bila obvestila objavljena na papirju določene barve za določen organ, da naj bi ob oglasni deski ob primeru nedosegania plana, na primer, utripala rdeča luč ob izpolnjevanju pa zelena... Kazalo bi postavljati tudi panoje z različnimi gesli. Na primer, da je ob toliko boljšem izplenu, toliko manjših zastojih, toliko večji prihranek, oziroma prihodek, ob toliko manjši bolezenski odsotnosti ali neupravičeni odsotnosti toliko večji delovni učinek (ki bi se seveda moral stimulativno odražati tudi v osebnih dohodkih, v osebnem standardu) in podobno.

Skratka: oglasne deske naj bi odigravale pomembno mobilizatorsko vlogo pri izkoriščanju notranjih rezerv in smotrnejšem odločanju delavcev in delegatov. Takšno vlogo pa bodo odigrale le, če se bomo vseh vprašanj v zvezi z njimi in z obveščanjem lotili dovolj resno, prepričljivo in s prepričanjem.

Gre tako za izbiro prostora, za obliko oglasne deske, za različne zadolžitve v zvezi z urejanjem in oblikovanjem informacij za oglasne deske, za izvajanje nadzora nad urejanjem. V prvi vrsti pa je najbrž pomembno, katere informacije bomo dajali na oglasne deske in kako bodo oblikovane. Odgovori, ki jih bomo poiskali, morajo biti takšni, da bodo delo, prizadevanja in stroški v zvezi z obveščanjem preko oglasnih desk poplačani, da se bodo rezultati kazali v boljšem delu in v boljšem gospodarjenju ter samoupravljanju.

Zdi se, da moramo vprašanju, katere informacije bomo dajali na oglasne deske in kako jih bomo oblikovali, posvetiti še posebno pozornost. Glede oblike Dušan Rebolj (»Kako informirati samoupravljalce, DU Tomo Brejc Kranj 1972, str. 146 in 147), na primer meni, da naj bi bile zaradi kratkega časa, ki ga imajo delavci na razpolago, informacije kratke, da posebno požornost zahtevata uvodni odstavek in naslov in da naj, če je le mogoče, besedila nadomeščajo nazorni grafikoni, diagrami, risbe, fotografije itn. Podobno meni tudi Darko Marin (Informacije za odločanje, ZDU, Dopisna delavska univerza Univerzum Ljubljana 1978, str. 68), ko omenja preglednost kot eno od značilnosti, ki naj bi jih imele informacije za odločanje. Pravi, da je nepreglednost »najbolj značilna pri informacijah, ki vsebujejo obilico številk o razvoju, obsegu proizvodnje in drugih vprašanjih« in da je ta »problem mogoče rešiti s ponazorili, zlasti z grafičnimi prikazi, slušnimi in drugimi napravami, ki so v informacijah še na moč redke«. »Z enim samim grafikonom«, pravi Marin, »je mogoče nadomestiti cele strani popisanega papirja. Znan je star kitajski rek, ki pravi, da velja ena slika več kot tisoč besed.«

Še ostreje pa bi kazalo, tako se zdi, postaviti vprašanje vrste informacij. Razdelili bi jih lahko v dve skupini: na **primarne** (ekonomski, proizvodni ipd. kazalci gospodarjenja), na podlagi katerih oblikujejo delegati samoupravnih organov ter poslovodne strukture svoje odločitve in stališča ter na **povratne** informacije s sej organov samoupravljanja, SIS, družbenopolitičnih organizacij. Lanskoletna analiza informacijskih procesov je pokazala, da v TOZD cenijo oglasne deske predvsem kot pomemben dejavnik pri povratnem informiranju delavcev, v manjši meri pa se uveljavljajo kot pripomoček za obveščanje o pogojih in rezultatih gospodarjenja. Zato o tistih dejavnikih, ki služijo organom za sprejemanje odločitev, kaže posebej spregovoriti. Kajti, če bi na oglasnih deskah o njih pravočasno obveščali, bi člani delovnih skupin lahko v večji meri sodelovali pri usmerjanju odločanja v organih; imeli bi takorekoč dejansko možnost neposrednega ali posrednega odločanja. Pa tudi siceršnja vprašanja in pobude ne bi toliko temeljile na nepreverjenih govoricah, temveč na resnici.

Zbiranje in obdelava primarnih informacij sicer spada v delovno področje različnih strokovnih služb, postavlja pa se tudi kot temeljna zahteva organizacije informacijskega sistema. Ta mora zagotoviti, da:

— brez izgube časa (ritma) sprejema, hrani, obdeluje, prenaša in na določenih mestih oddaja informacije...

— omogoča na vseh točkah (od vsakega delovnega mesta hitro odkrivanje odstopanja dejanskega od pričakovanega ponašanja sistema...

— na tej osnovi hitro opraviti korekture...

— je zmožen sam prevzeti nekatere regulacijske funkcije...

— omogoči pravočasno odkrivanje nevarnosti škodljivih odločitev, posledice...

— da vsak udeleženec lahko svojo nalogo opravi optimalno...

(Glej razpravo »Informiranje samoupravljalcev o rezultatih poslovanja«, revija »Organizacija samoupravljanja« št. 4/1978, Zavod za ekonomske ekspertize, Beograd)

Katerim primarnim informacijam (o tem se kaže, tako kot o obliki, **dogovoriti**) pripada torej mesto na oglasnih deskah? Najbrž se pri tem kaže ogledati kar po informacijah, ki morajo biti zajete v poslovnem poročilu. Te bi morale — na kratko povzemamo po sestavku »Zaključni račun 1978« v Gospodarskem vestniku (1. febr. 1979) — vsebovati naslednje vrste podatkov: splošne, posebne, finančne podatke in kazalce ter primerjalne podatke z drugimi temeljnimi organizacijami. Ti naj bi, po vrstah, dali prikaz naslednjih vprašanj:

A. **Splošni podatki:**

— organizacija dela (uspešnost)
— ocena opravljenih opravil in nalog skupnih služb
— izpolnjevanje obveznosti TOZD glede na roke (možni zastoji v drugih TOZD zaradi neizpolnjevanja)
— odločitve samoupravnih organov ipd. (izvajanje s strani poslovodnih organov)
— ugotovitve inšpekcij
— ugotovitve strokovne kontrole
— ugotovitve samoupravne delavske kontrole

B. **Posebni podatki:**

— cene repromateriala, preskrba s surovinami, pomanjkanje obratnih sredstev (vpliv)
— fizični obseg proizvodnje (glede na plan, glede na obdobja)
— zakaj se zmogljivosti ne izkoristijo v več izmenah, organizacija delovnega procesa, ozka grla
— škoda (vzroki, gibanje v določenem obdobju)
— izkoristek delovnega časa (vzroki zastojev, prekinitve)
— HTV (poškodbe, izgubljeni delovni dnevi)
— zaloge materiala, preskrba (problemi domačega in tujega trga)
— zaloge (gibanje zalog) nedokončane in gotove proizvodnje z vidika nekurantnih zalog, problemi prodaje, plan in izvršitev plana prodaje
— investicije (zamude, prekoračitve, vzroki)
— kadrovska problematika
— družbeni standard.

C. **Finančni podatki in kazalci:**

— viri dohodkov
— materialni stroški
— razporeditev dohodka (namen: splošna poraba, skupna poraba, združevanje sredstev, amortizacija, koliko za skupne službe)
— razširitev materialne osnove dela, rezerve, osebni dohodki, skupna poraba
— vzroki izgub, ukrepi.

D. **Primerjalni podatki z drugimi TOZD:**

— po kazalcih, ki so predpisani z zakonom ipd.

Zdi se pa, da ritem zajemanja in posredovanja ter ustrezne obdelave teh podatkov ni tako preprosto vprašanje, sicer ne bi prihajalo vedno znova, na primer, pri sprejemanju periodičnih obračunov in zaključnih računov do časovnih stisk. Kakšne so v tem pogledu dejanske možnosti (tudi glede oblike prikazovanja), bi morale razmisliti posamezne strokovne službe, ki podatke spremljajo.

Še na nekaj ne bi smeli pozabiti, ko bomo razmišljali o oglasnih deskah. Na primer, da v kolikor **kombiniramo** posredovanje določenega sporočila preko sluha in vida, se ga neposredno po podajanju ohrani v spominu še 86 odstotkov (po treh dneh še vedno 65 odstotkov), medtem ko so podatki o ohranjanju sporočila le preko enega kanala (le sluh ali le vid) bolj porazni (neposredno po sporočilu preko sluha se ohrani 71 %, po treh dneh le 10 %, preko vida pa 72 % oziroma po treh dneh 20 %), kot navaja Dušan Rebolj v omenjeni knjigi. Nekaj podobnih podatkov glede spomina je navedenih tudi v prejšnji številki Železarja (1. februarja 1979) v članku Zapostavljeno zapisnikarstvo.

Odgovornost za obveščanje preko oglasnih desk posebej opredeljuje tudi predlog pravilnika o informiranju, ki je posredovan v javno razpravo (18. člen), in sicer takole: »Za urejanje oglasnih desk in razstavnih panojev ter za opredeljevanje na ta način posredovanih informacij so odgovorni vodje TOZD in posameznih sektorjev ter vodja informativnega odseka CPSI, ki to opravijo s pomočjo obratovodstev, oziroma odgovornih oseb za urejanje oglasnih desk. Na ta način se objavljajo tudi vse informacije, za katere sklenejo delavski sveti TOZD in delovnih skupnosti.«

V tovarnah v vzhodnih državah posvečajo oglasnim deskam in panojem izjemno pozornost. Urejajo jih skrbno in lično. Enako, če ne celo večjo pozornost bi zaslužila tudi pri nas. Glede na pravice, ki jih imamo, bi bolj pravočasna, celovitejša, redna nejša in dostopnejša informacija, omogočala neposrednejše vključevanje v odločanje, poleg svoje izobraževalne in mobilizatorske funkcije.

Božidar Lakota

SEDMA SEJA SKUPŠČINE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

Vodjem delegacij za SIS za zdravstveno varstvo v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih v Železarni je bilo konec januarja 1979 dostavljeno gradivo za 7. sejo skupščine zdravstvene skupnosti Jesenice, ki bo 14. februarja 1979. Z gradivom so dobili tudi sklic konference delegacij v Železarni ter kratko obrazložitev gradiva v zvezi s posameznimi točkami dnevnega reda seje skupščine. Ta sklic in kratko obrazložitev so prejeli v vsaki TOZD in delovni skupnosti tudi vsi člani delegacije za SIS za zdravstveno varstvo, predsednik delavskega sveta in osnovne organizacije sindikata ter vodja TOZD oz. delovne skupnosti.

Pred sejo konference delegacij v Železarni, ki bo v torek, 13. februarja 1979 ob 12.30 v salonu restavracije Železarne, se bodo sestale delegacije v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih ter oblikovale pripombe in stališča v zvezi z gradivom za 7. sejo skupščine zdravstvene skupnosti.

Na seji delegacije bodo na osnovi zapisnika 6. seje skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice lahko ugotovili, da so bile sprejete pripombe konference delegacij v Železarni v zvezi s predlogom valorizacije participacije. Na 6. seji konference delegacij 25. decembra 1978 so namreč delegati menili, da povečana participacija ne sme biti zaokrožena na 5 dinarjev, saj bi to predstavljalo precej več kot 20 % povečanje.

Razen tega so delegati na skupščini dobili odgovor o tem, kdo je lahko oproščen participacije zaradi slabšega materialnega položaja (to so tisti zavarovanci, ki nimajo višjih mesečnih dohodkov kot 1400 dinarjev na družinskega člana).

Delegacije bodo tudi obravnavale osnutek pravilnika o pogojih in načinu uveljavljanja pravic iz zdravstvenega varstva. Z osnutkom pravilnika so opredeljeni pogoji in način

— uveljavljanja zdravstvenega varstva pri zdravnikih v zdravstvenih domovih, v bolnišnicah, v drugih zdravstvenih organizacijah na območju regije in izven nje, v tujini,
— uveljavljanje denarnih nadomestil in povračil,
— uveljavljanje ortopedskih in drugih pripomočkov,
— postopek uveljavljanja pravic v spornih primerih.

Postopek pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega varstva (npr.: presoja delovne zmožnosti) je tak, da bi preprečili zlorabe bolezenskega staleža. Zato lahko o delovni zmožnosti oz. začasni zadržanosti od dela presoja le pristojni zdravnik, v spornih primerih lahko zavarovanec ugovarja v 48. urah zdravniški komisiji I. stopnje, ter v enakem roku zdravniški komisiji II. stopnje, nato pa lahko zahteva varstvo pravic še pri komisiji oz. odboru za reševanje prošenj, ugovorov in pritožb ter sodno varstvo pred pristojnim sodiščem združenega dela.

Delegacijam je bil posredovan tudi povzetek analize predpisovanja zdravil, ki ga je pripravila za uporabnike zdravstvenih storitev strokovna služba regionalne zdravstvene skupnosti Kranj. Predvsem zdravnikom pa so namenjeni podatki, zbrani v statistični analizi predpisovanja zdravil v ambulantah splošne medicine in obratnih ambulantah na Gorenjskem v I. in II. polletju 1977. Iz povzetka analize je razvidno, da je potrošnja zdravil na prebivalca po gorenjskih občinah dokaj različna kljub temu, da ni tako bistvenih razlik v zdravstvenem stanju prebivalstva. Tako je, na primer, na Jesenicah vrednostna potrošnja zdravil na prebivalca najvišja (134 dinarjev) — kar za približno 60 % večja kot v Tržiču, kjer je ta potrošnja najnižja (84 dinarjev). Vzroki za tako velike razlike so predvsem subjektivni: pri zdravnikih in uporabnikih zdravil. Zato bi bilo treba sproti spremljati

(Nadaljevanje na 12. strani)

INOVACIJSKA DEJAVNOST V ZADNJIH PETIH LETIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sporazum je bil dokončno sprejet na seji delavskega sveta Slovenske železarne, 19. oktobra 1978 na Ravnah. Ugotovljeno je tudi, da je nujno treba izdelati pravilnik, o vrednotenju tehničnih izboljšav, ki bo omogočil enotno metodologijo izračunavanja koristi od inovacij.

V letu 1978 so novatorji v TOZD in delovnih skupnostih s tehničnimi in tehnološkimi izboljšavami ustvarili 24,020.000,00 din inovacijskega dohodka in prejeli 868.588,00 din posebnih nadomestil. Skupaj so v Železarni uvedli 102 tehnični izboljšavi, pri katerih je sodelovalo 198 železarjev, večina iz neposredne proizvodnje. Odstotek posebnih nadomestil v odvisnosti od koristi oz. inovacijskega dohodka znaša 3,62 %. Kljub temu, da število tehničnih izboljšav in število sodelujočih avtorjev iz leta v leto narašča, še ne moremo govoriti o množičnosti. Pričakujemo, da bo boljša materialna stimulacija, po novi lestvici samoupravnega sporazuma o inovacijah, spodbudno vplivala na povečano inovacijsko dejavnost. Z uvajanjem inovacijske dejavnosti v sistem nagrajevanja pa bomo še izboljšali položaj novatorjev v TOZD. Računamo tudi na povečano aktivnost komisij za inovacije v TOZD, ki so bile ustanovljene konec leta 1978.

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne je v obravnavi problematike inovacijske dejavnosti ugotovil slabo organizacijsko povezavo med množično in profesionalno inventivno dejavnostjo. Zakon o združenem delu in samoupravni sporazumi o inovacijah predvsem spodbujata tehnično ustvarjalnost vseh delavcev. Uspešnost množične inventivne dejavnosti pa je med drugim odvisna od inovacijske usmerjenosti celotnega poslovnega sistema. Zato moramo organizirati profesionalno in množično inventivno dejavnost tako, da bosta povezani in učinkovito vključeni v obstoječi poslovni sistem.

Primerjava rezultatov inovacijske dejavnosti v Železarni za zadnjih pet let nam pokaže sliko gibanja in stopnjo napredka:

Leto	Inovacij. doh. din	Posebna nadomest. din	%	Štev. teh. izbolj.	Štev. avtorjev
1974	8,319.000,00	163.324,00	1,9	42	79
1975	14,871.000,00	389.520,00	2,6	63	114
1976	23,716.000,00	564.964,00	2,4	66	110
1977	20,840.000,00	588.979,00	2,8	80	161
1978	24,020.000,00	868.588,00	3,6	102	198

Vsi zgoraj navedeni podatki so potrjeni na sejah odborov za gospodarstvo TOZD in delovnih skupnosti.

Rezultati množične inventivne dejavnosti po TOZD so vidni iz razpredelnice na koncu sestavka. Zanimivo je, da že dve leti vodijo TOZD z največjo količinsko in vrednostno proizvodnjo, kar je povsem normalno. Tudi v inovacijskem dohodku na zaposlenega vodijo materialno intenzivni obrati. Izjema je v TOZD Vratni podboji, ki je v preteklem letu s 13 tehničnimi izboljšavami ustvarila izredno velik inovacijski dohodek oz. zmanjšala izgubo.

Iz razpredelnice je razvidno, da v pogledu inovacijskega dohodka na zaposlenega vodijo TOZD Jeklarna, Žičarna, Vratni podboji, Valjarna bluming-štekel, HV Jesenice in Plavž. V drugi skupini so TOZD Valjarna 2400, Valjarna žice in profilov in Livarna. V tretjo grupo sodijo TOZD Jeklovlek, Profilarna, Transport, Elektrode in Remontne delavnice. TOZD, ki niso v lanskem letu potrdile nobene inovacije so: HV Bela, Žebljarna, Kovinoservis, Strojne delavnice, Vzdrževanje in Energetika. Brez dvoma je v teh TOZD slabša organizacija inventivne dejavnosti. Ne moremo pa isto trditi za TOZD Remontne delavnice in Vzdrževanje, ki imata veliko število izboljšav registriranih v proizvodnih TOZD.

Podeljeni sta bili tudi obe najvišji nagradi za tehnično ustvarjalnost v Železarni. Dne 31. maja 1978 je delavski svet Železarne podelil nagrado »Novator leta« Antonu Razingerju, Pantzovo nagrado pa Petru Kuncu.

Od 19. do 28. oktobra 1978 smo s petimi eksponati sodelovali tudi na razstavi delavske ustvarjalnosti na Reki in prejeli številna priznanja.

V Železarni je sindikat prevzel politično odgovornost, da se v TOZD ustvarijo čim boljši pogoji za čim širši razvoj tehnične ustvarjalnosti. V priporočilih sindikata je navedenih več načinov, med katerimi pa je brez dvoma najučinkovitejši način za izboljšanje pogojev, vključevanje inovacijske dejavnosti v sistem nagrajevanja.

Vemo, da še ne izkoriščamo vseh možnosti, kako bi izkoristili bogate izkušnje in znanja vseh strokovnih kadrov in čim širših množic. Vendar upamo, da nam bo z nekaterimi organizacijskimi pogoji to vsaj delno uspelo.

REZULTATI MNOŽIČNE INVENTIVNE DEJAVNOSTI ZA LETO 1978

TOZD — DS	Plan zaposl.	Inovacijski dohodek din	Posebno nadomestilo din	%	Inovacijski doh. na zaposl. din	Nadom. na zaposlenega din	Štev. avtorjev	Štev. tehn. izb.	Povpr. nadom. din	Povpr. inov. doh. din
Plavž	235	1,688.352,00	48.542,00	2,88	7.184,00	206,00	10	7	4.854,00	241.193,00
Jeklarna	680	10,180.936,00	317.754,00	3,12	14.972,00	467,00	29	12	10.957,00	848.411,00
Livarna	89	177.325,00	9.372,00	5,29	1.992,00	105,00	8	2	1.171,00	88.662,00
Valj. blum.-štekel	425	3,726.161,00	145.787,00	3,91	8.767,00	343,00	47	21	3.101,00	177.436,00
Valj. žice in prof.	255	371.224,00	85.937,00	23,15	1.456,00	337,00	12	6	7.161,00	61.870,00
Valj. deb. pločev.	197	699.905,00	32.137,00	4,59	3.553,00	163,00	7	5	4.591,00	139.981,00
Hlad. valj. Bela	312	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hlad. valj. Jes.	233	1,703.818,00	25.801,00	1,51	7.312,00	111,00	4	3	6.450,00	8.600,00
Žičarna	312	4,423.357,00	81.504,00	1,84	14.177,00	261,00	20	10	4.075,00	442.335,00
Profilarna	103	24.465,00	19.887,00	81,28	237,00	193,00	15	6	1.326,00	4.077,00
Vrat. podboji	49	687.821,00	51.405,00	7,47	14.037,00	1.049,00	23	13	2.235,00	52.909,00
Jeklovlek	171	93.799,00	6.346,00	5,48	548,00	37,00	1	1	6.346,00	93.799,00
Elektrode	241	11.577,00	6.031,00	52,09	48,00	25,00	4	3	1.508,00	3.859,00
Žebljarna	87	—	500,00	—	—	—	1	1	500,00	—
Kovinoservis	89	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stroj. delavnice	326	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	513	86.064,00	16.440,00	19,10	167,00	32,00	6	3	2.740,00	28.688,00
Vzdrževanje	548	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Energetika	247	—	3.000,00	—	—	12,00	1	1	3.000,00	—
Transport	378	97,872,00	10.845,00	11,08	259,00	29,00	7	6	1.549,00	16.312,00
Komerc. - finančni	291	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kadrov.-splošni	376	48.000,00	5.300,00	11,04	126,00	14,00	1	1	5.300,00	48.000,00
SEO, TKR, NG, OPD	496	—	2.000,00	—	—	4,00	2	1	1.000,00	—
Družbena prehrana	172	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj:	6.825	24,020.676,00	868.588,00	3,62	3.519,00	127,00	198	102		

GRADIVO ZA PROGRAMSKO KONFERENCO ZSMS ŽELEZARNE

POROČILA ZAJEMAJO OBDOBJE OD MAJA DO DECEMBRA 1978

PRILOGA ŽELEZARJA 5 / XVII

Z DNE 8. FEBRUARJA 1979

PREDSEDSTVO KS ZSMS ŽELEZARNE O DELU MLADIH

V februarju bomo mladi iz temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti delovne organizacije železarna Jesenice, na svoji programski konferenc ocenili in analizirali delo in rezultate naših prizadevanj v preteklem obdobju. Pred sedstvo koordinacijskega sveta ZSMS Železarne je z namenom, da bi bila ocena čin bolj objektivna, kar je edina osnova za uspešno delo v bodoče, temeljito obdelal delc koordinacijskega sveta in njegovih komisij ter delo osnovnih organizacij temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, in seveda tudi delo samih člano predsedstva.

Ob tem smo se dobro zavedali, da bi ta ocena morala izhajati iz osnovnih orga nizacij zveze socialistične mladine, ki bi jo na predsedstvu le strnili v skupno ocen naše uspešnosti ali neuspešnosti v Železarni. Ker pa iz znanih razlogov, od katerih bomo nekaj navedli tudi v nadaljevanju, temu ni tako, mora zaenkrat to odgovorn nalogo prevzeti predsedstvo, ki je oceno poskušalo opraviti zrelo, kritično in samo kritično.

Že takoj v uvodu moramo poudariti, da bi moral in mora naš koordinacijsk svet resnično opravljati funkcijo koordinatorja programov in dela, funkcijo usklaje valca in usmerjevalca vseh akcij v Železarni. To pa pomeni, da bi morala celotna naša aktivnost sloneti na krepitvi osnovnih organizacij zveze socialistične mladine in njihovem usposabljanju za samostojno delo na vseh področjih življenja in dela mladih. V tej smeri, to je v smeri postopnega odmiranja vmesnih organov med temeljnimi organizacijami in delovnimi skupnostmi oziroma delovno organizacijo in občinsko konferenco ZSMS, mora potekati vsa naša nadaljnja aktivnost.

Seveda pa to ni in ne bo lahka in kratkotrajna naloga, kajti predobro vemo, da je taka ali drugačna aktivnost ali samostojnost osnovnih organizacij še preve-

PROGRAMSKE USMERITVE KS ZSMS ŽELEZARNE

Osnova za akcijski program KS ZSMS Železarne so naslednji dokumenti:

- **resolucija VIII. kongresa ZKS in XI. kongresa ZKJ;**
- **resolucija X. kongresa ZSMS in X. kongresa ZSMJ;**
- **resolucija IX. kongresa ZSS in VIII. kongresa ZSJ;**
- **akcijski program RK ZSMS in republiške konference mladih delavcev;**
- **program dela OK ZSMS Jesenice;**
- **program dela konference mladih delavcev pri OK ZSMS Jesenice.**

PREDLOG ZA NOVE ČLANE PREDSEDSTVA KS ZSMS ŽELEZARNE

Zaradi neaktivnosti in neodgovornosti posameznih članov predsedstva KS ZSMS smo na zadnji seji predsedstva KS ZSMS 26. januarja predlagali zamenjavo z naslednjimi mladinci:

1. MIRO MOHORIČ, zaposlen v TOZD Vzdrževanje, rojen 17. 9. 1954, dosedanje funkcije: sekretar OO ZSMS TOZD Vzdrževanje, član ZK od leta 1974.

2. RUDOLF TROŠT, zaposlen v TOZD Vzdrževanje, rojen 11. 6. 1953, dosedanje funkcije: referent za šport OO ZSMS TOZD Vzdrževanje, član ZK od leta 1978.

3. RADIVOJE RADIĆ, zaposlen v TOZD Remontne delavnice, rojen 20. 4. 1953, dosedanje funkcije: član komisije za šport pri KS ZSMS, referent za šport OO ZSMS ter predsednik za šport OK ZSMS Jesenice, član ZK od 1978.

4. ZVONKO KOVAČIČ, zaposlen v TOZD Remontne delavnice, rojen 19. 8. 1955, dosedanje funkcije: predsednik OO ZSMS TOZD Remontne delavnice, član ZK od 1977.

5. VASJO HRIBAR, zaposlen v TOZD Žebljarna, rojen 18. 5. 1956, dosedanje funkcije: predsednik OO ZSMS TOZD Žebljarna in član komisije za informiranje pri KS ZSMS ŽJ, član ZK od 1974.

6. RADO CVETKOVIĆ, zaposlen v TOZD Transport, rojen 29. 6. 1952, dosedanje funkcije: sekretar OO ZSMS TOZD Transport, član predsedstva OK ZSMS in član predsedstva KMD, član ZK od leta 1976.

7. SAFET IMAMOVIĆ, zaposlen v TOZD Jeklarna, rojen 22. 10. 1951, dosedanje funkcije: član sekretariata OO ZK, član ZK od leta 1974.

- izobraževanje referentov in nosilcev SLO in DS iz OO ZSMS.

3. Pravilna izbira in kadrovanje mladih za odbore SLO in DS.
4. Pregled dela komisije in delegatov SLO in DS.
5. Udeležba mladih na vseh akcijah odborov za SLO in DS.
6. Organizacija kviza s področja SLO in DS.
7. Sodelovanje z JLA:

- razgovor in ogled oborožitve JLA (po možnosti na karavli oz. kasarni).

8. Vključevanje mladih v strelske družine in udeležba na raznih podobnih tekmovanjih.
9. Razna predavanja in srečanja z borci NOB, družbenopolitičnimi delavci in starešinami JLA (razgovori naj bi potekali v smislu razvijanja in negovanja tradicij NOB).
10. Akcija razširjanja glasil, kot so: Front, Obramba in pd.
11. Sodelovanje na vseh manifestativnih akcijah.
12. Skozi vse leto voditi kadrovsko politiko za OO ZSMS.

OO ZSMS TOZD DRUŽBENA PREHRANA

Dokaj aktivna OO, zelo uspešna pri organizaciji samostojnih akcij (uredite zanimivega vrta) h katerim je pritegnila mlade iz vseh OO. Ocena KS ZSMS je, da e v tej OO trudi le nekaj posameznikov, da na svojih sestankih premalo razpravlja o notranjih problemih, kar pa bi v OO s tako strukturo članov (mlade matere) bvezno moralo. S KS ZSMS dobro sodelujejo. vključujejo se v akcije.

OO ZSMS TOZD TRANSPORT

Ta OO že dalj časa ni imela sestanka, čeprav je delala zadovoljivo. Vključujejo se v akcije KS ZSMS in OK ZSMS, kakor tudi v delovne organizacije. Potreben je temeljitejši dogovor o položitvi dela.

OO ZSMS TOZD ENERGETIKA

Po večkratnih poizkusih je predsedstvu KS ZSMS uspelo organizirati to osnovno organizacijo. Na svojem zadnjem sestanku so se dogovorili o nalogah, ki jih čaka, podrobneje pa so se dogovarjali o rešitvi nekaterih problemov znotraj TOZD. KS ZSMS mora redno spremljati njihovo delo.

OO ZSMS TOZD JEKLOVLEK

Dokaj aktivna OO, čeprav se srečuje z občasnimi težavami kot so: neskleđenost na sestankih, slaba povezava z ostalimi DPO, kadrovske težave. Na svojih sestankih dovolj ostro izpostavljajo skupne probleme o zmanjšanju bolezenske odsotnosti, izboljšanju disciplne itd.

OO ZSMS TOZD LIVARNA

Za to OO je potreben dogovor z vsemi subjektivnimi silami v TOZD, da se srečanja, v kateri vlada popolno mrtvilo, aktivira. Klub poskusom KS ZSMS, da orgnizira to osnovno organizacijo še vedno ni vidnega rezultata, za kar del krivde nosi mladi komunisti pa tudi ostali družbenopolitični faktorji.

OO ZSMS TOZD ŽICARNA

Problemātika v tej TOZD je podobna kot v OO TOZD Livarna, le da tu dosti več interesa kažejo tako posamezni člani kot tudi družbenopolitične organizacije, zato je potreben skupni dogovor z vsemi subjektivnimi silami v TOZD in pa stalno spremljanje izvrševanja zadanih nalog.

OO ZSMS TOZD ELEKTRODE

Od šele pred kratkim organizirane osnovne organizacije pričakujemo dobre rezultate, saj ima vso pomoč DPO in vodstva TOZD.

OO ZSMS TOZD PLAVŽ

V tej sredini se odločno kaže pomanjkanje življenjskega interesa za organizirano delovanje, prav tako ni interesa ostalih družbenopolitičnih organizacij, da bi nudila pomoč tako predsedstvu KS ZSMS pri pridobivanju za pozitiven dela kot tudi ostalim zainteresiranim posameznikom.

OO ZSMS TOZD JEKLARNA

Ob prizadevanjih predsedstva KS ZSMS za pozitiven dela, se že kažejo prvi rezultati in ob pomoči vseh ostalih subjektivnih si TOZD, lahko pričakujemo tudi boljše rezultate kot doslej. Potrebna bo stalna pomoč in spodbuda zadolženim za posamezne naloge.

OO ZSMS TOZD VRATNI PODBOJI

Klub mladoštevilčni OO ZSMS (10 članov) se ta osnovna organizacija v zadostni meri vključuje v akcije na nivoju KS ZSMS. Čeprav KS ZSMS ocenjuje, da v tej sredini dela slone le na predsednici, ki s svojim prizadevanjem pokriva celotno OO. Potrebno bo k delu pridobiti tudi ostale člane.

OO ZSMS TOZD REMONTNE DELAVNICE

Zelo aktivna OO, klub prostorski razbitosti oddelkov TOZD. Poleg nekaterih dobro izpeljanih akcij, so zelo delavni na področju informiranja, športa, v zadostni meri se vključujejo v vse akcije KS ZSMS in OK ZSMS.

OO ZSMS DS ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE

Iz zapisnikov in poročil je razvidno, da v tej OO dela le aktiv tekači. Ta aktiv dokaj zadovoljivo sodeluje s KS ZSMS in se vključuje v akcije. Mennje predsedstva je, da se čimvečkrat sestanejo in skupaj rešujejo problematiko znotraj aktiva. Ostale aktive te OO bo potrebno na novo organizirati s pomočjo DPO.

OO ZSMS DS ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE

Je edina OO v delovnih skupnostih, ki je v celoti organizirana, čeprav predsedstvo KS ZSMS opaža, da se premalokrat sestanejo. Potrebne bodo večje spodbude in večja pomoč ostalih DPO.

OO ZSMS ZA EKONOMIKO, TEHNIČNO KONTROLO IN RAZISKAVE TER NOVOGRADNJE

Kljub prizadevanjem predsedstva KS ZSMS ne moremo govoriti o kakih bistvenih premikih pri aktivnosti v tej skupnosti. Trikrat je bil na pobudo KS ZSMS sklican sestanek mladih komunistov, pa ni bilo potrebnega odziva, na kar bi morala reagirati tudi OO ZKS. Menije KS ZSMS je, da sredina, ki šteje čez 100 mladih, med njimi večina strokovnjakov, ne bi smela biti nezainteresirana za organizirano delo v OO.

OO ZSMS TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Ta osnovna organizacija je zelo nazadovala v primerjavi z leti nazaj. Pred kratkim je predsedstvo KS ZSMS imelo z mladimi v tej TOZD razgovor o položitvi dela in nekaterih kadrovskih spremembah.

POROČILO O DELU KOMISIJ

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA IDEJNOPOLITIČNO DELO IN IZOBRAŽEVANJE

Ustavimo se najprej ob golih dejstvih in si oglejmo, kaj je bilo v tem obdobju storjenega na tem področju. Že takoj uvodoma je treba poudariti, da se izpeljane akcije bolj nanašajo na delo in iniciativo osnovnih organizacij in celotnega predsedstva, kot pa komisije. Pregled dejavnosti si ne sledi po kronološkem redu, pač pa glede na naloge, ki smo si jih zastavili s programom dela komisije.

OO ZSMS TOZD PROFILARNA

V pred kratkim organizirani OO je delo zaživelo, saj imajo mladi vso podporo DPO in vodstva TOZD.

OO ZSMS TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Delo ene izmed najboljših osnovnih organizacij v obdobju *76/77*, je v letu 1978 precej zamrlo. Čeprav se zelo udejstvujejo na športnem področju pa občutno manjka organiziranega delovanja znotraj TOZD. Potrebne so kadrovske spremembe.

OO ZSMS TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Ena izmed boljših OO, ki se organizirano vključuje v vsa družbena dogajanja znotraj TOZD, pa tudi izven nje. Deluje na vseh področjih, vključuje se v akcije tako KS ZSMS kot tudi ostalih organizacij.

OO ZSMS TOZD KOVINOSERVIS

Vsebinske razprave na sestankih te osnovne organizacije kažejo, da so mladi zelo aktivni in da posegajo tudi v razprave o notranjih problemih TOZD. Vključevanje v vse akcije je odlično, tako da bi s svojimi izkušnjami lahko pomagali sredinam, kjer imajo organizacijske težave.

OO ZSMS TOZD REMONTNE DELAVNICE

Zelo aktivna OO, klub prostorski razbitosti oddelkov TOZD. Poleg nekaterih dobro izpeljanih akcij, so zelo delavni na področju informiranja, športa, v zadostni meri se vključujejo v vse akcije KS ZSMS in OK ZSMS.

OO ZSMS DS ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE

Iz zapisnikov in poročil je razvidno, da v tej OO dela le aktiv tekači. Ta aktiv dokaj zadovoljivo sodeluje s KS ZSMS in se vključuje v akcije. Menije predsedstva je, da se čimvečkrat sestanejo in skupaj rešujejo problematiko znotraj aktiva. Ostale aktive te OO bo potrebno na novo organizirati s pomočjo DPO.

OO ZSMS DS ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE

Je edina OO v delovnih skupnostih, ki je v celoti organizirana, čeprav predsedstvo KS ZSMS opaža, da se premalokrat sestanejo. Potrebne bodo večje spodbude in večja pomoč ostalih DPO.

OO ZSMS ZA EKONOMIKO, TEHNIČNO KONTROLO IN RAZISKAVE TER NOVOGRADNJE

Kljub prizadevanjem predsedstva KS ZSMS ne moremo govoriti o kakih bistvenih premikih pri aktivnosti v tej skupnosti. Trikrat je bil na pobudo KS ZSMS sklican sestanek mladih komunistov, pa ni bilo potrebnega odziva, na kar bi morala reagirati tudi OO ZKS. Menije KS ZSMS je, da sredina, ki šteje čez 100 mladih, med njimi večina strokovnjakov, ne bi smela biti nezainteresirana za organizirano delo v OO.

OO ZSMS TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Ta osnovna organizacija je zelo nazadovala v primerjavi z leti nazaj. Pred kratkim je predsedstvo KS ZSMS imelo z mladimi v tej TOZD razgovor o položitvi dela in nekaterih kadrovskih spremembah.

POROČILO O DELU KOMISIJ

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA IDEJNOPOLITIČNO DELO IN IZOBRAŽEVANJE

Ustavimo se najprej ob golih dejstvih in si oglejmo, kaj je bilo v tem obdobju storjenega na tem področju. Že takoj uvodoma je treba poudariti, da se izpeljane akcije bolj nanašajo na delo in iniciativo osnovnih organizacij in celotnega predsedstva, kot pa komisije. Pregled dejavnosti si ne sledi po kronološkem redu, pač pa glede na naloge, ki smo si jih zastavili s programom dela komisije.

dvisna od posameznikov ali zelo ozkih skupin. Zato bo vsa naša aktivnost morala iti namenjena organizacijski in idejnopolitični krepitvi osnovnih organizacij, to je di usposabljanju mladih za zrelo in samostojno delovanje. Tega smo sicer v preteklosti nekaj imeli, vendar pa izgleda, da te oblike usposabljanja niso bile dovolj činkovite, ker so bile najbrž premalo povezane s prakso. Pri takem usposabljanju amreč mora biti nujno povezana, marksistična, idejnopolitična misel s prakso, dogajanji v razvijanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

Samostojnost osnovnih organizacij ZSM v temeljnih organizacijah in delovnih kupnostih pa bomo seveda lahko dosegli le z večjo angažiranostjo vseh socialističih in demokratičnih sil v posameznih sredinah z zvezo komunistov na čelu. samosvajanje osnovnih organizacij pa je povezano tudi z njihovo vsebinsko prebrazbo. Edvard Kardelj v svoji študiji Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja med drugim pravi: »Če revolucionarna organizacija ladine želi uspešno opravljati svojo vlogo, se ne sme zapirati vase in v ozek krog ko imenovanih »mladinskih problemov«, ampak mora biti tesno povezana z ekonomskimi, samoupravnimi, političnimi in drugimi interesi in potrebami človeka na lovnem mestu v tovarni, v mestu, na vasi ali v institucijah drugih družbenih javnosti. Kajti interesi in potrebe mladine pravzaprav niso nič drugega kot del teresov in potreb delovnih ljudi. In prav zato mora naša družba odločneje ustvarti možnosti za odgovorno angažiranje mladine na vseh področjih družbenega vljenja.«

Če bomo poskušali skozi te misli ocenjevati naše delo v minulem obdobju, otem nam ne bo težko najti vzrokov zakaj nismo, kljub primernim prizadevanjem, speli oživeti delo osnovnih organizacij ZSM v Železarni. Za to smo porabili precej asa, pa vendarle se nam je dogajalo, da smo, na primer, v eni TOZD okrepili snovno organizacijo, v drugi pa nam je zamrla. Nikakor nismo uspeli doseči trajejšega in bolj kontinuiranega delovanja vseh osnovnih organizacij. Pri tem smo se ečevali z množico kadrovskih, organizacijskih in drugih težav. Pa vendarle bi ob em tem morali tudi priznati, da smo v naši praksi mnogo preveč govorili in gotavljali ter sestankovali, manj pa ustvarjalno delali. Pri našem delu nam anjka kritičnosti in samokritičnosti, kar je tudi predpogoj napredka.

Kljub tem kritičnim mislim moramo priznati, da je danes aktivnost mladih v elezarni večja kot je bila pred leti, toda še zdaleč ne taka, kakršna bi morala biti, kršno zahteva revolucionarna organizacija mladih. Če se zaustavimo samo pri ših programih dela, moramo priznati, da niso to kar bi morali biti. Le-ti še vedno stajajo preveč v glavah posameznikov ali posameznih komisij ali našega vodstva, amesto, da bi le-ti izhajali iz osnovnih organizacij zveze socialistične mladine. ljub prizadevanjem, da bi programi izhajali iz osnovnih organizacij in da bi jih aš koordinacijski svet resnično le koordiniral in usklajeval, nismo imeli večjega speha. To ponovno kaže, da osnovne organizacije še niso dojele svojega vsebinskea pomena kot sta ga pred njih postavila deseta kongresa ZSMS in ZSMJ. Žal oramo priznati, da je to posledica premajhne osveščenosti in idejnopolitične elosti mladih v osnovnih organizacijah pa tudi verjetno nekaterih organizacijskih abosti. Zato tudi ni zadostne samostojnosti in osnovne organizacije preveč čakajo pobude koordinacijskega sveta ali občinske konference ZSMS.

Mladi so v lanskem letu v Železarni izvedli številne akcije, pri čemer so edvsem prednjačile športne manifestacije, kar sicer prispeva k zbliževanju ladih, utrjevanju tovarištva, kolektivnosti in podobno, vendar pa to ne sme biti lina in glavna aktivnost osnovnih organizacij. Močno se je povečala tudi ktivnost v pripravah na deseta kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije in goslavije. V razgovorih za okroglo mizo in na širših sestankih smo spregovorili o radivih za oba kongresa predvsem z vidika koliko smo bili uspešni pri uresničeanju sklepov in zaključkov zadnjega, to je devetega kongresa ZSMS. Dovolj reudarne in kritične razprave nam bodo služile za konkretne in tvorne osnove za adaljnje delo.

Tako je naše lanskoletno delo potekalo predvsem v smeri utrjevanja osnovnih rganizacij ZSM, tako v organizacijskem kot vsebinskem smislu. Predvsem smo oteli ustvariti pogoje za bolj kontinuirano in vsebinsko poglobljeno delovanje snovnih organizacij, predvsem pa njihovo večjo samostojnost. V teh prizadevanjih a so ostale v ozadju nekatere naloge, ki smo si jih začrtali v naših delovnih proramih. Pri tem mislimo predvsem na nalogo, ki smo si jo zadali, da bomo s pomočjo veze sindikatov izvedli široko akcijo, da si predvsem mladi delavci v Železarni, ki majo končane osnovne šole, pridobijo to temeljno izobrazbo. Tudi dobro zastav-

— udeležba OO ZSMS v občinski TRIM ligi
— udeležba na veselih zabavnih igrah (OK ZSMS)

Oktober
— 60-letnica SKOJ- — športna tekmovanja
— udeležba v občinskem štafetnem uličnem teku
— jesenski kros (udeležba in sodelovanje)

November
— sodelovanje — občinska TRIM liga
— udeležba na sindikalnem prvenstvu v kegljanju ŽJ
— kegljanje na ledu
— prvenstvo v streljanju

December
— Srečanje ob dnevu JLA
— zimska športna srečanja mladih
— kegljanje na asfaltu
— namizni tenis

Po dogovoru bo naknadno določeno športno srečanje z mladimi iz »Krušika« Valjevo.

POROČILO KOMISIJE ZA SPLOŠNI LJUDSKI ODPOR IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO

Družbena samozaščita je kot funkcija samoupravne socialistične družbe in samoupravnih odnosov integralni del samoupravnega socialističnega razvoja. Njena naloga je, da učinkovito varuje družbeno ureditev pred napadom sovražnikov od zunaj in pred sovražniki in antisamoupravnimi elementi znotraj SFRJ, ki težijo prizadejati škodo družbeni ureditvi, pravilnem delovanju gospodarskega sistema, družbeni lastnini in neodvisni in neuvrščeni zunanji politiki naše dežele.

Železarna Jesenice je zelo zanimiv cilj delovanja za sovražnike naše družbe. Borba proti pojavom protisamoupravnih in antisocialističnih dejanj zahteva neprestano pozornost, hkrati pa visoko zavest vseh delavcev ter veliko angažiranost, strokovnost in učinkovitost vseh služb, ki se ukvarjajo z varovanjem socialističnih samoupravnih odnosov.

Krepitev SLO, DS in varnosti mora biti stalna naloga vseh udeležencev v združenem delu v Železarni, prav tako pa vseh posebno organiziranih socialističnih sil na čelu z zvezo komunistov.

Razvoj SLO mora biti stalno povezan z razvojem Železarne. To pomeni, da morajo biti delavci vsestransko usposobljeni za obrambo ŽJ. Kadrovska politika SLO in DS mora biti zasnovana na dolgoročnem planiranju potreb ter idejnopolitičnem in strokovnem usposabljanju kadrov. Borba proti izvorom antisocialistične in antisamoupravne aktivosti zahteva dviganje idejnopolitične zavesti in odgovornosti vseh delavcev.

V preteklem obdobju smo mladi dosegli opazne rezultate na področju negovanja in nadaljnjega razvoja revolucionarnih tradicij narodov in narodnosti SFRJ ter utemeljitvi sodobnih tokov in procesov samoupravnega socialističnega razvoja.

V prihodnje moramo še aktivneje sodelovati v vseh družbenih organizacijah, ki so kolektivni člani ZSMS ter uporabiti najraznovrstnejše oblike dela za spoznavanje mladih s konceptom SLO. Pospeševati moramo sodelovanje in skupne akcije z mladimi iz JLA in posebej usposabljati mladino za družbeno samozaščito.

V cilju uresničitve nalog družbenopolitičnega in vojno strateškega pomena, je potrebno razvijati in pospeševati delo zlasti na idejnopolitičnem planu pri pojasnjevanju bistva koncepcije SLO, njenega značaja ter to vnesti v program dela OO ZSMS kot redno in stalno obliko dela.

PREDLOG PROGRAMA DELA KOMISIJE ZA SLO IN DS

1. Konstituiranje komisije in uresničevanje programa dela.
2. Usposabljanje komisij (seminarji, predavanja in pd.):
— predavanje za člane komisije pojem SLO in DS,
— samoupravni akti SLO in DS,
— vloga ZSMS pri podružabljanju SLO in DS,

Na področju izdajanja informacij o aktualnih družbenopolitičnih dogodkih doma in po svetu lahko omenimo dejavnost OO, ki so izdelovale stenske časopise, dve OO pa sta izdali bilten z resolucijami kongresov ZSM. Omeniti moramo tudi članke, ki so izhajali v Železarju ob kongresih, s katerimi smo skušali informirati mlade v Železarni o kongresnih gradivih.

Organizirani sta bili tudi dve razpravi oziroma okrogli mizi v OO TOZD Družbena prehrana in TOZD Jeklovlek na temo: položaj in vloga mladih v samoupravljanju.

Omeniti velja tudi formiranje komisije in volitve referentov, ki naj bi bili nosilci idejno političnega dela v posameznih OO.

Izobraževanje delegatov za DPS in SIS je potekalo v okviru enotne akcije sindikata in kluba samoupravljalcev, ki sta preko DU organizirala seminarje, v katerih so se izobraževali zlasti novo izvoljeni delegati. Žal nismo mogli dobiti podatka, koliko mladih iz Železarne se je tega seminarja udeležilo, čeprav pa verjetno, po splošnih ocenah, z udeležbo ne moremo biti zadovoljni.

Lahko rečemo, da so bile priprave na X. kongres ZSMS v Železarni dokaj kvalitetno in široko izpeljane.

Naj omenimo le razprave o kongresnih dokumentih, ki so bile organizirane po OO in katere nosilci so bili tudi člani te komisije. Organiziran je bil tudi sestanek vseh delegatov SOZD Slovenske železarne, na katerem smo skušali izoblikovati enotna stališča v zvezi z nekaterimi skupnimi problemi. V tem obdobju je bil organiziran seminar sveta ZSMS SŽ, na katerem so bili prisotni tudi predstavniki naše železarne. S klubom samoupravljalcev pa smo organizirali pogovor o idejnopolitičnem delu v osnovnih organizacijah.

Če primerjamo zastavljen program dela in izpeljane akcije, lahko ugotovimo, da marsikaj ni bilo storjenega, čeprav smo si to v svojih ciljih zastavili. Če k temu priključimo še to, da izvedbo nekaterih akcij ni moč pripisovati iniciativi in aktivnosti komisije, lahko zaključimo, da z delom komisije ne moremo biti in tudi nismo zadovoljni. Vendar pa je tudi res, da za tako stanje obstajajo poleg subjektivnih vzrokov, tudi objektivni, na katere člani komisije težko ali sploh ne morejo vplivati. Tu bi radi omenili zlasti začetne težave, ki jih je imelo (in jih še ima) novo ustanovljeno vodstvo koordinacijskega sveta. Priznati je treba, da situacija na tem področju tudi pred tem ni bila rožnata. Če k temu dodamo še številne kadrovske spremembe in nujno pomanjkanje izkušenj na tem področju, pa številne težave v organiziranosti in organiziranju cele vrste OO, je razumljivo, da je KS preveč nosilec in premalo koordinator akcij ter nalog.

In prav zato se dostikrat zgodi, da še tako dobro zamišljeni programi marsikdaj zvodenijo in so uresničeni le delno. Mislimo, da bo le z boljšo organiziranostjo OO in dejavnosti znotraj njih, mogoče napraviti kvalitetnejši premik v našem delu.

OKVIRNI PROGRAM DELA KOMISIJE ZA IDEJNO POLITIČNO DELO

1. Samoupravljanje
a) zgodovinski pregled in pomen samoupravljanja, zgodovina delavskega gibanja, vzroki za uveljavljanje samoupravljanja in vlogo subjektivnih sil, uresničevanja zakona o združenem delu, družbenoekonomski položaj človeka v združenem delu, samoupravna delavska kontrola, naloge ZSMS pri zagotavljanju načel samoupravljanja.
b) Osnovne značilnosti našega samoupravnega sistema, ocena trenutnega stanja, delovanje protisamoupravnih sil, odgovornost samoupravljalca, dohodkovni odnosi med TOZD.
c) Ustava, delegatski sistem in zakon o združenem delu.
2. Oblikovanje in delitev dohodka, sredstev za skupno in splošno porabo, SIS.
3. Proces samoupravnega odločanja in njegovi sestavni deli.
4. Samoupravni sporazumi in družbeni dogovori.
5. ZSMS, ZS in ZK, socialna politika, izobraževanje delavcev.
6. Sistem družbenega planiranja.
7. Aktualni družbeni in gospodarski problemi.
8. Usmeritev in organiziranost ZSMS, naloge ZSMS v združenem delu.
9. Stabilizacija gospodarstva.
10. Kultura in telesna kultura.
11. Informiranje v OO, DO in občini.

nadaljnjemu razvoju in izgradnji samoupravne socialistične skupnosti. Doseže rezultati nas obvezujejo, da vložimo še več naporov za nadaljnjo afirmacijo mladi skih akcij, še posebno je treba delati na tem, da se v sami delovni organizaciji org nizirajo lokalne delovne akcije, katere imajo večji pomen pri afirmaciji dela mladi

Te lokalne delovne akcije ne bi smele biti le občasne, ampak bi morale te neprekinjeno skozi vse leto. Lokalne delovne akcije naj bi bile predvsem usmerje na zbiranje sekundarnih surovin, od katerih bi naša delovna organizacija imela ve ke koristi. Z zbiranjem sekundarnih surovin bi ZSMS prispevala k stabilizaciji na delovne organizacije. Take akcije bi imele ogromen pomen za vse delov ljudi v Železarni in zato bi bilo dobro, da bi to bila stalna naloga mladih v Železar

Zato je naša prvenstvena naloga, da storimo vse, da bo prostovoljno mladinsk delo stalna oblika aktivnosti mladih železarjev in, da to ne bo omejeno le na nek tere mesece. Mladinske delovne aktivnosti morajo imeti mesto v programih vse OO. Temelj za organiziranje akcij pa mora biti družbeno dogovarjanje vseh zai teresiranih subjektov v Železarni.

ANALIZA DELA OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZSMS V ŽELEZARNI

OO ZSMS TOZD VZDRŽEVANJE

Po dolgem mrtvilu je mladim v TOZD v sodelovanju z ostalimi družbenopol tičnimi organizacijami le uspelo organizirati osnovno organizacijo. Razdeljena j na sedem aktivov, v katerih so že formirali vodstva. Mladi redno spremljajo svo delo in se vključujejo v dogajanja v TOZD. Pred kratkim so izdali svoje glasil razen tega se v zadostni meri vključujejo v naloge in akcije KS ZSMS in OK ZSM

OO ZSMS TOZD ŽEBLJARNA

V letu 1977 najboljša organizacija se s svojim delom v letu 1978 ne bi mog preveč ponašati, saj je imela komaj dva sestanka. Razen tega, da je izvedla nek športnih akcij, o večji širini dela v tej OO ZSMS ne bi mogli govoriti. Na svoje zadnjem sestanku so kritično ocenili svoje delo in se dogovorili za živahnejše i vsebinsko bolj poglobljeno delo.

OO ZSMS TOZD STROJNE DELAVNICE

Ta OO je na svojem zadnjem sestanku kritično ugotavljala rezultate svoje dela. Z ugotovitvami, da se v zadostni meri vključujejo v akcije KS in OK ZSMS smejo biti zadovoljni, saj KS ZSMS ocenjuje, da premalokrat in premalo razpra ljajo o notranji problematiki TOZD, da se premalokrat sestanejo in da vpliv na d gajanja znotraj TOZD ni dovolj močan.

OO ZSMS TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

V letih 1976/77 je bila ta osnovna organizacija ena izmed najboljših, v letu 19 pa se je stalno srečevala s težavami. Po odhodu predsednika so nekajkrat posku da bi izvolili novo vodstvo, vendar so zaradi nesklepčnosti morali seje prelaga Šele pred kratkim so se ponovno sestali in uspešno izpeljali volilno konferenco in začrtali naloge, ki jih čakajo v prihodnje. Predsedstvo KS ZSMS stalno spre lja njihovo delo, povezalo pa se je tudi z ostalimi DPO tako, da uspeh ne bi sm izostati.

OO ZSMS TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL

Iz poročila zadnjega obiska v tej OO izhaja potreba po tem, da se mora ta sre na organizirati po aktivih, da je treba zahtevati tesnejše sodelovanje in pomoč os lih DPO in vodstva TOZD. Ker mladi zgubljajo zaupanje v svojo OO, je potreb stalno zasledovanje dela in kadrovskih sprememb v tej osnovni organizaciji.

SMERNICE ZA NADALJNJE DELO KOMISIJE ZA INFORMIRANJE

V prihodnje bo treba na področju informiranja naloge usmeriti predvsem na naslednja področja:

- izboljšati sistem informiranja med OO ZSMS in KS ZSMS,
- poskrbeti za boljšo povezanost s komisijo za informiranje pri OK ZSMS Jesenice,
- v vseh OO ZSMS izbrati informatorja,
- večjo skrb nameniti izobraževanju informatorja (krajši tečaji, seminarji),
- določiti odgovornega vodja za mladinsko rubriko v tedniku Železar,
- formirati skupino, ki bo spremljala vsebino mladinske rubrike in se zavzemala za stalen dvig kvalitete sestavkov,
- obiski članov komisije za informiranje v OO ZSMS in priprava reportažnih sestavkov za rubriko v Železarju,
- razširjanje internih glasil v OO ZSMS,
- akcija za najboljše interno glasilo v Železarni.

OPERATIVNI PROGRAM DELA KOMISIJE ZA ŠPORT IN REKREACIJO

Februar
- kadrovske spremembe
- potrditev programa

Marec
- športna srečanja ob 8. marcu
- sodelovanje in udeležba na zimskih športnih igrah Slovenskih železarn

Panoge: sankanje, veleslalom, smučarski tek, kegljanje na ledu.
- priprave na sprejem štafete mladosti
- srečanje s košarkarji Valjeva : KK Jesenice, ŽJ

April
- športni četveroboj: VP, ŽJ, Plamen, Veriga

Panoge: kegljanje na asfaltu, streljanje, šah, nogomet.
- štafeta mladosti
- udeležba na spomladanskem krosu OK ZSMS

Maj
- sodelovanje v okviru meseca mladosti
- pohodi po partizanskih poteh (Pristava)
- Športni četveroboj: HVB, Universal, Postaja milice, Elan Begunje
- športni peteroboj: Ferralit Žalec, Donit Medvode, Steklarna Hrastnik, Sava Kranj, ŽJ (ženske in moške ekipe)

Panoge: namizni tenis, odbojka, šah, streljanje, rokomet, nogomet.
- analiza dela komisije
- sodelovanje OO ZSMS za občinske TRIM lige

Junij
- udeležba na pohodu (Raduha)
- udeležba na spomladanskih športnih igrah Slovenskih železarn v Ravnah

Panoge: odbojka, kegljanje na asfaltu, namizni tenis, nogomet.
- orientacijski pohod OK ZSMS (sodelovanje in udeležba)

Julij
- tradicionalni četveroboj ob dnevu borca: VP, Mejna milica – carina, Postaja milice Jesenice in ŽJ

Panoge: mali nogomet, kegljanje na asfaltu, streljanje, šah.
- plavalna šola in tekmovanje v plavanju

Avgust
- pohod po graničarskih poteh
- pohod na Stol
- sodelovanje pri praznovanju občinskega praznika
- analiza dela komisije

September
- sodelovanje na jesenskih športnih igrah Slovenskih železarn v Štorah

Panoge: streljanje, šah, ribolov, kegljanje na asfaltu, balinanje.
- udeležba na pohodu na Triglav

ljene akcije za večjo produktivnost dela, boljšo, zavestnejšo delovno in tehnološko disciplino, nismo izpeljali do konca. Odprta je ostala tudi naloga za pospeševanje inovacijske misli in aktivnosti med mladimi železarji. Precej dela smo vložili tudi v to, da bi organizirali mlade v samskih domovih, oziroma, da bi mlade delavce iz ostalih bratskih republik in pokrajin bolje povezali in vključili v naša prizadevanja. Tudi tu smo ostali le na pol poti.

Vse to nam kaže, da je bila naša aktivnost dosti razgibana, žal pa vloženemu trudu in času, nismo vedno dosegli enakih rezultatov. Najbrž smo bili pri vsem tem premalo idejnopolitično prodorni in premalo smo gradili osnovne organizacije v tem smislu kot ga je v svoji študiji nakazal Edvard Kardelj in kasneje kongresi zveze komunistov in naši mladinski kongresi. Iz tega izhaja, da se bomo morali mnogo bolj idejnopolitično usposabljati za naloge, ki sta jih pred nas postavila kongresa zveze socialistične mladine Slovenije in Jugoslavije in, ki jih pred nas postavlja nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja.

Ko kritično obravnavamo naše delo v minulem letu, moramo predvsem izpostaviti dva temeljna vprašanja in sicer: kakšna je bila vloga in učinkovitost mladih pri uresničevanju zakona o združenem delu in kakšna je bila učinkovitost mladih nasploh v delegatskem sistemu ob dejstvu, da imamo okrog 27 % mladih v različnih delegacijah in samoupravnih telesih. Ne bi si smeli zapirati oči pred dejstvom, da imamo v TOZD in delovnih skupnostih Železarne sicer formalno, to je z vidika samoupravnih aktov vse urejeno, vendar pa močno zaostajamo pri uresničevanju teh določil v praksi. Tu predvsem mislimo na dohodkovne odnose pa najsibo med posameznimi TOZD ali na delitev osebnega dohodka po delu in rezultatih dela. V tem bi morali tudi iskati vzroke za mnoga odstopanja od sprejetih planskih obvez v posameznih TOZD.

Drugo vprašanje je uveljavljanje mladih v delegatskem sistemu. Nemalokrat namreč preveč nekritično razmišljamo, da mladi nimamo vpliva na to ali drugo dejavnost, na razreševanje tega ali drugega problema. Pa vendarle ugotavljamo, da imamo mlade v celotnem delegatskem mehanizmu in ravno zato bi morali vprašanje postaviti z drugega zornega kota namreč, kako mladi delujejo v tem sistemu, kako uspešni so pri izražanju interesov in stališč mladih.

Ti dve nalogi bi morali biti predvsem v ospredju pri oblikovanju naših programov za naslednje obdobje in to ne samo v programih temveč tudi v praksi v naših dnevnih prizadevanjih. To pa hkrati pomeni vzporedno nalogo – mlade usposabljati in krepiti njihovo zavest ter jih osveščati, da bodo resnično delovali kot revolucionarna organizacija mladih.

Predsedstvo koordinacijskega sveta ZSMS železarne Jesenice daje to oceno, vključno z oceno delovanja osnovnih organizacij ZSMS v razpravo in presojo vsem mladim v Železarni z namenom, da bi iz naše skupne ocene izoblikovali osnove za naše boljše delo v prihodnjem obdobju. Pri tem pa predvsem opozarjamo, da naj bo pri presoji prisotne dovolj preudarne, kritične in samokritične misli, kajti le tako bomo lahko ob letu govorili o še bolj uspešnem delu mladih v Železarni, pri uresničevanju sklepov in zaključkov desetih kongresov ZSMS in ZSMJ. To pa bo tudi naš najlepši prispevek k letošnjem praznovanju 60-letnice Komunistične partije Jugoslavije in Zveze komunistične mladine Jugoslavije.

O DELU KOORDINACIJSKEGA SVETA IN OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZSMS V ŽELEZARNI

Aktivnost KS ZSMS ŽJ je bila v letu kongresov prežeta s pripravami na kongrese in spremljanje dela kongresov. Gradiva za kongresa ZSMS in ZSMJ so bila tolmačena in obravnava v vseh sredinah, kjer mladi delajo in živijo. Aktivnost mladih v ŽJ se je v pred in po kongresnem obdobju povečala. Razprave o gradivu za kongresa pa so obenem služile za idejno-politično osveščanje in izpopolnjevanje mladih. V poročilu želimo opisati šestmesečno delovanje mladinske organizacije v ŽJ in nakazati probleme in težave na katere smo naleteli pri svojem delu in s tem tudi nakazati pot k boljšemu delu in k večjemu uspehu. Upamo, da bomo pri svojem ocenjevanju uspeli biti objektivni in da nam bo uspelo pokazati dobre in slabe strani našega delovanja.

kar nam je tudi uspelo. Tako bomo tudi lažje organizirali in v naprej pripravili akcije, ki bodo v interesu mladih v teh domovih. Vzporedno s tem pa se bodo mladi morali, če bodo hoteli svoje cilje doseči, neprestano družbenopolitično izobraževati. Tako bomo dosegli, da se ti mladi ljudje ne bodo počutili odtujene, temveč se bodo postopno s to sredino zlili in integrirali.

Naj omenimo še akcijo za dvig produktivnosti, o kateri smo v Železarju pisali. Iz problemske konference, v kateri je v celoti sodelovali tudi poslovodni odbor Železarne, smo izluščili sklepe, ki naj bi jih mladi vključili v svoje programe. Zato je prav, da osnovne organizacije ponovno opozorimo na te sklepe:

– Vodstva OO ZSMS morajo od personale TOZD redno mesečno zahtevati analizo bolezenske odsotnosti in ugotavljanje opravičenosti odsotnosti mladih.
– Vodstva OO ZSMS so zadolžena, da pazijo na pravilno izrabo delovnega časa in, da na sestankih OO ZSMS kritično obravnavajo mlade, ki neopravičeno izrabijo bolezensko odsotnost.
– Vodstva OO ZSMS so dolžna, da v primerih neopravičenih izostankov z dela, predčasnega zapuščanja delovnega mesta ali pa zamujanja, skupaj z vodstvom TOZD o takih mladih delavcih razpravljajo in jih kličejo na odgovornost.
– Če vodstvo OO ZSMS opazi večje probleme v TOZD, je dolzno sklicati sestanek OO in skupaj z odgovornimi o tem razpravljati.
– Od svojih delegatov morajo vodstva OO ZSMS zahtevati sprotno obveščanje.

Na koncu naj omenimo vse akcije, ki so potekale v predkongresnem obdobju in katere so dale določene rezultate. Ena izmed najbolj pomembnih akcij v tem obdobju je bila razprava o kongresnih dokumentih v OO ZSMS. Ta akcija nam je pokazala kje je mladinska organizacija v Železarni, kako dela in s kakšnimi problemi se srečujejo osnovne organizacije.

Iz analize poteka razpiav je razvidno, da je bilo veliko besed izrečenih o vključevanju mladih strokovnjakov v delo mladinske organizacije. Zato bi bilo dobro, da bi začeli ustvarjalneje sodelovati s klubom jeseniških študentov oziroma s študenti, ki se bodo v bližnji prihodnosti vključili v naše delovno organizacijo. V statutu ZSMS je jasno opredeljen položaj klubov (takih in podobnih). Njihovo delovanje naj bi bilo usmerjeno predvsem k sezanjanju z družbenopolitičnim dogajanjem v občini, v kateri delujejo. Zato je zelo pomembno, da so ti študentje – mladinci (štipendisti ŽJ) seznanjeni s problematiko, s katero se spopadamo mladi v Železarni. Če bodo ti mladi v toku dogodkov, potem se jim ne bo težko vključiti v delo ZSMS ŽJ, ko bodo skleníli delovno razmerje.

Z vključevanjem že študentov v tok družbenopolitične in tehnične-tehnološke dejavnosti omogočamo mladim ljudem, da se bodo po končanem šolanju uspešno vključili v proizvodni in družbenopolitični proces.

UDELEŽBA NA MDA IN AKTIVNOST

Borba za progresivno usmerjenost mlade generacije na pozicijah revolucije in samoupravnega socializma in njena aktivna inovatorska vloga v družbi, imajo dale-kosežen pomen za našo revolucijo, za stalno razvijanje socialistične prakse.

V akciji naše družbene skupnosti in afirmaciji dela in rezultatov dela, kot enega od osnovnih meril vrednotenja človeka v samoupravni družbi, so mladi zelo zainteresirani s prostovoljnim mladinskim delom dali obležje in svoj prispevek pri izgrajnji naše domovine.

Prostovoljna mladinska aktivnost kot oblika delovanja ZSMS ima vidno mesto v programih in akcijah mladih v Železarni. V letu 1978 so mladi železarji sodelovali na naslednjih zveznih akcijah: Posočje, Podinje–Kolubara Valjevo in Kozjansko. Skupaj je sodelovalo 25 mladih iz TOZD.

V teh akcijah so mladi železarji dostojno zastopali svoje TOZD in delovno organizacijo Železarna. Mladi železarji so bili med najboljšimi, poslali so udarniki (10 udarnikov), dobili priznanja za družbenopolitično aktivnost (8 priznanj DPO) in predlagani so bili za spravem v članstvo ZK (6 mladincev).

Zvezne mladinske delovne akcije so preteklo leto, kot že večkrat do sedaj, doživele velik družbenopolitični in vzgojni pomen. O rezultatih, doseženih na teh akcijah, ni treba govoriti, kot tudi ne o njihovem pomenu za razvoj naše družbe. Treba je samo povedati, da predstavljajo mladinske delovne akcije nekakšni med NOB. One so zato sestavni del skupne aktivnosti mladih v Železarni in dokaz njihove pripravljenosti, da s prostovoljnim delom prispevajo k

VLOGA OO ZSMS PRI IZVRŠEVANJU NALOG IDEJNO POLITIČNEGA DELA

Nobena večja, pomembnejša dejavnost ali akcija v ZSMS ne more uspeti, če pri njej nimajo glavne vloge osnovne organizacije, oz. če v njih ne vključimo največje števila mladih. Iz tega izhajajo naloge, ki jih morajo uresničiti osnovne organizacije:

1. Prva naloga vsake OO ZSMS je ustanovitev ali okrepitev komisije za idejno politično delo in primerno kadrovanje.
2. Sodelovanje s komisijo pri KS ZSMS ŽJ in OK ZSMS Jesenice in komisijami drugih OO:
   - skrb za pretok informacij,
   - usklajevanje akcij, organiziranje, sodelovanje.
3. Skrb za izvedbo izobraževalnih akcij:
   - izpolnjevanje nalog iz programa KS ZSMS ŽJ,
   - organiziranje lastnih izobraževalnih oblik,
   - vodenje evidence o družbenopolitičnem izobraževanju in usposabljanju članov,

nov,
   - pomoč pri individualnem izobraževanju članov.
4. Sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami na področju idejno politične dejavnosti.
5. Organiziranje marksističnih krožkov.

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA ŠPORT OD MAJA DO DECEMBRA 1978

1. Komisija je bila formirana na prvi seji predsedstva koordinacijskega sveta, 13. aprila 1978. Na predlog predsedstva je bila komisija potrjena in je delovala vse v nespremenjeni zasedbi in sicer: predsednik Sašo Bremec in člani Bojan Klinar, Dušan Mirič, Radivoje Radić in Zare Lazar. Stalni sodelavci komisije pa so športni delavci v Železarni in sicer: Janez Jenko, Anton Aubar, Janko Maftan in Mirko Klinar.
2. Komisija je imela sedem sej. Že na samem začetku si je zastavila obsežen program dela, ki smo ga sprejeli na prvi seji in ga v nadaljnjem v celoti izpolnili. Seveda nam je bil pri tem najbolj v pomoč Janez Jenko, ki nam je kot pokliceni rekreator Železarne s svojimi izkušnjami, znanjem in delom mnogokrat v kritičnih trenutkih in spleh prišel na pomoč. Takih sodelovanj si člani komisije želimo tudi pri nadaljnjem delu.

Nekoliko slabše pa je bilo samo sodelovanje s posameznimi referenti za šport pri OO ZSMS po TOZD. Skicana je bila tudi programska konferenca z referenti, katera pa je bila zaradi dopustnih dni slabše obiskana, vendar smo iz tega pogenili nekaj osnov za naše nadaljnje delo. Poudariti pa moramo tudi pomoč predsednika in sekretarja KS ZSMS Železarne pri našem delu.

3. V svoje delovanje bomo vključili čim širši krog mladih. Da bomo dosegli potrebno učinkovitost, bomo kadrovsko okrepili komisijo za idejno politično delo v OO ZSMS, vodili, nadzorovali in usklajevali njihovo delo, jim nudili vso potrebno pomoč in skupno reševali težje probleme in naloge.
4. Da bomo z našim delom in nalogami seznanili čim širši krog, bomo občasno – po potrebi in zmožnostih izdajali bilten komisije. Razen tega bi bile bilteni sveže tovalec za delo v osnovnih organizacijah.
5. Skrbno bomo zasledovali in proučevali vsa družbena dogajanja v domovini in v svetu, razen tega pa (kritično) spremljali delo mladih v delovni organizaciji.

UREŠNIČEVANJE PROGRAMA

1. Naša najpomembnejša dejavnost je organiziranje in priprava idejno-politične dejavnosti v vseh oblikah delovanja ZSMS. Ta naj vsebuje stalne oblike izobraževanja kot so seminarji, predavanja okrogle mize, itd. Vse oblike morajo biti take, da bodo udeleženci pridobili vsaj minimalno znanje, da bodo udeležence spodbujale in usposabljale za nadaljnje samostojno izobraževanje in aktivno delo.
2. Skrbeli bomo za to, da bodo v vodenje kadrovske politike vključene tudi primerne izobraževalne oblike.
3. V svoje delovanje bomo vključili čim širši krog mladih. Da bomo dosegli potrebno učinkovitost, bomo kadrovsko okrepili komisijo za idejno politično delo v OO ZSMS, vodili, nadzorovali in usklajevali njihovo delo, jim nudili vso potrebno pomoč in skupno reševali težje probleme in naloge.
4. Da bomo z našim delom in nalogami seznanili čim širši krog, bomo občasno – po potrebi in zmožnostih izdajali bilten komisije. Razen tega bi bile bilteni sveže tovalec za delo v osnovnih organizacijah.
5. Skrbno bomo zasledovali in proučevali vsa družbena dogajanja v domovini in v svetu, razen tega pa (kritično) spremljali delo mladih v delovni organizaciji.

VLOGA OO ZSMS PRI IZVRŠEVANJU NALOG IDEJNO POLITIČNEGA DELA

Nobena večja, pomembnejša dejavnost ali akcija v ZSMS ne more uspeti, če pri njej nimajo glavne vloge osnovne organizacije, oz. če v njih ne vključimo največje števila mladih. Iz tega izhajajo naloge, ki jih morajo uresničiti osnovne organizacije:

1. Prva naloga vsake OO ZSMS je ustanovitev ali okrepitev komisije za idejno politično delo in primerno kadrovanje.
2. Sodelovanje s komisijo pri KS ZSMS ŽJ in OK ZSMS Jesenice in komisijami drugih OO:
   - skrb za pretok informacij,
   - usklajevanje akcij, organiziranje, sodelovanje.
3. Skrb za izvedbo izobraževalnih akcij:
   - izpolnjevanje nalog iz programa KS ZSMS ŽJ,
   - organiziranje lastnih izobraževalnih oblik,
   - vodenje evidence o družbenopolitičnem izobraževanju in usposabljanju članov,

nov,
   - pomoč pri individualnem izobraževanju članov.
4. Sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami na področju idejno politične dejavnosti.
5. Organiziranje marksističnih krožkov.

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA ŠPORT OD MAJA DO DECEMBRA 1978

1. Komisija je bila formirana na prvi seji predsedstva koordinacijskega sveta, 13. aprila 1978. Na predlog predsedstva je bila komisija potrjena in je delovala vse v nespremenjeni zasedbi in sicer: predsednik Sašo Bremec in člani Bojan Klinar, Dušan Mirič, Radivoje Radić in Zare Lazar. Stalni sodelavci komisije pa so športni delavci v Železarni in sicer: Janez Jenko, Anton Aubar, Janko Maftan in Mirko Klinar.
2. Komisija je imela sedem sej. Že na samem začetku si je zastavila obsežen program dela, ki smo ga sprejeli na prvi seji in ga v nadaljnjem v celoti izpolnili. Seveda nam je bil pri tem najbolj v pomoč Janez Jenko, ki nam je kot pokliceni rekreator Železarne s svojimi izkušnjami, znanjem in delom mnogokrat v kritičnih trenutkih in spleh prišel na pomoč. Takih sodelavcev si člani komisije želimo tudi pri nadaljnjem delu.

Nekoliko slabše pa je bilo samo sodelovanje s posameznimi referenti za šport pri OO ZSMS po TOZD. Skicana je bila tudi programska konferenca z referenti, katera pa je bila zaradi dopustnih dni slabše obiskana, vendar smo iz tega pogenili nekaj osnov za naše nadaljnje delo. Poudariti pa moramo tudi pomoč predsednika in sekretarja KS ZSMS Železarne pri našem delu.

političnega sistema socialističnega samoupravljanja, posebno pa še delegatskega sistema. Programi dela in akcijski programi osnovnih organizacij ZSMS morajo biti v funkciji delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. To je edina pot, da ZSMS postane revolucionarna organizacija mladih, ki bo delovala načrtno, organizirano in učinkovito. Delovanje delegatskega sistema v samoupravnih organih in sindikatu omogoča družbeno afirmacijo mlade generacije, njeno odgovornost, sodelovanje v vseh družbenih procesih, ustvaritev njenih družbenoekonomskih interesov, sami ZSMS pa pot h konkretni realizaciji svoje samoupravne opredelitve, svojih zaključkov in odločitev.

Ko razpravljamo o vlogi ZSMS v funkcioniranju in razvoju političnega sistema v konkretnih sredinah, moramo izhajati iz tega, da smo sestavni del organiziranih socialističnih sil in da osnovna organizacija ZSM ne more delovati oddvojeno. Kot taka se torej mora vključiti v kontekst skupne družbenopolitične in samoupravne aktivnosti v svoji sredini. V skladu s tem je jasno, da mora ZSMS svoja stališča in konkretne opredelitve izpostaviti delegacijam in organom samoupravljanja ter mladim delegatom. Drugačna pot je dokaj jalova, kajti edina učinkovitost delovanja organizacije mladih, je znotraj delegatskega sistema. Zato mora biti osrednja pozornost namenjena vzpostavljanju delovnih odnosov med OO ZSMS in delegacijami in samoupravnimi organi v TOZD in delovnih skupnosti. Pri tem pa je predvsem treba poudariti delovno povezanost delegatov z bazo in vključevanje ZSM v delegatsko delovanje.

V resoluciji ZKJ je poudarjeno, da je uspešno reševanje vprašanj družbenoekonomskega položaja zaposlenih mladincev odvisno od njihovega aktivnega delovanja v organizacijah in akcijah zveze sindikatov. Za tako delovanje ZSMS pa je potrebno najti ustrezne organizacijske in akcijske oblike delovanja. Le-te morajo zagotoviti tako koordinacijo aktivnosti obeh organizacij, kakor tudi skupno vodenje akcij. Dosedanje skupno delovanje ZSMS in sindikata je bilo predvsem pri akcijah širšega skupnega značaja kot so volitve, referendumi itd., vendar pa je bilo medsebojno sodelovanje nezadostno na področju mnogih življenjskih vprašanj mlade generacije. Predvsem so tu mišljena mnoga vprašanja, prisotna v delovanju mladih, ki jih bo potrebno prenesti in uskladiti s potrebami in interesi vseh delovnih ljudi združenih v sindikatu. Svojih interesov mladi v združenem delu ne morejo realizirati uspešno brez skupne akcije vseh subjektov v združenem delu. S tem razumemo intenzivnejšo aktivnost ZSMS v vseh oblikah samoupravnega življenja TOZD, posebno še na področju družbenoekonomskega položaja mladih, pri izoblikovanju plana razvoja in rezultatov proizvodnje, doseganju in razdelitvi dohodka itd. Če sumiramo rezultate pri delovanju delegatskega sistema v Železarni lahko zaključimo, da so zadovoljivi glede na to, da se zavedamo, da je to dolgotrajnejši proces. Pri tem pa moramo imeti pred očmi, da se ta proces lahko pospeši le z organiziranim in ustvarjalnim delovanjem vseh socialističnih in ustvarjalnih sil družbe.

Naša aktivnost je v zadnjem letu obsegala širok spekter delovanja na različnih področjih. Nekatere od teh akcij so imele večji, druge manjši družbeni značaj. Zato želimo izpostaviti predvsem tiste akcije, ki so imele širši družbeni pomen.

Tu predvsem mislim na sestanek z mladimi komunisti. S skupnimi močmi smo skušali ugotoviti, kje in katere so tiste zavore, ki preprečujejo, da bi se mladi komunisti v Železarni aktivneje vključili v delo ZSMS. Razprava je bila poglobljena in plodna. Prisotni člani so ustvarjalno in s konkretnimi predlogi za izboljšanje stanja posegali v razpravo. Pri tem smo pa ugotovili, da tisti, katerim je kritika namenjena, niso prisotni, vendar smo poskrbeli, da so bili obveščeni o poteku naše razprave. To obliko delovanja bi morali gojiti tudi v bodoče.

Ena od pomembnejših akcij, ki smo jih izvedli, je tudi ustanavljanje aktivov ZK in OO ZSMS po samskih domovih. Da se je KS ZSMS odločil za to akcijo je več razlogov:

— Mladi, ki prebivajo v samskih domovih, so večinoma zaposleni na ključnih delovnih mestih v Železarni in so člani ZSMS.

— Ker pri teh mladih opažamo večjo fluktuacijo, za kar lahko iščemo vzrok tudi v njihovi neorganiziranosti in prepuščenosti samim sebi v njihovem prostem času.

— Ker imajo ti mladi delavci slabe možnosti in pogoje bivanja v domovih. Prepovedano je sprejemanje obiskov, zato se njihova družabna aktivnost odvija predvsem v javnih lokalih, kar nemalokrat povzroča odsotnost z dela in ne samo to, temveč od samega sebe in družbe nasploh.

Ti mladi ljudje so nekako izven tokov družbenega dogajanja, kar pa je posledica že navedenih vzrokov. Zato smo se odločili, da jih bomo poskušali organizirati,

3. Kot organizatorji in gostitelji smo dokaj uspešno izvedli prvi četveroboj v počastitev XI. kongresa ZKJ, katerega bi v prihodnje organizirali ob dnevu borcev. Na četveroboju so nastopile ekipe Carinarnice in obmejne milice Jesenice, postaja milice Jesenice, JLA — VP Radovljica in železarne Jesenice.

Organiziran je bil turnir odbojkaric ob X. kongresu ZSMS, na katerem so sodelovale ekipe: gimnazije, Gorenjska oblačila, šola zdravstvenih delavcev Jesenice, Planika Breznica in železarne Jesenice.

Dvakrat smo izvedli tradicionalno srečanje z graničarji na karavli v Podkorenu in turnir ob dnevu JLA z ekipama JLA — VP Radovljica, VP Boh. Bela, Veriga Lesce in železarna Jesenice.

Sredi poletja smo zelo uspešno izvedli pregledno tekmovanje v skokih na plastični skakalnici v Glenci pri Žirovnici.

Izvedeli smo, oz. sodelovali v peteroboju v Hrastniku, kjer smo že drugič zapovrstjo osvojili prvo mesto in prehodno »majoliko«.

Sodelovali smo na prireditvah ob dnevu mladosti, ki jih organizira OK ZSMS, pohodu po partizanskih poteh na Pristavo, po graničarskih poteh, jesenskem krosu, štafetnem teku, veselih igrah v Završnici.

Še bi lahko naštevali tekmovanja in srečanja prek vsega leta, katera po pomembnosti in namenu prav nič ne zaostajajo za ostalimi. To je velik dokaz da mladino v ŽJ šport privlači in da imajo široke možnosti sodelovanja.

4. Problemov, s katerimi se je komisija srečevala skozi vse leto, ni bilo malo. Naj začnem kar s sodelovanjem z OK ZSMS, od koder prihaja pošta o raznih tekmovanjih z dokajšnjo zamudo in ni pravega sodelovanja na športnem področju; slabo kontaktiranje s TOZD, včasih neresno delo komisij, premalo sodelovanja s sindikatom, preveč razno raznih tekmovanj na isti dan in podobno. Vedeti bi morali, da bomo le s skupnim in usklajenim delom komisij lahko enotno in uspešno nastopali in zastopali mlade na vseh številnih področjih. S tem bi se zmanjšali razno razni stroški in mnogo bolj bi bile usklajene športne želje in potrebe.

S sodelovanjem komisij pri IO konference OO sindikata in KS ZSMS ne smemo biti zadovoljni. Večkrat se je dogajalo, da smo duplirali programe in s tem izgubili na masovnosti in kvaliteti športnih srečanj. Zato je nujno potrebno programe dela ene in druge komisije uskladiti, oziroma sprejeti skupni program in razdeliti nosilce posameznih akcij. Razen tega bi moral biti predsednik ali eden izmed članov naše komisije tudi član športne komisije pri sindikatu.

6. Nadaljnje delo komisije bo potekalo po planu za prihodnje leto in izven njega. Odpraviti bomo morali napake, ki so se pojavljale v dosedanjem delu. Več časa in pozornosti bomo morali posvetiti skupnemu delu s športno komisijo pri sindikatu, pri koordiniranju in usklajevanju športnih prireditev OO ZSMS. Le tako bo naše delo uspešno in s ponosom bomo nosili na prsih simbol železarja, ki je znan in cenjen daleč okoli v naši socialistični samoupravni družbi.

6. Potrebno bo dopolniti komisije s še nekaterimi člani. Program za leto 1979 mora biti sestavljen skupaj s športnimi referenti iz OO ZSMS in ostalimi delavci, ki se ukvarjajo s športom v Železarni, kajti le z usklajenim načrtom in skupnim delom uspeh ne bo izostal.

POROČILO KOMISIJE ZA KULTURO

Komisija za kulturo je v zadnjem obdobju delovala premalo samostojno pri izvrševanju posameznih načrtovanih nalog. Očitno je bila komisija ves čas kadrovsko neizpopolnjena, njenega delovanja pa skorajda ni bilo čutiti v okviru KS ZSMS. Akcije s področja kulture v okviru aktivnosti ob X. kongresu ZSMJ in XI. kongresa ZKJ so bile tako le delo posameznikov in ne celotne komisije. Nekaj pozitivnih rezultatov se je v tem obdobju pokazalo le pri skupnem sodelovanju s komisijo za kulturo pri sindikatu Železarne, in sicer pri organizaciji in obisku raznih kulturnih manifestacij. Ravno iz tega razloga bo delo komisije v prihodnje usmerjeno predvsem na spodbujanje večje aktivnosti mladih v OO ZSMS in vključevanje v kulturna društva in organizacije ter v večji obseg kulturnih akcij v TOZD.

PROGRAM DELA KOMISIJE ZA KULTURO

STALNE NALOGE:
- odkup kino in gledaliških predstav,
- izobraževanje in usposabljanje članov komisije in referentov po OO ZSMS,
- vključevanje mladih v kulturno-umetniška društva in skupne akcije z ZKO,
- zasledovanje aktivnosti in delovanja mladih v KUD,
- stalna tradicionalna srečanja mladih,
- stalno sodelovanje in usklajevanje akcij s sindikatom,
- sodelovanje s komisijo za kulturo pri OK ZSMS Jesenice in ZKO,
- sodelovanje in skupne akcije z jeseniškimi brigadirji — razne kulturne in izobraževalne prireditve ob dohodih in prihodih iz zveznih in republiških delovnih akcij,
- ustanavljanje knjižnic po osnovnih organizacijah ZSMS,
- informiranje in propaganda ob raznih prireditvah,
- nabava publikacij in knjig,
- sklic referentov za kulturo iz OO ZSMS enkrat na tri mesece (kvartalna analiza dela),
- prizadevanje za ustanovitev priložnostne folklorne skupine,
- organizacija kvizov.

AKCIJSKI PROGRAM

januar:
- formiranje komisije,
- razpis po OO ZSMS za vključevanje mladink v ženski pevski zbor Jesenice,
- enodnevni seminar za referente in člane komisije za kulturo,
- prvi sklic referentov iz OO ZSMS in pregled dela.

Februar:
- počastitev slovenskega kulturnega praznika (8. februar) izdelava stenskih časopisov po OO ZSMS na temo dr. Franceta Prešerna, interno glasilo ob praznikuh,
- razpis za ustanovitev priložnostne folklorne skupine.

Marec:
- sklic referentov in analiza dela,
- dogovor in priprave za praznovanje dneva žena,
- priprave za proslavo ob dnevu brigadirjev.

April:
- praznovanje dneva brigadirjev v sodelovanju z jeseniškimi brigadirji,
- proslava dneva OF in 1. maja,
- priprava na prireditve v mesecu mladosti (kultura in športna srečanja).

Maj:
- tradicionalno majsko srečanje mladih SOZD SŽ,
- prireditve ob dnevu mladosti uskaljeno z ostalimi prireditelji oziroma organizatorji v občini,
- proslava ob 60-letnici KPJ in SKOJ po dogovoru z DPO v občini Jesenice.

Junij:
- sklic referentov in analiza dela,
- dogovor o nadaljnjem akcijskem programu.

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA INFORMIRANJE

Informiranje ima pomembno samoupravno funkcijo. Informiranje je oblika družbene akcije delovnih ljudi in njihovih samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij zaradi usreničevanja samoupravnih odnosov. Informiranje je eden od osnovnih pogojev za odločanje delavca v združenem delu. Da bi bil združeni delavec zmožen resnično graditi nove družbene socialistične odnose oziroma da se aktivno udeleževal v samoupravljanju, mora biti vestransko informiran o vseh pomembnih vprašanjih združenega dela.

Informiranje je sestavni del nalšega dela in angažiranje ZSMS. Kako razvijamo informiranje, je odvisno do tega, kako se bomo angažirali v izvrševanju nalog. Informiranje zato delimo na dve področji:
- informiranje znotraj OO ZSMS, oziroma informiranje med organi ZSMS,
- informiranje o delu in problemih v mladinskih organizacijah prek sredstev javnega informiranja.

Z informiranjem v sami organizaciji ZSMS v Železarni ne smemo biti zadovoljni, saj o nekaterih akcijah, ki so bile organizirane, niso bili vsi mladinci obveščeni, kar potrjuje, da komisija za informiranje temu ni posvečala dovolj pozornosti.

Večina OO ZSMS ni o svojem delu informirala KS ZSMS in OK ZSMS. V bodoče se taka praksa ne sme tolerirati in se moramo zaostriti odgovornosti vseh organov in članov ZSMS pri uresničevanju teh obvez.

Koordinacijski svet ZSMS sestavljajo delegati iz TOZD in delovnih skupnosti, iz katerih je izbrano 13 članskо predsedstvo zaradi lažjega in bolj usklajenega dela. Pri KS delujejo komisije za: idejno-politično delo, šport, kulturo, SLO in DS in informiranje.

Ta način delovanja nam je omogočil, da je predsedstvo seznanjeno z željami, interesi in hotenji mladih v TOZD. Tako delo predsedstva ni oddvojeno od baze in poskuša biti organ usklajevanja in koordiniranja dela in interesov mladih v Železarni.

Po volilni konferenci je bilo konstituirano predsedstvo in vse komisije. Predsedstvo in komisije so izdelale svoje programe dela. Program dela KS in posamezni komisij so delegati iz OO ZSMS na volilni konferenci potrdili in sprejeli.

Programi dela so sestavljeni tako, da vsebujejo želje in interese mladih delavcev v ZJ. Pred sprejemom je bil program celotnega dela obravnavan v osnovnih organizacijah in je bil z njim lahko seznanjen sleherni član. S tem je bila tudi dana možnost vsem mladim v TOZD in delovnih skupnostih, da se lahko vključijo pri pripravi lastnih samoupravnih splošnih aktov, dogovorov in zakona o združenem delu. Da bi to, kar smo si zastrali doseglі, smo morali okrepiti rdeco nit našega delovanja, to je delovanje delegatskega sistema in obojestransko pretakanje informacij. Pri analizi dela mladih delegatov v samoupravnih organih in SIS (v Železarni je okrog 27 % ali 270 mladih delegatov), ugotavljamo, da je bila kvaliteta tega dela odvisna od naslednjih faktorjev:
- od nivoja družbenopolitične usposobljenosti,
- od povezanosti delegat z bazo,
- od medsebojne povezanosti delegatov in sodelovanja delegacij in delegatov,
- od sodelovanja delegacije s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD in delovnimi skupnostmi,
- od obsega in jasnosti informiranja.

Aktivnost delegacij se je v glavnem manifestirala v analizi materialov za seje skupščin. Uspešnost sestankov pa je bila odvisna od predhodne obveščenosti delegatov in od interpretacije gradiva. Nekatere delegacije so imele tudi strokovno pomoč pri tolmačenju gradiva kar dokazuje, da so pogoji v katerih delajo delegacije, različni. Redki so primeri, da so se sestale delegacije zaradi obravnavanja problemov v svojih lastnih sredinah in to po vprašanjih, ki bi morala biti predmet obravnav v skupščinah družbenopolitičnih in interesnih teh drugih skupnostih.

Delo delegacij je tako pogojeno s številnimi objektivnimi in subjektivnimi dejavniki. Poudariti je treba nezadovoljivo sodelovanje strokovnega kadra oziroma slučb pri delu delegacij, kar bi nedvomno dvignilo kvaliteto dela delegacij. Dogaja se, da so prepuščene same sebi, kar je imelo za posledico, da so se nekateri delegati oddvojili od dela delegacij. V takih primerih tudi pomoč DPO ni bila zadovoljiva, kot recimo pri volilni aktivnosti in konstituiranju delegacij, kar je bilo neobhodno za premostitev težav, in za izpopolnjevanje delegatskega sistema. Temeljni pogoj za uspešno delovanje delegatskega sistema je trajna povezanost delegacij in delegatov s svojimi volilci oziroma bazo. Slabosti v delovanju delegatskega sistema so največkrat ravno v tem. Samoupravna baza je v glavnem konzultirana, kadar gre za vprašanje odobkovnja in drugo pomembnejša vprašanja. Slabosti pa se pokažejo pri opravičujejo z objektivnimi težavami kot so: večizmensko delo, oddaljenost posameznih delov TOZD, veliikost TOZD, kar je resnično prosotno, vendar to ne sme biti razlog ali ovira za čvrstejšo delegatsko povezanost. Da bi se take slabosti premostile, je potrebna tudi stalna angažiranost vseh družbenopolitičnih sil.

Imamo pa tudi primere nekaterih delegacij, katerih sodelovanje in povezava s samoupravnimi organi, vodstvi TOZD in DPO je zelo uspešna. Ta način dela je treba vsekakor nagovoriti in razširjati. Povsem jasno nam mora biti, da delegatski sistem še tako dobro zamišljen, ne more delovati sam po sebi v kolikor ga ljudje zavestno ne izvajajo v življenju. Torej razvoj in funkcioniranje delegatskega sistema zavisi v prvi vrsti od angažiranja subjektivnih sil.

Ko izhajamo iz tega stališča in ciljev, ki stojijo pred vsemi organiziranimi socialističnimi silami z zvezo komunistov na čelu moramo reči, da je ZSMS v razvoju ni vse bolj prisotna z akcijami, ki povečujejo vlogo in odgovornost ZSMS v razvoju

ANALIZA ZAPOSLOVANJA V OBČINI JESENICE

Odsek za plan in analize pri skupščini občine Jesenice je pripravil analizo zaposlovanja v občini Jesenice, katero je obravnaval izvršni svet na seji 30. januarja in jo predlagal vsem trem zborom skupščine v razpravo in sprejem. O tem pa bo v ponedeljek, 12. februarja, razpravljalo tudi predsedstvo občinske konference SZDL Jesenice.

Zaposlovanje in problematika v zvezi s tem je v tesni povezavi z značajem gospodarstva, ki je v občini Jesenice usmerjeno v težko industrijo in spremljajoče dejavnosti, tako da obstaja le nekaj področij, ki niso z najpomembnejšo dejavnostjo v nobeni poslovni odvisnosti, nekatere si celo nasprotujejo (železarstvo – turizem, kmetijstvo).

Usmeritev v težko industrijo je prinesla precejšnje probleme prav na področju zaposlovanja, saj je zaradi pomanjkanja domače delovne sile potrebno zaposlovati delavce iz drugih krajev naše republike in iz ostalih republik in pokrajin, kar pa prinaša nekatere socialno-ekonomske probleme. Trenutno je v občini 2307 začasno prijavljenih delavcev iz drugih republik, zaposlenih predvsem v Železarni, gradbeništvu, gostinstvu in turizmu. Občina pa ima tudi najvišji delež neslovenskega prebivalstva v Sloveniji (15,2 % leta 1978).

Z nenehnim uvajanjem sodobne tehnologije se je v razvitih državah pojavil problem viška delovne sile in s tem brezposelnosti, saj ponekod število brezposelnih presega 5 %. Naša dežela je še vedno v tisti fazi razvoja, ko gre širitev proizvodnje in doseganje večjega družbenega proizvoda predvsem na račun ekstenzivnega zaposlovanja, manj pa k temu prispevajo kvalitetni dejavniki.

Dosedanja dosežena razvojna stopnja nam zagotavlja, da bodo v naslednjih letih tudi v naši proizvodnji prevladali kvalitetni dejavniki, kar je nujnost zaradi usmeritve v mednarodno menjavo dela, zato moramo tudi na problem zaposlovanja gledati perspektivno, to je ali bo zaradi širjenja proizvodnih in storitvenih zmogljivosti delovne sile dovolj, ali pa uvajanje sodobne tehnologije ne bo zahtevalo odpiranje novih delovnih mest. Mnenje o tem morajo podati organizacije združenega dela, s področja gospodarstva v svojih dolgoročnih programih, analiza pa ima namen prikazati kakšno je stanje zaposlovanja in kakšna so mogoča gibanja glede na gibanje prebivalstva.

PREBIVALSTVO

Po podatkih registra prebivalstva je bilo ob koncu leta 1978 29.387 prebivalcev s stalnim prebivališčem v občini. Od tega je bilo 14.474 ali 49,2 % moških in 14.913 ali 50,8 % žensk.

Poleg stalno prijavljenega prebivalstva je bilo v registru začasno prijavljenih prebivalcev 2779 oseb, od teh 2307 zaposlenih, 472 pa nezaposlenih. Strukturo teh nezaposlenih v glavnem sestavljajo žene in otroci zaposlenih delavcev, učenci ŽIC nastanjeni v internatu, oskrbovanci v domu Franca Berglja in lastniki vikendov.

Največ prebivalcev obsega mesto Jesenice in sicer 18.301, kjer je tudi koncentriran največji delež zaposlenih, niso pa upoštevani prebivalci z začasnim prebivališčem.

Po številu prebivalcev je jeseniška občina na 21. mestu (stanje 30/6-1977) v SR Sloveniji.

NARAVNO GIBANJE IN SELITVE PREBIVALSTVA

Leto	Narav. živoroj.	gibanje umrli	saldo nar. gibanja	selitve prisel.	selitve izsel.	Selitveni saldo	Skupno prirastek
1971	393	241	+116	463	616	−153	− 37
1972	459	278	+181	544	563	− 19	+162
1973	470	248	+222	444	477	− 33	+189
1974	458	259	+199	669	818	−149	+ 50
1975	448	261	+167	655	529	+126	+293
1976	481	272	+209	727	475	+252	+461
1977	524	256	+268	677	415	+262	+530
1978	481	253	+228	573	477	+ 96	+324

Vir: Statistični podatki po občinah.

Od začetka leta 1975, ko je občina štela 27.779 prebivalcev pa do konca leta 1978, to je v obdobju štirih let, se je število prebivalcev povečalo za 1.608 oseb, naravni prirast prebivalstva v tem obdobju je bil 872, selitveni pa 736 oseb. Visok selitveni saldo v zadnjih nekaj letih je predvsem posledica prehoda oseb z začasnim prebivališčem v stalno prebivalstvo, saj je v letu 1976 to storilo 185 oseb, v letu 1977 pa 170 oseb.

V preteklem letu se je selitveni saldo občutno zmanjšal in verjetno v prihodnjih letih ne bo več dosegel visokih pozitivnih vrednosti, tako da bo naraščanje števila prebivalstva odvisno predvsem od salda naravnega gibanja.

V srednjeročnem planu, ki je bil izdelan na podlagi trenda naravnega in selitvenega salda za obdobje 1969–1974, je bilo predvideno število prebivalstva na koncu srednjeročnega obdobja 28.500, kar je posledica stalnega negativnega selitvenega salda v tem obdobju, ki pa je od 1975 naprej vseskozi pozitiven, tako da je bilo za leto 1980 predvideno število doseženo že v letu 1977, število prebivalstva s stalnim prebivališčem pa se bo ob koncu tega srednjeročnega obdobja približalo 30.000.

ZAPOSLENI

Zaposlene smo doslej vedno obravnavali kot zaposlene v združenem delu in to ločeno s področja gospodarstva, negospodarstva in poslovnih enot.

Za podrobnejšo analizo zaposlenih in bolj realen prikaz aktivnega prebivalstva v naši občini moramo to skupno število zaposlenih razčleniti na zaposlene s stalnim prebivališčem v občini, zaposlene z začasnim prebivališčem, ki niso zajeti v številu prebivalstva, upoštevati moramo saldo dnevnih migracij na delo v občino in iz občine, k povečanju deleža aktivnega prebivalstva pa bo prispevalo tudi zajemanje zaposlenih v zasebnem sektorju.

V naslednji razpredelnici prikazujemo število zaposlenih v združenem delu primerjalno v zadnjih treh letih v gospodarstvu, negospodarstvu in poslovnih enotah. Podatki za leti 1976 in 1977 so iz obdelav poročil RAD-1, za leto 1978 pa so ocena, ki so jo posredovale delovne organizacije, natančni podatki pa bodo znani šele po zaključnih računih.

POPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH V OBČINI JESENICE V LETIH 1976, 1977 IN 1978

Področje	1976	1977	1978	Indeks 77/76	Indeks 78/77
I. OZD, TOZD					
01 Industrija in rudarstvo	8.060	8.236	8.382	102,2	101,8
03 Gozdarstvo	80	89	81	111,3	91,0
05 Gradbeništvo	1.757	1.685	1.650	95,9	97,9
06 Promet in zveze	383	366	387	95,6	105,7
07 Trgovina	454	474	477	104,4	100,6
08 Gostinstvo in turizem	562	556	577	98,9	103,8
09 Obrt in osebne storitve	101	91	68	90,1	74,7
10 Stanov. in kom. dej.	80	83	83	103,8	100,0
11 Finan., teh. in posl. stor.	66	68	65	103,0	95,6
01–11 GOSPODARSTVO	11.543	11.648	11.770	100,9	101,0
12 Izobraževanje, znanost kultura in informacije	439	466	498	106,2	106,9
13 Zdravstveno in soc. varstvo	758	781	809	103,0	103,6
14 Družbeno pol. skup., SIS in druž. pol. organizacije	358	369	403	103,1	109,2
12–14 NEGOSPODARSTVO	1.555	1.616	1.710	103,9	105,8
01–14 SKUPAJ GOSPODARSTVO IN NEGOSPODARSTVO	13.098	13.264	13.480	101,3	101,6
II. POSLOVNE ENOTE (vsa področja)	1.270	1.281	1.370	100,9	106,9
I. IN II. SKUPAJ	14.368	14.545	14.850	101,2	102,1
od tega žensk	5.223	5.268	5.380	100,9	102,1
% zaposl. žensk	36,4	36,2	36,2		

Nizek indeks pri panogi obrt je posledica zajemanja zaposlenih v organizaciji kroj v poprečju leta 1977, v letu 1978 pa so le-ti večinoma zaposleni v industriji.

V družbenem palnu razvoja občine Jesenice za obdobje 1976–1980 smo predvideli letno stopnjo zaposlovanja 2,2 %, kar pomeni, da smo načrtovali za zadnje leto srednjeročnega obdobja skupno 15.680 zaposlenih. To število ne bomo dosegli, kljub kljub nekoliko hitrejši stopnji zaposlovanja.

V naslednji razpredelnici pa podajamo primerjavo indeksov rasti števila prebivalstva in števila zaposlenih v združenem delu in zasebnem sektorju po letih v občini Jesenice.

PRIKAZ POPREČNEGA ŠTEVILA PREBIVALCEV IN ZAPOSLENIH PO LETIH OD 1975 DO 1978 V OBČINI JESENICE

	1975	1976	1977	1978
Število prebivalcev	27.947	28.344	28.838	29.259
Indeks 1975=100	100,0	101,4	103,2	104,7
Zaposleni v družbenem sektorju	14.286	14.368	14.545	14.850
Indeks 1975=100	100,0	100,6	101,8	103,9
Zaposleni v zasebnem sektorju	506	563	565	583
Indeks 1975=100	100,0	111,3	111,7	115,2
Zaposleni v družbenem in zasebnem sektorju	14.792	14.931	15.110	15.433
Indeks 1975=100	100,0	100,9	102,1	104,3
Odstotek aktivnega prebivalstva	52,9	52,7	52,4	52,7

Zaposlovanje se je v zadnjih štirih letih gibalo nekoliko počasneje od rasti prebivalstva.

AKTIVNO PREBIVALSTVO

V prejšnji razpredelnici smo prikazali delež aktivnega prebivalstva, ki smo ga dobili s primerjavo poprečnega števila zaposlenih v posameznih letih s poprečnim številom prebivalstva v istih letih.

Delež aktivnega prebivalstva je visok posebej, če ga primerjamo z gorenjskim in republiškim poprečjem za leto 1978. Ker so podatki o celotnem zasebnem sektorju za ostale občine znani le za leto 1971, ko je bil izveden popis, smo naredili primerjavo le za zaposlene v družbenem sektorju.

Občina Jesenice $\frac{14.850}{29.259} = 50{,}8\ \%$

Gorenjska $\frac{76.729}{170.465} = 45{,}0\ \%$

SR Slovenija $\frac{745.000}{1.870.000} = 40{,}3\ \%$

Podrobnejša analiza zaposlenih v družbenem sektorju v občini Jesenice pa nam da precej drugačno sliko. Med zaposlenimi v jeseniškem gospodarstvu in negospodarstvu je 2.307 delavcev iz drugih republik z začasnim prebivališčem, torej niso šteti med prebivalce v občini, kar pomeni, da jih pri izračunu aktivnega prebivalstva dejansko ne bi smeli upoštevati med zaposlenimi.

Če od poprečnega števila zaposlenih v družbenem sektorju v letu 1978 (14.850) odštejemo zaposlene z začasnim prebivališčem v občini Jesenice (2.307), je število zaposlenih, ki prebivajo v občini 12.543. Primerjava tega števila zaposlenih s stanjem prebivalstva v letu 1978 nam da nov odstotek aktivnega prebivalstva, ki znaša 42,9 %. Tudi v drugih gorenjskih občinah in drugod v Sloveniji je precej zaposlenih iz drugih republik, ki so začasno prijavljeni, vendar ima naša občina prav zaradi velikega števila le-teh posebno mesto in moramo ta faktor v analizi upoštevati.

Da bo analiza popolna, moramo upoštevati še en faktor, to je dnevno migracijo delovne sile v občino in iz občine. Po podatkih, ki smo jih dobili na podlagi ankete o zaposlovanju, so znani podatki o delavcih, ki se vsakodnevno vozijo na delo v občino Jesenice iz drugih občin, podatke o prebivalcih Jesenic, ki pa hodijo na delo v druge občine pa imamo na razpolago v rezultatih popisa delavcev v združenem delu iz leta 1976.

DNEVNA MIGRACIJA DELAVCEV V OBČINO JESENICE IN IZ OBČINE

Občina	V druge občine	Iz drugih občin
Radovljica	891	1.201
Kranj	215	67
Tržič	27	17
Škofja Loka	7	8
druge občine	288	99
SKUPAJ	1.428	1.392
od tega žensk	788	77

Podatki o migraciji v druge občine so stari dve leti, vendar jih moramo zaradi pomanjkanja novejših v analizi upoštevati, saj do bistvenih sprememb ni prišlo. Prav tako so podatki o dnevni migraciji, ki smo jih dobili z decembrsko anketo edini, tako da omogočata oba rezultata edino možno primerjavo.

Pri dnevni migraciji v druge občine je potrebno majhno pojasnilo glede na visoko število migracije v postavki druge občine. Tu niso zajeti samo tisti, ki se dnevno vozijo, ampak tudi delavci s stalnim prebivališčem v občini Jesenice, ki so začasno prijavljeni v drugih občinah, vendar jih moramo upoštevati, ker ni podatka na osnovi katerega bi lahko določili koliko je začasno prijavljenih v drugih občinah, koliko se jih pa dnevno vozi, kot smo na podlagi ankete in podatkov oddelka za notranje zadeve lahko storili za našo občino.

Čeprav se dejansko dnevno vozi na delo več ljudi iz občine, kot v občino pa moramo zaradi točnosti analize upoštevati pozitiven saldo (36) dnevnih migracij.

Za točen izračun moramo torej k poprej dobljenemu številu zaposlenih (12.543) prišteti še saldo dnevnih migracij, ki nam da z 12.579 zaposlenimi v družbenem sektorju, dejansko zaposlene prebivalce s stalnim prebivališčem v občini Jesenice, delež aktivnega prebivalstva pa znaša 43,0 %, z upoštevanjem zaposlenih v zasebnem sektorju (583) pa se delež aktivnega prebivalstva dvigne na 45,0 %.

Problem, ki se je v zvezi z aktivnim prebivalstvom najbolj izpostavljal, je nizek odstotek zaposlenih žensk v družbenem sektorju glede na na skupno število zaposlenih, saj je v letu 1978 ta odstotek znašal le 36,2 %. Če tudi tu upoštevamo zaposlene začasno prijavljene in dnevne migracije, se ta odstotek bistveno spremeni.

Od skupnega števila zaposlenih, ki nimajo stalnega prebivališča v občini Jesenice (2307), je le 224 žensk. Če od skupnega števila zaposlenih žensk v družbenem sektorju (5380) odštejemo teh 224 dobimo novo število zaposlenih žensk v občini Jesenice (5156), primerjava zaposlenih žensk s stalnim prebivališčem s skupnim številom zaposlenih s stalnim prebivališčem pa nam da novo razmerje v višini 41,0 %. Tako kot smo v celotnem številu zaposlenih upoštevali dnevne migracije, moramo to storiti tudi pri analiziranju zaposlenosti ženske delovne sile. Iz naše občine se vozi na delo v druge občine 711 delavk več, kar 583 v radovljiško občino, kjer po svoji strukturi proizvodnje potrebujejo več ženske delovne sile, kot na Jesenicah. Zaposlujejo se v Elanu, Suknu, Almiri, Žitu, Vezenini, Murki, Špeceriji, blejskem gostinstvu. Primerjava števila vseh zaposlenih žensk naše občine (5.867) z vsemi zaposlenimi s stalnim prebivališčem v naši občini (12.579) v družbenem sektorju, nam da novo razmerje 46,6 %. Z vključitvijo zaposlenih v zasebnem sektorju v skupno število zaposlenih s stalnim prebivališčem v občini Jesenice se to število povzpne na 13.162, z upoštevanjem žensk v zasebnem sektorju (219) pa je končno število zaposlenih žensk 6.086, odstotek zaposlenih glede na skupno število pa 46,2 %.

BREZPOSELNOST

Brezposelnost, ki je pereč problem v nerazvitih državah zaradi pomanjkanja delovnih mest in prav tako v razvitih državah zaradi uvajanja sodobne tehnologije, pri nas ni izpostavljena kot resnejši problem, saj je v SR Sloveniji odstotek brezposelnih v odnosu na zaposlene 1,5 % na Gorenjskem pa le 0,75 %. V jeseniški občini je ta odstotek z 1,16 % nekoliko višji od gorenjskega poprečja in nižji od slovenskega.

V letu 1976 je bilo prijavljeno pri skupnosti za zaposlovanje 188 ljudi, leta 1977 se je to število povzpelo na 225, isto pa je ostalo tudi v letu 1978, ko je bilo poprečno število brezposelnih 224 ljudi. Delež žensk je v skupnem številu brezposelnih, ki za Gorenjsko znaša 58 % je na Jesenicah s 84 % visok, skupno število brezposelnih pa ni veliko in problematično, saj nam primerjava prijavljenih potreb in njihovega pokritja pokaže, da ostajajo te potrebe nepokrite. Ob polletju 1978 je bilo prijavljenih 1.095 potreb po zaposlenih, te potrebe pa so bile krite le z 868 zaposlenimi. Čeprav je v potrebah izkazana želja po moški delovni sili, pa bi se z razporeditvijo žensk na ustrezna delovna mesta te potrebe lahko zapolnile, drug problem pa je seveda neustrezna kvalifikacijska struktura brezposelnih, ki bi se morala izboljšati z dodatnim izobraževanjem, usmerjenim v deficitarne poklice.

Projekcija rasti prebivalstva do leta 1985 nam pokaže, da bo ob koncu naslednjega srednjeročnega obdobja število prebivalcev v občini Jesenice 31.200. V naslednjih sedmih letih naj bi se torej število prebivalcev povečalo za 1.813 to je letno za okoli 260. Povečanje zaposlovanja v družbenem sektorju je možno le iz:

– naravnega porasta
– povečanja deleža aktivnega prebivalstva
– zmanjšanja deleža aktivnega prebivalstva v zasebnem sektorju
– priseljevanja novih delavcev

Zmanjšanje deleža aktivnega prebivalstva v zasebnem sektorju ni možno, ker bo skupni prirastek prebivalstva (naravno gibanje, selitve) po oceni nizek, bo možno v prihodnjih letih dodatno zaposlovati le s povečevanjem deleža aktivnega prebivalstva. Delež aktivnega prebivalstva znaša 45 %, kot smo izračunali v prejšnjem delu analize, odstotek aktivnih moških glede na število moških s stalnim prebivališčem pa je 49, kar predstavlja neko zgornjo mejo, preko katere ne moremo dodatno aktivirati novozaposlenih, odstotek zaposlenih žensk glede na število žensk pa je 41, v absolutnem znesku pa to pomeni, da bi lahko zaposlili še 1.188 žensk, če bi tudi pri ženskah dosegli enak odstotek aktivnosti kot pri moških.

Po popisu prebivalstva 1971 je iz občine Jesenice na delu v tujini 460 ljudi, vendar na njih ne moremo preveč računati, saj se jih je v preteklih letih vrnilo le 28, ni pa podatkov, koliko jih je v tujino odšlo.

ZAKLJUČKI

1. V analizi predvidevamo da bo v prihodnjih letih zaradi majhnega naravnega prirasta in upadanja priseljevanja ter že dosedanji visoki stopnji aktivnega prebivalstva nastal problem pomanjkanja delavcev, tako da bodo stopnje zaposlovanja manjše kot smo si jih začrtali v tem srednjeročnem obdobju. Z ekstenzivnim širjenjem proizvodnje ne smemo presegati realne možnosti povečevanja števila zaposlenih, rast družbenega proizvoda pa dosegati z uvajanjem sodobne tehnologije in organizacije dela ter izboljševanjem kvalifikacijske strukture zaposlenih, kar pa so kvalitetni dejavniki razvoja.

2. Z dokvalifikacijo in prekvalifikacijo bi poleg boljše usposobljenosti za delo, dosegli tudi polno zaposlenost žensk, saj delovne organizacije same navajajo da obstajajo možnosti za zaposlovanje žensk, na tistih mestih, ki so za njih primerna, koliko je teh mest in katera so, pa bodo morale ugotoviti delovne organizacije v svojih analizah.

Ker obstajajo možnosti za zaposlitev žensk v obstoječih organizacijah in ker bo v prihodnjih letih pomanjkanje delavcev, ki se zaradi neustrezne usmeritve in neustrezne šolske izobrazbe nezaposlenih, kaže že sedaj, je potrebno odločno pristopiti k realizaciji usmerjenega izobraževanja bodočih kadrov in postopni prekvalifikaciji sedaj nezaposlenih.

Delovne organizacije bi morale v svojih načrtih predvideti svoje dolgoročne potrebe, ki bi morale biti vsklajene z razvojnimi načrti delovne organizacije in širše družbene skupnosti.

3. Potrebno je proučiti tudi zaposlene, ki so začasno prijavljeni predvsem s stališča stalnosti sedanjega števila. Pričakovati je, da se bodo v bodoče ti delavci v večjem številu vračali v svoje kraje, kar bi pomenilo možen nenačrtovan padec zaposlenih v občini.

Zaradi tega je treba bolj intenzivno iskati rešitev v smeri spreminjanja zaposlenih začasno prijavljenih v stalno prebivalstvo in izboljševanju življenjskih pogojev.

4. S sosednjimi občinami, posebno z občino Radovljica, se je potrebno dogovoriti o bodočih smereh razvoja, saj se bo še vedno precej žensk iz občine Jesenice, zaradi značaja gospodarstva v naši občini, vozilo v radovljiško občino, razvoj gospodarstva v radovljiški občini v taki smeri, da bi sami zaposlovali vso moško delovno silo, pa bi v daljšem obdobju negativno vplival na zaposlovanje v naši občini.

Železarski globus

LR KITAJSKA

V kitajski železarni Wuhan je v oktobru lani pričela obratovati prva naprava za kontinuirno vlivanje slabov tipa Concast. Ima tri žile in lahko letno odlije 1,5 milij. ton slabov debeline 170–250 mm in širokih 700–1600 mm. Surovo jeklo proizvaja jeklarna s tremi 70-tonskimi kisikovimi konvertorji in izvaljana pločevina je namenjena ladijski ter avtomobilski industriji.

PO SLEDOVIH ČRNE ROKE

JOŽE VIDIC

PRVE ŽRTVE ČRNE ROKE NA JESENICAH 18

Od 8 borcev, ki so še ostali od raznih hajk, so šli nekateri na teren, drugi v brigado itn.

Za to je pa največ kriv tov. Stric in nekateri drugi funkcionarji. Vse te smo pozvali na zaslišanje.

O tem vam bomo še naknadno bolj podrobneje poročali. Prav tako o poteku in vsebini zaslišanja tov. Strica in drugih.

Smo na tem, da se krivce najstrožje kaznuje. Če se dokaže krivcem to Stricu), kar smo po do sedaj poizvedovalnih informacijah dobili, se jih kratkomalo likvidira . . .« (Zbornik dokumentov NOV, VI/6, str. 136.).

9. septembra pa ta štab že poroča, da »so bili likvidirani kurirja Polde in Blaže ter Stric zaradi dejanj, ki so škodovala tovarišem in vsemu našemu gibanju.«

Anton Razinger-Stric je bil rojen 1895. leta na Jesenicah. V partizane ga je poslal gestapo že 27. maja 1942. leta na železniški in cestni most v Mostah pri Žirovnici. Ne samo, da je sodeloval, ampak je celo prvi vrgel bombo proti stražarju. Gestapo je namreč svoje agente dobro poučil, kako naj si z dejanji in z besedami pridobijo zaupanje in ugled. In Stric je napredoval za komandirja voda, intendanta in končno za komandirja čete. V zgornji savski dolini (četa se je zadrževala na meji s Koroško) je samovoljno plenil kmetom teleta in prašiče, toda meso največkrat ni prispelo v četo. Z enim ali dvema spremljevalcema se je skrivaj in daleč od taborišča po več dni gostil s pečenko. Ker toliko mesa majhna skupina partizanov (beri: vrinjenih agentov) ni mogla pojesti, ga je pustila kar na kraju pojedine. Kmetje, ki so našli sledove tega nerazumnega razkošja (včasih so našli več kot pol teleta), so godrnjali in upravičeno kritizirali partizansko vojsko. Tako so gestapovski agentje poskušali ljudstvo odvrniti od osvobodilne vojske. Kot smo videli iz poročila, sta bila s Stricem ustreljena še dva kurirja. Petnajst mesecev so opravljali svojo izdajalsko vlogo.

Dejstvo, da je lahko tudi med starimi partizani gestapovski plačanec, je ustvarilo omenjeno moreče vzdušje na Pokljuki in Mežaklji. Strica so vsi poznali in mu zaupali. Danes vemo, da sta Stric in Janko Trojar povezana. Oba sta mrtva, kaj več o njunih zvezah pa ne vemo.

O tem razpoloženju je tudi Trojar pripovedoval Janku Sokliču, ko sta se prvič sestala na Mežaklji.

»Moral se boš bolj pazit«, mu de stari lisjak, »sicer pa, kako kaj napreduje naša organizacija?«

»So težave, saj človek ne ve, komu lahko zaupa. Komunizem je res zaslepil ljudi. Ampak nekaj nam gre na roko: po žirovski hajki se borci kot vraga bojijo ukaza za premestitev v brigado. Smo pač takšni, da smo raje blizu doma. Za vsak primer. Za zdaj računam na okrog deset oseb, ki bi takoj stopile v četniško enoto. Seveda bi morali prej kakšno noč pobiti (na Mežaklji) vse vodilne in zagrizene komuniste in vosovce. Prepričan sem, da bodo ljudje, ki zdaj podpirajo partizane, potem podpirali četnike.«

Trojar je željno pričakoval ohrabrujočih vesti.

»V Ljubljani je že pripravljena skupina oficirjev, ki bo prišla na Mežakljo. Govoril sem z njimi. To so ti dečki, lepo oblečeni in hrabri. V teh težkih časih niso pozabili, komu so v Jugoslaviji prisegli. Mar nismo mi vsi, ko smo služili vojake, prisegli kralju? Bodo že še videli, partizanski izdajalci, kaj jih čaka po vojni. Dr. Kuhar in dr. Krek nenehno prek londonskega radia ponavljata opozorilo, da moramo biti v Jugoslaviji pokorni Draži Mihailoviću. Za nas je pristojna in zakonita samo kraljeva vlada.«

Trojar je pritrjeval in se pridušal čez komuniste, ki so potegnili ljudstvo v ta nesmiselni vrtinec vojne klavnice. Kuhar in Krek že vesta, kdaj bo napočil pravi trenutek za udar po Nemcih. Takrat, ko bodo Angloameričani že na slovenski zemlji. Če se bomo prej izčrpali v nesmiselnem boju, bomo v zadnjem odločilnem trenutku preslabi, da bi pomagali pregnati zelence čez mejo.

Tako sta sredi dišečih borovcev in smrek kramljala, se obregnila ob tega ali onega skupnega znanca, govorila o upu na skorajšnji konec vojne, o žalostni usodi, ki po vojni čaka partizane in njihove družine.

Dr. Alojz Kuhar, bivši urednik klerikalnega časopisa Slovenec, ki je v stari Jugoslaviji vodil srdito gonjo proti »mednarodnemu komunizmu« in že tedaj ustvarjal idejno podlago bodočemu belogardizmu, je ob kapitulaciji Jugoslavije zbežal v London. Tam je postal pooblaščeni minister jugoslovanske vlade in član državnega propagandnega odbora.

Dr. Miha Krek je bil minister v londonski jugoslovanski vladi, sicer pa voditelj slovenskih klerikalcev. V Londonu je ustanovil »Slovenski narodni odbor« (prav takšen odbor so klerikalci med okupacijo ustanovili v Ljubljani). Na osnovi propagandnega gradiva, ki mu ga je pošiljalo vodstvo belogardistične reakcije, je prek londonskega radia vodil gonjo proti OF in partizanom.

V strahu, da bo osvobodilno gibanje v Jugoslaviji pomedlo s kapitalizmom in s starimi korumpiranimi politiki sta Kuhar in Krek prek londonskega radia vsiljevala svojo generalno linijo. Po njunem mnenju je obvezno za vse Jugoslovane: čakati in spet samo čakati. Čuvati moči, da se nacizem in fašizem na bojiščih izčrpata, potem bodo prišli Angleži v Jugoslavijo in tedaj bomo udarili po okupatorju.

Kajpak, samo takšna politika »čakanja« je zagotavljala ohranitev starega državnega režima.

Resnici na ljubo je treba povedati, da je dr. Kuhar od jeseni 1944. leta dalje prek londonskega radia rotil četnike in domobrance, naj zapustijo nemško druščino in se priključijo partizanski vojski in pokorijo Titovemu poveljstvu. Najbrž ne iz prerojene ljubezni do partizanske vojske!

Na drugem zasedanju AVNOJ, novembra 1943. leta v Jajcu, je bila ustanovljena začasna vlada, imenovana NKOJ (nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije). Tedaj so bile že več mesecev pri vrhovnem (za vso Jugoslavijo) in vseh glavnih (republiških) štabih zavezniške misije. Dan pred Titovim rojstnim dnem 24. maja 1944. leta je predsednik angleške vlade Churchill v svojem govoru v spodnjem domu povedal, da v jugoslovanski kraljevski vladi Draža Mihailović ne bo več vojni minister in da bo Anglija zaradi sodelovanja četnikov z Nemci nehala četnikom pošiljati pomoč.

Naslednji dan po tem govoru je sledil znani nemški desant na Drvar. Kmalu po napadu sta se nacionalni komite (začasna vlada) in vrhovni štab NOV in POJ preselila na otok Vis. Tu se je začela akcija za sestavo nove vlade nacionalnega komiteja in jugoslovanske kraljevske vlade. Predsednik jugoslovanske kraljevske vlade je prispel na otok Vis, kjer so se po daljših pogajanjih sporazumeli:

a) nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije je edina oblast v državi;

b) narodnoosvobodilna vojska pod poveljstvom tovariša Tita je edina vojska (armada) v državi;

c) obsojajo se vsi, ki javno ali prikrito sodelujejo z Nemci;

d) vprašanje monarhije se bo rešilo na volitvah po vojni.

Hkrati se je predsednik Šubašić obvezal, da bo naslovil poziv vsem četnikom in drugim izdajalskim formacijam, ki se sklicujejo na kralja, naj se takoj brez pomisleka priključijo partizanom.

Dr. Kuhar je čutil polomijo svoje belogardistične bratovščine v domovini in si je zato prizadeval, da bi domobranci in četniki vsaj v zadnjih dneh skušali oprati svojo z izdajo oblateno čast. Toda »vrli« domobranci so zavozili tako daleč, njihove roke so bile tako krvave, da niso mogli več drugam. Mnogi zapeljani četniki in domobranci pa za razvoj dogodkov niso vedeli.

Zaradi nevarnosti, da bi pri vrnitvi Soklič srečal partizansko patruljo, je Trojar pospremil gosta v dolino. Nenadoma ga je potegnil za rokav, Soklič se je ustrašil in skočil za bližnji grm.

»Glej ga, zajca,« se je zasmejal, »pred kom se pa skrivaš? Še nekaj pomembnega ti moram povedati.«

Usedla sta se na mahovino in opazovala železarsko mesto. »Veš, kaj se je poleti zgodilo na Mežakliž« začne Trojar. »Junija je neki Kristan iz neke vasi pri Vodicah pripeljal v partizane 13 Rusov, med njimi sta bili tudi zali dekleti Anuška in Tamara. Naši so jih srečali na pobočju Rožce. Delali so v neki tovarni v Beljaku, stanovali v barakah. In tako so s pomočjo tistega Kristana pobegnili in prispeli na Mežakljo. Videl sem jih. Morda to ni nič posebnega, saj vemo, da Rusi ne marajo Nemcev. Toda, kaj se je potem zgodilo. Z Jelovice sta prišla dva stara partizana. Neki Jelovčan in Vinko. V Kristanu sta prepoznala nekdanjega partizana, dezerterja, ki je potem mešal štrene partizanski organizaciji. Kar dobro so ga prebunkali in potem ustrelili. Rusi so zijali, ko so slišali, kdo jih je pripeljal semkaj. Posebno žalostna je bila ena od tistih deklin, ki je bila zaljubljena vanj.«

Soklič je po stari navadi spet zamahnil z roko, rekoč: »Nas že ne bodo odkrili in dobili, ker jih bomo prehiteli. Še preden se bodo dodobra zavedali, že bo Mežaklja naša. Sicer bi pa tudi mi sprejeli lepe Rusinje.« Obrnil se je k Trojarju in mu pomežiknil: »Praviš, da imaš že zbrano skupino. Je tudi kaka partizanka vmes? Saj veš, oficirji imajo radi zabave.«

Stisk rok in že sta jo mahnila vsak v svojo smer: Soklič na Jesenice, Trojar nazaj na Mežakljo. Nadvse zadovoljna sta bila s pogovorom. Nista slutila, da so jima vosovci že za petami.

(se nadaljuje)

DOKTORJEVA METODA 2

PLANTAN

»A, tisti hec! Za sliko sem dobil denar. Povsod je bilo zaprto. Človek bi znorel. Le mesec in jaz — z denarjem! Moral sem vdreti, razumete? Kaj pa nastavljajo steklenice na oči?

Zdravljenje? Kakšno zdravljenje neki? Zdravi naj se tisti, ki še upa.

Sicer pa nas je civilizacija pomehkužila, ob prvi krizi, ob prvi katastrofi bo nešteto žrtev, razumete? Tempirani smo na dvaindvajset stopinj! Življenje v cementnih kletkah nima perspektive, nima širine. Joj, kaj delajo z ljudmi! Pri vsem tem pa še piti ne bi smeli?«

»Pravite, vaša generacija — pije?«

»In ne samo naša. To bo kar v ČLOVEKU, če nisi ljudožer, si samomorilec — nas takorekoč ni brez alkohola, ne, nima smisla, rajši grem v zapor, kakšno zdravljenje neki? Vem kje bom crknil. Rad sem v lokalih, brez tistega šundra ne znam živeti, nočem živeti, tam eksistiram.

Kradel nisem.

Prvič tako pripovedujem o sebi.

Družba, družba, ah, kaj bi, glejte, večina je polpismena ali nepismena, temu pravijo masa ali baza ali raja, kaj vem, večina ne razmišlja, tak človek verjame, da je televizor lesena škatla, vse ostalo je drek. Nek tehnik mi je rekel, da Gagarin sploh ni bil v vesolju, da je prišel iz koruznega polja! Dajte no mir, merila iščem drugje, kar prisluhnite o čem debatirajo. Opice so ostale na svojih vejah, človek jih ne bi smel posnemati. Obračunati bo moral s seboj, tu, v mozgu in če mu bo nekoč uspelo — takrat ne bo pijancev. Enostavno, ne? Še jaz bi se spreobrnil.

Preveč sem fer, nočem živeti kot vi, zares.

Saj delam! Delam slike, pijem s propadlimi, denar kroži . . . Res nimam ambicij, nočem biti narod — moč je v boemstvu.

Ni mi hudo, nasprotno, srečen sem. Ničesar ne obžalujem, dovolj sem skusil, sami vidite, kako je?

Da, bil sem na Golem otoku — nisem maral puške, pa so me podučili, lep primer, ne? Res, ne čutim ničesar v tem smislu, pred seboj imam le konjak.

Ne bom pristal na zdravljenje. Ubil bi se, ko bi se popolnoma streznil, čutim tako, zato me spustite ven. Tudi takšno je življenje in pravim vam: ničesar si ne dolgujem, nobenega sorodstva ni med nami — od nekdaj sem čutil, da nimam skoraj ničesar skupnega z ljudmi . . .

Vseeno hvala.

Prvič sem tako govoril o sebi.

Hitim.

Ujeti moram avtobus.

Ujeti moram svoje življenje.

Imam strašno misel o deželi Tutifruti — tam nič ne pijejo, tam ne kadijo . . . le kako gre to?

— — —

Iz hola je hušknil v terapevtsko dvorano. Sédel je na svoj stol, na mizi je dišala dvojna kavica. Odložil je koledarček in pogledal po vseh, ki so zijali v njegovo ozko, rdečo kravato.

To je bil on.

Skozi gromki smeh, ki je obetal njegovo dobro voljo, tako, da so si prisotni opazno oddahnili, je vrgel mednje običajni jutranji pozdrav:

»Je kaj novega? . . . Nič? . . . Poglejmo jutranji raport?«

Predsednik terapevtske skupnosti, Majer, bivši pacient, odpira raportno knjigo:

»Dnevni red bo takle: ugotovitev navzočnosti, poročilo dežurnega, obravnava primera Smrekarjeve — ponoči je ušla, potem razno in predstavitve,« si podrgne nos z zlatimi naočniki.

»Smrekarjeva! Ušla! Ha! Vsak se zdravi prostovoljno, mar ne? Ta je dobra!« se čudi: »Torej, ušla. Kaj pa, dragi moj Majer, terapevtsko učenje, predavanje o bontonu, o kajenju, o higieni,« so streljala vprašanja v ozkega predsednika.

»Predaval bo doktor Jajinčič . . . Patronažni za Smrekarjevo so že odšli . . .«

»Zvedel sem, da sta se Mira in njen Romeo zapila? Naj ju kar njun klub požegna, saj so jima dali blagoslov, mar ne?«

Navzoči so se olajšali z dolgim smehom.

»Popoldne bomo popravljali luknje na cesti. Ljudi sem že določil, le Brejc se upira,« zatoži Majer.

»Ubogi Brejc! Ho!« je zadonelo, »revolt! Mar zopet brani svoje bolne interese? O, Bog, kdo si je izmislil delovne navade?«

Smeh je sedaj postal že kar sproščen, domač.

»Resnično, vam pravim, nekateri ljudje ne morejo in ne morejo skriti svojega ničevega karakterja . . . Je pa med tistimi, ki zdravje špricajo v lastno škodo!«

NOVEMBER NA OTOKU CRESU

EDO TORKAR 4

No, ko sem zlezel v vrečo, se je veselica pravzaprav šele začela. Zunaj se je drobno pršenje sprevrglo v močan naliv in izkazalo se je, da je streha nad mojo glavo bolj podobna ribiškemu retu kot pa strehi. Z vseh koncev je začela name cureti voda, tako da sem se globoko oddahnil, ko je dež čez čas pojenjal.

Potem je začela pihati burja. S treskom mi je odpahnila vrata, tako da sem moral zlesti iz vreče in jih zasloniti s kamnom.

In kot da mi to noč ne misli biti prizaneseno z nobeno zoprnostjo pod tem nebom, so me začele sredi noči nadlegovati še — podgane. Miši bi človek že še prenesel, tudi ščurke, pajke, deževnike in podoben drobiž. Ampak podgane, ne, to je pa preveč. Prav, ko sem se v tistem vmesnem času med budnostjo in spanjem naslajal nad nekimi sončnimi prividi, sem začudil, kako mi leze čez trebuh nekaj lenega in težkega. Ko sem sunkoma segel po baterijo, sem v njenem siju zagledal veliko poljsko podgano. Kaj takega bi še kakšen Magellanov mornar težko prenesel, ne pa jaz, ki sem bil tja do svojega osemnajstega leta navajen spati samo doma v postelji, med belimi rjuhami, ki mi je že misel na čisto navadne uši in bolhe pognala srh po telesu, že samo ob besedi podgana pa se mi je obračal želodec.

Podgana je kot omamljena bolščala v mojo baterijsko svetilko.

Lahko bi vzel nož in jo ubil, toda že samo misel na mrtvo ali krvavečo podgano me je bolj plašila, kot pogled na živo. Spomnil sem se prizora iz romana Obarvana ptica Jerzsyja Kosinskega, kjer podgane pri živem telesu požrejo človeka. Razen gnusa se me je zdaj polotila še tesnoba. Nič ni pomagalo, da sem podgano s krepelcem napodil iz kolibe, vseeno nisem mogel več spati. Vrag si ga vedi, skozi katero skrito luknjo se bo »zverina« spet splazila noter, sem si mislil. Strigel sem z ušesi kot zajec in prisluškoval v temo, a na srečo je bilo vse tiho, nobenega škrebljanja in praskanja ni bilo več čuti.

Po moji luknjasti strehi je za nameček spet začel škropotati dež in na spalno vrečo so mi spet začele tleskati kaplje.

Potem pa me je le premagala utrujenost in sem zaspal. Bil je že zadnji čas.

— — —

Čez noč se je vreme obrnilo. Jutro je bilo jasno, mrzlo in vetrovno.

Ker je bila voda v vodnjaku pred kolibo preveč postana in je zaudarjala po mrhovini, sem sklenil, da si bom zajtrk skuhal na obali Vranskega jezera.

Ampak najprej je bilo treba priti tja. To pa ni bilo tako preprosto, kot se mi je sprva zdelo. Od kraja mojega prenočevanja pa do jezera v zračni črti ni moglo biti več kot dva kilometra, a hudič je bil v tem, da sem si moral pot do tja izkrčiti skozi domala neprehoden gozd, polno ovijalk, trnja in nizkih drevesnih krošenj, ki so se mi zatikale za nahrbtnik in obleko. In če še povem, da sem po nekaj sto metrih izgubil izpod nog edino stezo, za katero sem upal, da me bo nekako pripeljala skozi to goščavo, potem ni nič čudnega, če sem za pot, ki bi jo v normalnih okoliščinah prehodil v pol ure, potreboval zdaj debeli dve uri. Gnijoča debla podrtih dreves, skalovje, grmovje, srobot — in kar je najhujše: trnje, vsepovsod samo trnje. S toliko trnja najbrž ni imel opraviti niti tisti bajeslovni princ, ki je šel na grad reševat ubogo Trnuljčico. Ne le enkrat se mi je zgodilo, da mi je trnje posnelo kožo z obraza, in ko sem šel potem čez obličje z rokami, sem imel vse krvave.

Na obalo Vranskega jezera sem prišel ves izmučen in opraskan. Ampak — splačalo se je. Kar prav je bilo, da sem se moral malo potruditi, ker — kako bi cenili sladkosti, če ne bi vedeli za grenkobo.

Vransko jezero — to je bila čista poezija tega dne (in sploh vsega mojega bivanja na Cresu). Spomnim se samega sebe izpred nekaj let, ko sem se komaj poslavljal od najstništva, kako sem po cele dneve blodil po cestah kot mesečnik in sanjaril o daljnih tujih deželah, o eksotičnih divjinah zemeljskega juga in severa. In vse moje sanjarije so imele obliko in podobo nekega jezera — divjega, samotnega, razburkanega, — dovolj velikega, da bi utopilo moj nemir in dovolj hladnega, da bi pogasilo mojo vrelo kri. Takrat se je s to izsanjano podobo še najbolj skladalo jezero Titicaca v perujskih Andih, predstavljal sem si kako z Indijanci lovim ribe in Indijankam pomagam krpati mreže, kako zvečer v njihovih kočah jem fižol in pijem tequilo z njimi, kako sedimo v siju ognja in poslušamo zavijanje vetra in kričanje jezerskih ptic.

Od takrat so minila že leta in z njimi mnoge moje iluzije (nekoč vendarle vsi odrastemo svojim pubertetniškim prividom) — toda tisto jezero je preživelo vsa moja dozorevanja in je ostalo. In zdaj sem stal na njegovi obali — Vransko jezero.

Nadaljevanje prihodnjič

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Družbenopolitični zbor OS Radovljica je na 7. seji, 6. februarja, z nekaterimi dopolnili sprejel resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana in temeljne razvojne naloge občine za 1979. leto. Potrdil je družbeni dogovor o skupnih osnovah in merilih za podeljevanje priznavalnine udeležencem NOB, predlog zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela ter izrekel soglasje k določitvi Franca Černeta za vodjo enote temeljnega sodišča Kranj v Radovljici in k imenovanju Marije Debeljak iz Lipnice za delegata v svet zavoda Matevža Langusa v Kamni gorici. Na dnevnem redu je bila tudi obravnava ugotovitvenega sklepa o sprejetju samoupravnega sporazuma o izgradnji centra usmerjenega izobraževanja v razdobju 1980–1984 in informacija o posledicah poplav in zemeljskih plazov v občini.

– – –

Na ločenih sejah zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti OS Radovljica 7. februarja, so razen vseh točk dnevnega reda, ki jih je dan prej obravnaval družbenopolitični zbor, delegati sprejeli odlok o ureditvi opravljanja blagovnega prometa v imenu OZD in na njihov račun na območju občine, odlok o elementih za določanje odškodnine za razlaščena zemljišča, odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o urbanističnem redu in odlok o organizaciji, ureditvi in poslovanju veterinarsko higienske službe.

– – –

Izvršni svet OS Radovljica je na 35. seji, 29. januarja, obravnaval skupno vlogo KS Bled in KS Radovljica za prenos sredstev od prodane graščine Grimščice na Bledu in poslovne stavbe v Radovljici za reševanje investicijskih nalog v obeh KS. Na seji so soglašali s predlogom odloka o organizaciji, ureditvi in poslovanju veterinarsko higienske službe in s prečiščenim besedilom odloka o davkih občanov, ki so ju predložili v sprejem občinski skupščini. Ponovno so razpravljali tudi o problematiki izgradnje Cankarjevega naselja v Radovljici, o čemer teče javna razprava po uličnih konferencah in v KS Radovljica. Na dnevnem redu je bila tudi obravnava statističnih podatkov o gospodarstvu za december 1978 več stanovanjskih vprašanj in finančnih vlog delovnih organizacij ter osnutek družbenega dogovora o ukrepih za izvajanje politike cen proizvodov in storitev v SRS za 1979. leto. Na seji so sprejeli tudi operativni plan za izdelavo dopolnil obrambnih načrtov v občini.

– – –

Po sklepu predsedstva občinske skupščine Radovljica sta izvršni svet in občinski svet ZSS Radovljica 30. januarja sklicala v veliki sejni dvorani občinske skupščine delovni posvet vseh direktorjev iz OZD in TOZD, ki so se ga udeležili tudi predsedniki vseh zborov občinske skupščine, občinskih DPO, družbeni pravobranilec samoupravljanja in predstavnik SDK Kranj. Spregovorili so o predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine v 1979. letu, o izvedbi akcije zaključnih računov za 1978. leto ter ocenili značilnosti samoupravnega organiziranja ter uskaljenost splošnih aktov z zakonom.

– – –

Na 7. seji sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito pri OS Radovljica v začetku februarja so proučili naloge, ki izhajajo iz sklepov nedavnega posvetovanja načelnikov upravnih organov za LO SRS, sprejeli so načrt dela sveta za 1979. leto, razen tega pa so sprejeli več sklepov za organizacijske naloge SLO v delovnih organizacijah in o dejavnostih ob 30-letnici pouka za obrambo in zaščito za mladino, ki jo bodo praznovali letos.

– – –

Zaradi težkih posledic, ki jih je prejšnji teden povzročilo v radovljiški občini močno deževje in naglo tajanje snega, so na skupni seji izvršnega sveta in predsedstva občinske skupščine ocenili nastali položaj in dejavnost civilne zaščite, ki je svoje naloge zavzeto opravila. Za ocenitev škode od poplav in zemeljskih usadov so imenovali dve strokovni komisiji, v kateri so predstavniki upravnih organov, komunalne skupnosti in prizadetih KS. Ena komisija bo pregledala stanje na bohinjskem, druga pa na ostalem območju občine. Poročilo obeh komisij bo obravnaval izvršni svet na prihodnji seji.

– – –

Občinski svet ZSS Radovljica je na 3. seji, 30. januarja, sprejel na osnovi predhodnih razprav v vseh sindikalnih organizacijah svoj akcijski program za 1979. leto, ter program dela v I. tromesečju v katerem je zajeta analiza usklajenosti samoupravnih aktov z zakonom o združenem delu ter akcija obravnav zaključnih računov. Potrdili so rebalans svojega proračuna za 1978. leto in sprejeli sklep o začasnem financiranju občinskega sveta ZSS v I. tromesečju 1979. Zaradi odhoda na novo dolžnost so razrešili dosedanjega predsednika OS ZSS Radovljica Marjana Vrabca in namesto njega izvolili Janeza Smoleta, ki je bil doslej na delovnem mestu vodje TOZD Sidrne verige v Verigi Lesce.

– – –

Na zadnji seji izvršnega odbora predsedstva OK SZDL Radovljica, 1. februarja, so spregovorili o izvajanju priprav na volitve delegatov v OK SZDL, ki morajo biti sklenjene do začetka maja. Beseda je tekla tudi o uresničevanju sklepov predsedstva OK SZDL pri kadrovskem oblikovanju novih koordinacijskih odborov in svetov pri predsedstvu in OK SZDL v občini. Obravnavali so tudi izvajanje sklepa predsedstva o ustanovitvi delovne skupnosti občinskih DPO ter naloge pri izdelavi splošnih in samoupravnih aktov te skupnosti, ki morajo biti sprejeti do 1. junija. Dogovorili so se tudi o spremembi sklepa o sestavi in delegiranju delegatov v OK SZDL in KK SZDL, ki bodo imeli odslej nestalni (fleksibilni) mandat.

– – –

Komisija za stanovanjska vprašanja borcev in VVI pri občinskem odboru ZZB NOV Radovljica je ugotovila, da je v občini 41 borčevskih stanovanj. Za stanovanje je vložilo lani in letos prošnje še 25 udeležencev NOB. Predsedstvo je spričo tega naložilo komisiji, da do konca februarja pripravi poročilo kdo zaseda borčevska stanovanja in upravičenost vseh novih zahtevkov za stanovanja. Ob tem velja poudariti, da bo možno iz namenskih sredstev zagotoviti do konca 1980. leta največ še deset novih stanovanj.

– – –

Na vsakoletno spominsko slovesnost ob obletnici smrti narodnega heroja Matije Verdnika-Tomaža v Svečah na Koroškem, 4. februarja, se je na občinskem odboru ZZB NOV Radovljica do 25. januarja prijavilo nad 160 udeležencev iz radovljiške občine, kar je precej več kot so pričakovali.

– – –

Slovenski kluturni praznik ob Prešernovem dnevu so že, ali pa še bodo v teh dneh počastili skoraj v vseh krajih radovljiške občine s svečanimi prireditvami, ki jih organizirajo kulturna društva in šole. Osrednja občinska proslava bo v četrtek, 8. februarja ob 18. uri v avli osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici. Slavnostni govornik bo predsednik izvršnega odbora kulturne skupnosti Radovljica Drago Repe, v kulturnem programu pa se bo predstavilo nad 80 učencev višjih razredov z recitali in pesmijo. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi razstavo o socialistični izgradnji na Gorenjskem v letih 1945–1947, ki jo je pripravil Zgodovinski arhiv iz Ljubljane.

– – –

V zdravstvenem domu na Bledu je bila 1. februarja 8. seja skupščine zdravstvene skupnosti občine Radovljica. Osrednja točka dnevnega reda je bila namenjena obravnavi osnutka pravilnika o pogojih in načinu upravljanja pravic občanov iz zdravstvenega varstva. Delegatom je bila posredovana v razpravo tudi statistična analiza predpisovanja zdravil.

– – –

V sredo, 31. januarja, je bila prva seja skupščine občinske skupnosti za zaposlovanje Radovljica. Delegati so sprejeli program dela občinske skupnosti za leto 1979 in soglašali z nekaterimi dopolnili in pripombami s predlogom programa dela Zveze skupnosti za zaposlovanje SRS ter s predlogom o sofinanciranju prekvalifikacije delavcev v INDIP Lendava. Sprejeli so pravilnik o pogojih in postopku za pripravo delavcev za zaposlitev in predlog razdelitve denarnih sredstev rezervnega sklada, presežkov in ostankov financiranja programskih nalog zaposlovanja. Na zasedanju so sprejeli sklep o začasnem financiranju občinske skupnosti za zaposlovanje, imenovali podpisnike finančnih dokumentov in izvolili delegata za prihodnje zasedanje skupščine Zveze skupnosti za zaposlovanje SRS.

– – –

Na prvi ločeni seji zbora izvajalcev kulturne skupnosti Radovljica, ki jo je 5. februarja sklical predsednik Niko Rupel, so obravnavali osnutek finančnega načrta in notranje delitve združenih sredstev za uresničevanje programskih nalog v 1979. letu. Dogovorili so se tudi o nalogah, ki jih morajo nosilci kulturne dejavnosti opraviti pri prostorskem planiranju ter na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite.

– – –

Obrtno gradbeno podjetje Grad Bled in komunalno gospodarstvo Radovljica, sta konec lanskega leta vložili zahtevo izvršnemu svetu OS Radovljica za soglasje za zvišanje cen režijskih ur svojih storitev. Izvršni svet je ugotovil, da je OGP Grad Bled lani zvišal cene za 37 %, prav tolikšno zvišanje pa predlaga za 1979. leto, zato je sklenil, da se soglasje odloži, dokler ne bodo zbrani dokumentirani podatki o upravičenosti takšne zahteve. Komunalnemu gospodarstvu Radovljica, ki je lani zvišalo cene za 15,5 % so izrekli soglasje za zvišanje cen režijskih ur za 22 %.

– – –

Dela pri izgradnji družbenega doma Jožeta Ažmana v Bohinjski Bistrici vodi gradbeni odbor, ki ga je v oktobru 1978 imenoval izvršni svet OS Radovljica. Doslej je imel odbor že 19 sej in več operativnih sestankov in dogovorov z izvajalci del. Gradbena dela, ki jih izvajajo Gradis Jesenice, IMP Ljubljana, ETP Kranj, Elektro Žirovnica, Komunala in GP Bohinj, razmeroma dobro napredujejo navzlic neugodnim vremenskim razmeram, tako da je objekt že pred pokrivanjem strehe. Predračunska vrednost objekta znaša nekaj nad 42,5 milijona dinarjev.

– – –

V slovenski solidarnostni akciji za sofinanciranje prekvalifikacije delavcev iz delovne organizacije INDIP Lendava sodelujejo tudi gorenjske skupnosti za zaposlovanje v skupnem znesku 621.833 din. Od tega bo v soglasju z izvršnim svetom OS Radovljica skupnost za zaposlovanje občine Radovljica prispevala 101.361 din.

– – –

Ob smrti znanega borca za pravice koroških Slovencev, ustanovitelja slovenske gimnazije v Celovcu in zaslužnega voditelja naših rojakov dr. Jožka Tischlerja, je OK SZDL Radovljica poslala v imenu vseh delovnih ljudi in občanov radovljiške občine Narodnemu svetu koroških Slovencev v Celovec sožalno brzojavko.

– – –

Svet KS in KK SZDL Radovljica sta prejšnjo sredo, 31. januarja, v sodelovanju s samoupravno stanovanjsko skupnostjo, organizirala javno razpravo o predlogu zazidalnega načrta Cankarjevega naselja v Radovljici. Pred tem so tekle razprave že na vseh uličnih konferencah SZDL. Strokovna pojasnila na številna vprašanja in pripombe so udeležencem in občanom, predvsem iz Cankarjeve ulice, posredovali predstavniki stanovanjske skupnosti, Alpdoma in izvršnega sveta OS Radovljica. Ob tem naj omenimo, da so mnenja prizadetih stanovalcev precej nasprotujoča s stališči načrtovalcev.

– – –

Člani lani ustanovljene 13-članske literarne skupine pri ZKO Radovljica so se prvič javno predstavili na literarnem večeru v petek, 26. januarja, v dvorani radovljiške graščine pred okoli 30 obiskovalci. Svoje pesmi in prozne sestavke so brali amaterski ustvarjalci – delavci, dijaki in študenti, ki so doslej že objavljali svoja dela v glasilih nekaterih delovnih organizacij in na literarnih sestankih skupine.

– – –

Ledena ploskev na Blejskem jezeru, ki se je naredila po dolgih letih letos že v začetku januarja, je zlasti v sobotah in nedeljah privabila izredno veliko sprehajalcev od blizu in daleč. Debelina ledu je dosegla že blizu 25 cm, kar je dovolj za varen prevoz blejske posebnosti – ledenega vlaka, po površini jezera na otok. Prizadevni turistični delavci so izkoristili to priložnost za organiziranje koncerta godbe na pihala iz Gorij, poskrbeli pa so tudi za več okrepčevalnic na ledeni površini jezera. Če bo vreme naklonjeno po nagli odjugi prejšnji teden, bo jezero tudi v februarju privabljalo veliko drsalcev in sprehajalcev, pa tudi kegljači na ledu bodo spet prišli na svoj račun.

V PRIPRAVAH NA V. SVETOVNO PRVENSTVO V SMUŠKIH POLETIH V PLANICI

Na zadnji seji so vsi trije zbori skupščine občine Jesenice obravnavali tudi informacijo organizacijskega komiteja Planica 1979, ki ga vodi Niko Belopavlovič, o pripravah na V. svetovno prvenstvo v smuških poletih. Informacijo v celoti posredujemo tudi našim bralcem.

Planica, ki bo prizorišče petega svetovnega prvenstva v smuških poletih, je v letošnjem letu gostitelj ene največjih zimsko športnih prireditev Slovenije in Jugoslavije. Tradicija tekmovanj v smučarskih skokih v Planici izhaja iz predvojnega obdobja, potrjena pa je bila tudi s prirejanjem tekmovanj v okviru združenja Kulm-Oberstdorf-Planica (KOP) ki je takrat pomenilo, da se prav ti kraji s svojimi skakalnicami vključujejo v sam vrh v smučarskih skokih z izvedbo poletov. Temu je Planica prispevala izredno pomemben in edinstven delež. Še posebej velja to poudariti tudi zato, ker je 20. kongres FIS v letu 1971 sprejel sklep, da se smuški poleti sprejmejo kot športna panoga, za katero se organizirajo svetovna prvenstva in prav prvo svetovno prvenstvo poveril Planici. Prav s tem, da so smuški poleti prodrli kot ena od nepogrešljivih panog športnih tekmovanj s svojo edinstvenostjo, pa pomeni ime Planica pojem ne samo v Jugoslaviji, ampak tudi v svetu. Zato Planice ni mogoče jemati zgolj kot objekt skakalnice z organizacijo določene prireditve, temveč predstavlja posebni pomen telesne kulture pri nas v Sloveniji in Jugoslaviji. S tem pa nedvoumno postaja del bodočega telesnokulturnega centra Slovenije.

Organizacijski komite Planica z marljivimi smučarskimi sodelavci organizira na smučarskih skakalnicah v Planici vsako leto vrsto tekmovanj z najpomembnejšo FIS prireditvijo za memorial Janeza Polda.

Vsa ta aktivnost in prizadevanja je bilo mogoče uresničiti z vključitvijo ne samo športnih organizacij, ampak vseh delovnih ljudi in organizacij naše ožje in širše skupnosti.

Uspešne izvedbe vseh dosedanjih tekmovanj so oblikovale ime Planico v vsej njegovi razsežnosti, hkrati pa dajale moralno podporo organizatorjem in vsem, ki so bili posredno ali neposredno vključeni v organizacijo prireditve. Zato je bilo peto svetovno prvenstvo v smuških poletih, ki bo od 15. do 18. marca 1979, poverjeno Planici, kar pomeni priznanje dosedanjemu delu in še večja prizadevanja za njegovo uspešno izvedbo.

Priprave za V. svetovno prvenstvo potekajo že več let kot leto dni in sicer v izgradnji športnih objektov s pripadajočimi najnujnejšimi napravami ter same izvedbe tekmovanj. Izvajanje vseh teh nalog vodi organizacijski komite, ki ga je imenovala Smučarska zveza Jugoslavije in zahteva visoko stopnjo odgovornosti in prizadevnosti ne samo organizacijskega komiteja, ampak vseh dejavnikov, ki so kakorkoli vključeni tako v pripravljalna kot zaključna dela, da bo tekmovanje za V. svetovno prvenstvo lahko nemoteno potekalo. Tako velika prizadevanja narekuje tudi dejstvo, da objekti v Planici niso bili nikdar dokončno zgrajeni, težave pa se redno pojavljajo tudi pri njihovem vzdrževanju. Organizacijski komite ugotavlja, da se za organizacijo V. svetovnega prvenstva vključuje v akcijo celotna Slovenija, kar se odraža tudi v odločitvah republiške telesnokulturne skupnosti, pomembno vlogo pa odigravajo tudi Gorenjske občine.

Izvedba svetovnega prvenstva, ki se bo odvijalo pod pokroviteljstvom predsednika republike tovariša Tita, narekuje vsem organom in organizacijam in krajevnim dejavnikom polno angažiranost in neposredno vključitev v dogajanja z edinim ciljem, da prireditev kar najbolj uspe. Vsem je znana množica gledalcev in drugih spremljevalcev te prireditve, prireditev pa pomeni ne samo praznik telesnokulturnih in smučarskih delavcev, ampak praznik vseh delovnih ljudi in občanov, kar naj se odrazi predvsem v krajevnih skupnostih in občini.

Do pričetka tekmovanja preostaja le še dober mesec dni časa. Pretežni del nalog za samo izvedbo svetovnega prvenstva je že izvršen, v zaključni fazi pa so še drobna dela, ki so nujna za brezhiben potek tekmovanja. Organizacijski komite ugotavlja, da bodo naloge v predvidenem roku opravljene, velika aktivnost pa bo še naprej nujna pri zagotavljanju sredstev o čemer je bila s posebnim pismom že posredovana informacija izvršnima svetoma republike in zveze ter republiški in zvezni telesnokulturni skupnosti. Vsem organizacijam pa je bil posredovan tudi dopis glede zbiranja sredstev.

Naloga organizacijskega komiteja pa je prav v tem času osredotočena v organizacijske priprave tekmovanj za V. svetovno prvenstvo v smuških poletih. Temeljito pripravo tekmovanja zahtevajo TV prenosi Evrovizije in Intervizije, ter več desettisoč gledalcev na sami prireditvi, kar je ponovno enkratna priložnost za uveljavitev Planice in Jugoslavije v svetu. To pa tudi zahteva tako neposredno in odgovorno vključitev turističnega gospodarstva kot tudi ostalih OZD, ki so prav tako eden od dejavnikov, ki vplivajo na uspeh prireditve.

RAZSTAVE V RADOVLJIŠKI OBČINI

Danes ob 16.30 bodo v avli osnovne šole prof. dr. Josipa Plemlja na Bledu, v počastitev slovenskega kulturnega praznika, odprli likovno razstavo Bojana Golja. V kulturnem programu bodo sodelovali učenci osnovne šole Bled.

Ob 18. uri danes, 8. februarja, bodo v avli osnovne šole A. T. Linharta v Radovljici odprli razstavo: Arhivski dokumenti v obnovi in socialistični graditvi v letih 1945 do 1947, ki jo je pripravil zgodovinski arhiv Ljubljana.

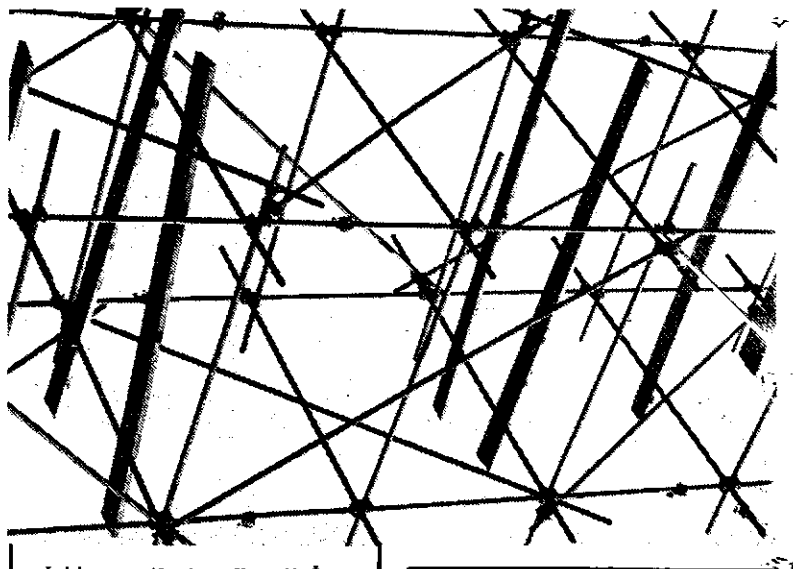

Jeklena pajčevina (Foto F. Črv)

LETNI KONFERENCI KO ZRVS SAVA IN JAVORNIK–KOROŠKA BELA

Delovni, uspešni, samokritični in z novimi nalogami v leto 1979. To bi bila kratka ocena z letnih konferenc krajevnih organizacij ZRVS Sava in Javornik–Koroška Bela, ki sta bili v sredo, 31. januarja.

Predsednik KO ZRVS Sava, Alojz Šimnic, je v svojem uvodnem poročilu poudaril, da se je vsa dejavnost organizacij odražala v strokovnem in idejnopolitičnem izobraževanju njihovih članov, po programu republiške in občinske konference ZRVS ter njihovem dopolnilnem programu.

Komisija za vojaško usposabljanje in idejnopolitično izobraževanje je svoje delo odlično opravila, saj je bil obvezni program v celoti realiziran. Temo Obramba mesta, so izvedli z lastnimi predavatelji in organizatorji. Enako, kot sama predavanja so s svojimi člani izvedli praktični del programa, le, da jim je komisija pri občinski konferenci pripravila strokovno gradivo in material za izvedbo tega dela naloge. Pozornost pa so namenili tudi marksističnemu izobraževanju in idejnopolitičnemu usposabljanju članov, z namenom, da bodo rezervni vojaški starešine tudi v bodoče ustvarjalno sodelovali v delegatskem sistemu in v družbenopolitičnih organizacijah. Udeležba na taktično orientacijskih vajah, seminarjih in predavanjih je bila največja 96,4 %, najmanjša pa 91,0 %.

Komisija za družbeno dejavnost, ljudsko obrambo in družbeno samozaščito je svojo nalogo še posebno dobro izpolnila. Tu velja omeniti organizacijo obrambnih dni v osnovnih šolah Prežihov Voranc, Polde Stražišar in ŽIC. Izkazala se je delavnost aktiva ZRVS v ŽIC, saj so svoj obrambni dan izvedli brez dodatne pomoči z velikim uspehom. Aktivno so sodelovali s štabom CZ v KS pri organizaciji obrambnega dne SAVA 78. Skrbeli so tudi za vzgojo mladine v šolah, za sedmi in osmi razred so organizirali predavanja o puški M 48, na obrambnem dnevu pa so izvedli streljanje z zračno puško. Pri vzgoji mladine za obrambne priprave velja pohvaliti Francija Štravsa, ki je svoje delo opravil izredno dobro na pedagoškem področju, kakor tudi organizacijsko. Rezervni vojaški starešine so se aktivno vključili v vse akcije ZSMS, ZB NOV in SZDL. To se je posebno pokazalo na raznih spominskih pohodih, kot so: Stol, Pristava, Dražgoše, Rožca, Porezen itd. Na teh pohodih so bili kot udeleženci ali kot mentorji in organizatorji. Veliko dela in truda so RVS vložili v organizacijo srečanja RVS Jugoslavije. RVS so sodelovali na mnogih športnih prireditvah, kot so strelsko tekmovanje za dan varnosti, patrolnem teku v Dražgošah, kurirskem smuku itd. Med njihove uspešne akcije sodi tudi dobro organizirana proslava za dan armade, 22. decembra.

Komisija za informativno propagandno dejavnost je bila pri svojem delu intenzivna, kar pa je zasluga tudi boljšega dela občinske komisije. Ta povečana aktivnost se posebno odraža v obveščanju prebivalcev v KS Sava in drugih občanov.

Komisija za kadrovske in splošne zadeve je bila v letu 1978 aktivna in dosledna, kar se odraža v številu podeljenih priznanj članom RVS v KO Sava.

Predsednik je na konferenci nakazal smernice programa za leto 1979, ki se že izvaja. Med najpomembnejše naloge sodi skrb za idejnopolitično in splošno vojaško usposabljanje članstva RVS. Tesno sodelovanje z mladimi, zlasti pri oživljanju tradicij NOB, jim nalaga veliko odgovornost. Pravilna usmeritev političnega angažiranja članov jim narekuje poživitev dela v aktivu ZK, ker le-ta daje, vključno z idejnopolitično akcijo, pobudo organizaciji RVS za aktivnejše delo in doslednejše izpopolnjevanje nalog.

KRAJEVNA ORGANIZACIJA JAVORNIK–KOROŠKA BELA

Predsednik KO Javornik–Koroška Bela Božo Pančur, je v svojem uvodnem poročilu dejal, da je veliko število RVS aktivnih v vodstvih družbenopolitičnih in družbenih organizacij, v delegacijah samoupravnih interesnih skupnosti, TOZD itd.

Obsežen program splošno vojaškega usposabljanja in idejnopolitičnega izobraževanja so v celoti realizirali. Poleg številnih predavanj so nekoliko manj uspešno izvedli taktično nalogo na temo: Obramba mest v splošni ljudski obrambni vojni. Z objektivnimi in subjektivnimi težavami pa so se srečevali tudi pri izvedbi strelskih vaj.

Komisija za družbeno dejavnost, ljudsko obrambo in družbeno samozaščito zelo uspešno deluje v vlogi pododbora zveze ZRVS na osnovni šoli Karavanških kurirjev NOV. Aktivnost in vsestranska pomoč RVS tej osnovni šoli se še posebej odraža v tem, da z vsemi obrambnimi strukturami uspešno izvajajo in vodijo akcije obrambnega dne v KS in na šoli. RVS so se množično udeleževali pohodov po partizanskih poteh v sestavu Cankarjevega bataljona in Ježkovega odreda ob dnevu mladosti. V sodelovanju z organizacijo ZB NOV si nenehno prizadevajo za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij, za kar so člani RVS še posebno zadolženi. Posamezni člani RVS so množično sodelovali na raznih športnih prireditvah in tekmovanjih v občini Jesenice in tudi izven nje in dosegli zelo dobre rezultate.

Predsednik je tudi obširno spregovoril o programu dela za leto 1979, ki ga bo treba s čutom odgovornosti dosledno uresničiti. Izredno pozornost bodo namenili reorganizaciji aktiva Blejska Dobrava v osnovno organizacijo RVS.

Konference v KO ZRVS Javornik–Koroška Bela se je udeležil tudi predsednik občinske konference ZRVS Jesenice Branko Iskra. V svojem govoru je še posebno poudaril, da je treba utrditi timsko delo in se načrtno lotiti vseh skupnih akcij.

Jože URH

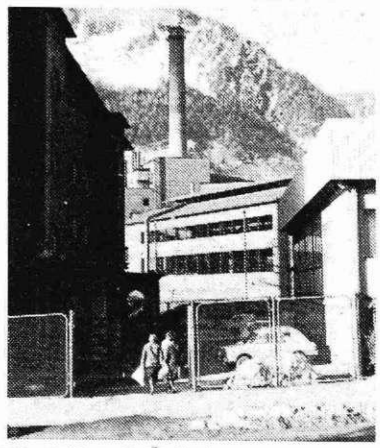

Vhod (Foto B. Čušin)

NADALJNJA IZGRADNJA POKOPALIŠČA NA BLEJSKI DOBRAVI

V zvezi z delegatskim vprašanjem na osmi seji družbenopolitičnega zbora skupščine občine Jesenice, kaj je z nadaljnjo izgradnjo pokopališča na Blejski Dobravi, je samoupravna komunalna skupnost občine Jesenice dala naslednji odgovor:

Nadaljnja izgradnja pokopališča na Blejski Dobravi je v predlogu letnega programa samoupravne komunalne skupnosti za leto 1979. Finančna konstrukcija za dokončno ureditev pa je po predlogu naslednja:

	din
– Kreditna sredstva temeljne banke Gorenjske	1.500.000
– Namenska sredstva zbrana za izgradnjo pokopališča	2.500.000
– Sredstva TOZD po samoupravnem sporazumu	1.000.000
– Sredstva samoupravne komunalne skupnosti	500.000
SKUPAJ	5.500.000

S predlagano finančno konstrukcijo bo v letu 1979 možno dokončno urediti pokopališče na Blejski Dobravi.

SEDMA SEJA SKUPŠČINE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

(Nadaljevanje z 8. strani)

predpisovanje zdravil, še posebej dražjih, za katera obstojajo ustrezni nadomestki. Ker so podatki iz avtomatske obdelave receptov preveč pomanjkljivi in prepozno na razpolago, ugotavlja strokovna služba regionalne zdravstvene skupnosti, da bi v gorenjski regiji prišli do boljših, pravočasnih, popolnejših in bolj uporabnih podatkov na klasičen način ali pa z uporabo domačih računalnikov. Tako bi lahko dosegli cilj: pravo zdravilo v pravem času v pravi količini za pravo bolezen.

Na seji skupščine pa bodo delegati zdravstvene skupnosti obravnavali tudi pripombe javne razprave o dopolnilu samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti Jesenice ter predlog programa dela zborov skupščine občine Jesenice za prvo polletje 1979. Vendar v zvezi s tema točkama dnevnega reda delegacije niso prejele gradiva. Zato predlagamo, da se vodje delegacij za SIS za zdravstveno varstvo povežejo z vodji delegacij za zbor združenega dela v svoji temeljni organizaciji oz. delovni skupnosti, ker so le-ti prejeli program dela zbora združenega dela skupaj z gradivom za 9. sejo tega zbora. Ta seja je bila 1. februarja 1979, zato torej lahko posodijo ta program.

Vodje delegacij za SIS za zdravstveno varstvo so prejeli tudi 15. številko glasila zdravstvene skupnosti Slovenije Delegatski obveščevalec. V njem je objavljeno gradivo za sejo skupščine republiške zdravstvene skupnosti, med drugim tudi sestavek o mednarodnih konvencijah in zdravstvenem varstvu naših delavcev v tujini.

Nada Dejak

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

USPEŠNO DELO KO ZRVS DOVJE–MOJSTRANA

V nedeljo je bila letna konferenca krajevne organizacije Zveze rezervnih vojaških starešin Dovje – Mojstrana. Iz uvodnega poročila predsednika Janeza Jamarja je bilo razvidno, da so bili člani Zveze tudi v preteklem letu zelo uspešni na številnih področjih. Tako so ponovno potrdili, da je ta krajevna organizacija Zveze rezervnih vojaških starešin ena najbolj aktivnih v jeseniški občini. Sedaj šteje 57 članov, ki znotraj osnovne organizacije delujejo v različnih komisijah.

V preteklem letu so v okviru sprejetega delovnega programa izvedli 27 različnih akcij. Med najpomembnejšimi velja omeniti seminarje in izpite rezervnih vojaških starešin, nadalje taktične naloge in preverjanje znanja iz vojaških veščin, organizacija in pomoč pri obrambnem dnevu na osnovni šoli 16. december in v celotni krajevni skupnosti Dovje – Mojstrana. Nadalje so člani sodelovali na različnih pohodih, političnih manifestacijah in športnih tekmovanjih. Osnovna organizacija Zveze rezervnih vojaških starešin je zelo dobro sodelovala z ostalimi organizacijami in društvi v krajevni skupnosti, z graničarji na karavli Belca in s strelsko družino Janez Mrak.

Razen tega so številni člani Zveze rezervnih vojaških starešin aktivni v krajevnih družbenopolitičnih in družbenih organizacijah in organih krajevne skupnosti, kakor tudi v samoupravnih interesnih skupnostih. Za uspešno delo je pet članov prejelo občinska priznanja Zveze rezervnih vojaških starešin lani 22. decembra za dan Jugoslovanske ljudske armade, osnovna organizacija pa je prejela tudi krajevno priznanje Osvobodilne fronte, ki ga je ob krajevnem prazniku podelila krajevna konferenca socialistične zveze.

Na letni konferenci so v razpravi opozorili, da se bodo morali bolj povezati z osnovno organizacijo ZSMS v Mojstrani. Zavzemali se bodo za povečanje članov Zveze komunistov v organizaciji, skupaj z mladinsko organizacijo pa si bodo prizadevali, da bodo aktivne mladince usmerjali v vojaške poklice. Razen tega so poudarili, da morajo aktivneje začeti z delom vsi člani v organizaciji, saj sedaj nekateri še nimajo konkretnih zadolžitev.

Na letni konferenci so zatem potrdili delegate za svet krajevne skupnosti in krajevno konferenco socialistične zveze. Razen tega so člani osnovne organizacije Zveze rezervnih vojaških starešin v nedeljo poslušali tudi predavanje o aktualnih vprašanjih v mednarodnih odnosih v okviru strokovnega dela marksističnega usposabljanja članov Zveze rezervnih vojaških starešin.

J. R.

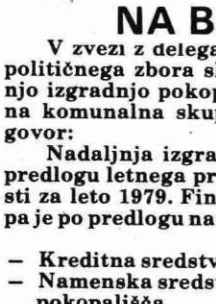

V SPOMIN JANEZU PAVLOVČIČU

V sredo, 31. januarja, smo se na dovškem pokopališču zadnjič poslovili od Janeza Pavlovčiča, enega prvih revolucionarjev in organizatorja narodnoosvobodilnega gibanja na Dovjem in Mojstrani.

Janez Pavlovčič je bil že pred vojno zaposlen v jeseniški železarni. Leta 1936 pa je postal član Komunistične partije Jugoslavije na Javorniku.

Že takoj v poletju leta 1941 je skupaj z Jakom Rabičem in drugimi, v veliki večini že pokojnimi, vodil organizacijo OF na Dovjem. Bil je duša zgodovinskega upora 16. decembra 1941 na Dovjem in v Mojstrani. Bil je določen za povezavo med komitejem komunistične partije na Jesenicah in domačini z Dovjega in Mojstrane. Koliko dni in noči je takrat žrtvoval, in koliko potov je takrat napravil, je vedel le on.

Ob tem uporu je odšel v partizane in bil tudi udeleženec bitke na Stolu, ki jo je vodil Cankarjev bataljon februarja 1942. Marca 1942 so ga ujeli in znašel se je v begunjskih zaporih, kjer pa ob mučenju, za kakršnega vedo le tisti, ki so ga doživljali, ni ničesar izdal. Po srečnem naključju je takrat ostal pri življenju. Poslali so ga na prisilno delo, kjer je bil do konca vojne, pa tudi tam je delal za narodnoosvobodilno gibanje.

Bil je eden tistih skromnih, poštenih in zavednih domoljubov, ki je vedel, da je to dolžnost in zato tudi ni dobil nobenega priznanja.

Po vojni pa je bil do upokojitve zaposlen v Železarni, pokoj pa preživljal ob skromnem obdelovanju zemlje. Bil je velik prijatelj lova in do konca je kljub zahrbtni bolezni vedno hodil na lov in v naravo. In ravno v naravi, ki mu je bila izredno pri srcu, ga je samo nekaj dni pred njegovo 70-letnico doletela smrt. Kljub načrtom, ki jih je še imel, je klonil naravi.

Kako priljubljen je bil med občani, je potrdilo tudi zadnje slovo od njega. Ostal je na dovškem pokopališču in se pridružil številnim junakom decembrskega upora in vsem žrtvam NOV.

Ideja narodnoosvobodilnega boja in socializma, ki sta jo prva sejala v našem kraju z Jakom Rabičem, je obrodila lepe sadove, in tej ideji je ostal zvest do konca.

Vsi pa ga bomo ohranili v lepem spominu.

Janez Skumavc

KOMUNISTI AKTIVNO VKLJUČENI V RAZPRAVE OB SPREJEMANJU ZAKLJUČNIH RAČUNOV

Na sedmi seji občinske konference, ki je bila v torek, 30. januarja, so sprejeli priporočila in navodila, kako naj bi se člani Zveze komunistov čim bolje vključili v razprave ob sprejemanju zaključnih računov temeljnih in delovnih organizacij. Poglavitna naloga pri tem bi bilo aktivno sodelovanje pri ocenjevanju doseženega in narejenega v okviru letnih gospodarskih načrtov v lanskem letu in pri ocenjevanju uresničevanje osnov plana srednjeročnega razvoja. Analizirali naj bi tudi formiranje in delitev celotnega dohodka, stroške, izdatke za reprezentanco, službena potovanja, gospodarjenje s sredstvi družbene reprodukcije, uresničevanje samoupravnih sporazumov, rast družbenega proizvoda, stabilizacijska prizadevanja, upravičenost do dosežene višine osebnih dohodkov in drugo. Skratka sprejemanje zaključnih računov ne bi smelo biti formalno – forumsko, pač pa naj bi zajelo vse delavce, razprava pa naj bi opredelila cilje in naloge za še boljše upravljanje in gospodarjenje v bodoče.

Kot drugo pa naj bi opravili temeljito analizo dosedanjega dela in sprejeli program aktivnosti občinske konference Zveze komunistov pri spremljanju in uresničevanju zakona o združenem delu. Pri tem so se dogovorili, da bodo letos kot pred časom, zopet pregledali stanje po vseh temeljnih in delovnih organizacijah. Dogovorili so se, da bodo nosilci te akcije posebne delovne skupine, ki bodo imele delovne razgovore z vsemi strukturami v TOZD in delovnimi organizacijami. Te skupine bodo sestavljali člani ZK, predstavniki sindikata, ZSMS, delavskih svetov, delavske kontrole in poslovodnih organov. Predvidevajo, da bodo obiskali nad 100 organizacijskih enot. Pisne ugotovitve bodo oddali občinskemu svetu Zveze sindikatov, kjer bodo na podlagi tega podali analizo in pregled stanja o teh vprašanjih v celotni občini.

B.

Del udeležencev žalne svečanosti v Svečah na Koroškem (Foto B. Blenkuš)

ŽALNA SVEČANOST OB 35-LETNICI SMRTI NARODNEGA HEROJA MATIJA VERDNIKA-TOMAŽA

Ob 35-letnici smrti narodnega heroja Matije Verdnika-Tomaža, je zveza koroških partizanov s sedežem v Celovcu pripravila v nedeljo, 4. februarja, žalno komemoracijo ob njegovem grobu na pokopališču v Svečah, kjer je pokopan skupaj s še desetimi padlimi partizani.

Svečanost je pričel pihalni orkester Jeseniških železarjev, nato pa so predstavniki številnih organizacij iz Avstrije in Jugoslavije ter sorodniki položili številne vence. Osrednji govor je imel Karel Prušnik-Gašper, predsednik zveze koroških partizanov, ki je poudaril pomembnost osvobodilnega boja na Koroškem, katerega udeleženci so prispevali velik delež za zmago nad mračnimi silami nacizma.

V imenu udeležencev iz jeseniške in radovljiške občine je govoril Slavko Mežek, predsednik občinske konference ZSMS Jesenice, ki je opisal življenje in smrt narodnega heroja Verdnika in poudaril pomembnost boja koroških partizanov.

V nadaljevanju je najprej pod vodstvom Joška Boštjančiča zapel pevski zbor Bilka iz Bilčovsa, za njim pa še moški pevski zbor Antona Tomaža Linharta iz Radovljice. Ganljivo partizansko pesem je recitiral domačin Tonči Schlapper. Slovesnost je sklenil pihalni orkester Jeseniških železarjev, ki je po komemoraciji sredi vasi pripravil krajši koncert.

Na slovesnosti v Svečah je bilo skoraj tisoč udeležencev, med njimi skoraj 300 iz jeseniške in radovljiške občine, ki so tja prispeli s posebnim vlakom, nekaj pa tudi s svojimi avtomobili.

B.

OB 60-LETNICI JESENIŠKE SVOBODE

ZVESTI SVOJI BOGATI IN REVOLUCIONARNI TRADICIJI

Delavska kulturna društva Svoboda imajo v jeseniški občini bogato in revolucionarno tradicijo. Med najstarejše pa sodi današnje delavsko prosvetno društvo Svoboda Tone Čufar Jesenice, ki letos praznuje 60-letnico delovanja. Ta Svoboda je med obema vojnama odigrala izredno pomembno vlogo v revolucionarnem delavskem gibanju, saj so v tem društvu takrat delovali domala vsi komunisti z jeseniškega območja, poleg naprednih delavcev, ki so vodili takratno napredno delavsko gibanje. Med njimi sta bila tudi kasnejša narodna heroja Jože Gregorčič-Gorenjc in Matija Verdnik-Tomaž, poleg številnih prvoborcev in organizatorjev vstaje leta 1941. Razumljivo, da je bila tudi celotna programska usmerjenost Svobode vpeta v borbeni program delavskega razreda.

Tudi vsa leta po osvoboditvi jeseniška Svoboda sodi med najboljše v občini pa tudi programsko najbolj pestrih, ob stalnem iskanju in uvajanju novih oblik in metod delovanja. Njena programska prizadevanja se vključujejo v splošna ustvarjalna prizadevanja družbe pri izgrajevanju demokratičnega samoupravnega socializma.

V društvu že 33 let kontinuirano deluje likovni klub DOLIK — domači likovniki, ki združuje vsa ta leta od 20 do 30 slikarjev amaterjev. To je nastarejša tovrstna skupina v Sloveniji in po ocenah strokovnjakov tudi najbolj kvalitetna. S predavanji, slikarskimi kolonijami in ogledi razstav stalno skrbi za strokovno rast članov, med katerimi posamezniki izredno kvalitetno izstopajo. Izredno pomembna dejavnost kluba pa je v organizaciji slikarskih razstav in likovnih predavanj. Letno organizirajo od 16 do 24 likovnih razstav, ki jih obišče okrog 20.000 ljudi, med njimi pa vidno prednjači mladina. Poleg treh lastnih kolektivnih razstav, za katere slike izbere posebna strokovna žirija, v razstavnem programu dajejo prednost kvalitetnim likovnim skupinam Slovenije, v programu pa je vsako leto zajetih tudi nekaj razstav poklicnih likovnih ustvarjalcev. Dolikovci ali kolektivno ali po nekaj slikarjev skupaj ali posamezno, zelo pogosto razstavljajo v različnih krajih Slovenije. Med člani prevladujejo delavci Železarne.

Dolgoletna prisotnost likovne dejavnosti na Jesenicah je vidna v pisarnah Železarne, ki so skoraj vse opremljene s slikami Dolikovcev, v domovih delavcev in drugih javnih prostorih. Slike Dolikovcev so postale darilno sredstvo ob raznih jubilejih, darila zaslužnim delavcem in podobno.

V okviru društva deluje kulturno umetniški klub, ki združuje literarne delavce, glasbenike, arheologe, zgodovinarje, likovnike in druge kulturne delavce od Ljubljane do Celovca. Zanimivost tega kluba je, da vseskozi v njem aktivno delujejo literarni in kulturni delavci Slovenci iz avstrijske Koroške. Osrednja dejavnost kluba je urejanje kulturno umetniške priloge tednika delovnega kolektiva Železarne LISTI, ki izhaja petkrat do šestkrat letno v nakladi 10.300 izvodov in jo prejemajo vsi delavci Železarne, upokojenci, štipendisti Železarne, delavci Železarne na odsluženju vojaškega roka in drugi, tako da gre po oceni skozi 30.000 bralcev. Prilogo v celoti financirajo delavci Železarne, ureja pa jo klub ljubiteljsko. V Listih so objavljeni literarni prispevki članov, arheološki in zgodovinski zapisi iz delavskega gibanja in NOB, likovne kritike, prevodi naprednih literatov iz vsega sveta, potopisi, predstavitve književnikov, znanstvenikov in umetnikov ob različnih jubilejih in podobno. Listi pa so ilustrirani z reprodukcijami domačih slikarjev in fotoamaterjev. Doslej je izšlo že 39 številk LISTOV, vsaka v obsegu 32 strani polovičnega formata Železarja.

Druga dejavnost kluba je izdajanje knjig z literarno zapuščino že pokojnih literatov z jeseniškega območja in literarnih del članov kluba. Doslej so v okviru Male Čufarjeve knjižnice, kakor so to svojo založbo poimenovali, izdali deset knjig, med katerimi so višek dosegla izbrana dela delavskega pisatelja, revolucionarja in komunista Toneta Čufarja v dveh knjigah, kar so doslej njegova najbolj obsežna izbrana dela. Izdali so še dve knjigi z izbrano literarno zapuščino dveh Jeseničanov, ki sta tako kot Tone Čufar in to presenetljivo isto leto padla pod streli gestapovcev. Ostale knjige so literarna dela sedanjih članov, med njimi pa naj omenimo pesniško zbirko koroškega pesnika Andreja Kokota — Čujte, zvonovi pojo.

Namen teh založniških prizadevanj kluba je, da literaturo, kakor tudi ostale umetniške ter druge dejavnosti približajo delavcem in občanom. V tem so dosegli lepe uspehe, kar se kaže tudi v tem, da kot že rečeno delavci financirajo Liste, razen tega pa so pomembno finančno podprli izdajo Čufarjevih izbranih del.

Klub redno sodeluje z literarnimi in kulturnimi delavci Slovenci na avstrijskem Koroškem in izmenjuje medsebojna gostovanja. Redno se sestaja in s svojo prisotnostjo pomembno vpliva na kulturno politiko in kulturno tvornost v jeseniški občini.

Društvo v sekciji za ročna dela združuje okrog 30 žensk. Z rednim delom v krožku in s prirejanjem tečajev skrbi predvsem za ohranjanje in razvijanje ljudskega bogastva, ki se izraža v vezenju, kvačkanju, klekljanju in podobno. Pri svojem delu zasledujejo izvirnost in naravnost materialov iz katerih izdelujejo svoje izdelke. Obiskale so tudi že nekaj tovrstnih razstav, imele pa so tudi že nekaj predavanj. Vsako leto za dan žena pripravijo zelo uspešno in estetsko imenitno urejeno razstavo svojih del, ki so jih izdelovale po programu prek leta. Razstavo obišče čez 3.000 obiskovalcev.

Pred letom in pol se je društvu priključil kulturni klub JUTRO, ki ga sestavljajo delavci iz ostalih bratskih republik in pokrajin. Klub združuje okrog sto delavcev iz srbohrvatskega jezičnega območja, v glavnem delavcev, ki živijo v samskih domovih. V svojem sestavu imajo instrumentalno skupino in številne pevce, katerih namen je predvsem razvijanje njihove narodno-zabavne glasbe, razen tega pa še dramsko-recitatorsko skupino. Imeli so že številne nastope za svoje sodelavce, za vojake na karavlah in druge občane, gostovali pa so že v Bosni. Klub, poleg tega da pomeni pomembno aktivnost pri koristenju prostega časa delavcev, zelo veliko vlogo igra pri ohranjanju in razvijanju ljudskega kulturnega bogastva republik in pokrajin od koder prihajajo ti delavci.

V 33 letih po osvoboditvi se je fizionomija društva, oziroma njegova dejavnost stalno spreminjala. V društvu je dolga leta deloval mešani pevski zbor, ki se je kasneje organiziral kot samostojno društvo. Podobno je bilo s pihalnim orkestrom, ki danes ravno tako deluje samostojno. Žal pa je odmrla več kot desetletje dobro delujoča in kvalitetna folklorna skupina ter lutkarska skupina, medtem ko so se igralci dramske sekcije priključili amaterskemu gledališču Tone Čufar. Društvo je imelo v tem času številna predavanja za javnost, bilo pa je tudi organizator mnogih velikih prireditev in srečanj, organizator srečanj s slovenskimi kulturnimi društvi iz avstrijske Koroške in podobno. Delo društva usmerja delegatsko oblikovana konferenca, sestavljena iz delegatov posameznih sekcij oziroma klubov in delegatov Železarne in krajevne skupnosti. Društvo in posamezni odseki so v teh letih prejeli številna občinska, regijska in republiška priznanja.

Člani društva so v večini primerov tudi zavzeti delegati in delavci v različnih drugih samoupravnih organih in organizacijah, tako da so zelo zvesti svoji bogati in revolucionarni tradiciji.

IZ KRONIKE DPD SVOBODA JESENICE

26. januarja 1919 je bil občni zbor DPD Svobode na Jesenicah. Z občnim zborom Svobode je bila postavljena ločnica kulturnega dela na Jesenicah. Delavstvo je dobilo tudi lastno kulturno organizacijo, v kateri je samo odločalo in jo vodilo neodvisno od konservativne meščanske miselnosti, po poti marksističnih načel.

Za prvega predsednika društva je bil izvoljen Ivan HLADNIK, za namestnico Polonca BERTONCELJ, za tajnika Nikolaj BERNARD in za namestnico Julka PREVC. Ostali odborniki pa so bili: Mirko BAHUN, Anton ZUGOWITZ, Anton TALAR, Filip ROTAR, Mici ZUGOWITZ, Angelca WEISS, Jerca ROTAR, Cene AMBROŽIČ in Janez MULEJ.

DOLIKOVCI KOLEKTIVNO ZA KULTURNI PRAZNIK SLOVENCEV

Slikarji, združeni v likovnem klubu DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, se bodo tudi letos že tradicionalno s kolektivno slikarsko razstavo predstavili ob slovenskem kulturnem prazniku, 8. februarju, 130-letnici smrti največjega slovenskega mojstra poezije dr. Franceta Prešerna, Ribčevega Franceta iz Vrbe.

Razstavo, s kratkim kulturnim programom, bodo odprli v soboto, 10. februarja ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah. Umetnostni zgodovinar in likovni kritik dr. Cene Avguštin, je iz 47 predloženih del za razstavo izbral 31 del petnajstih avtorjev in sicer:

Janeza AMBROŽIČA (3), Danice dr. BEM-GALA (2), Branka ČUŠINA (3), Marice ČUŠIN (1), Franceta DOLINŠKA (1), Nike HAFNERJEVE (2), Janka KOROŠCA (2), Jožeta KOSELJA (2), Zdravka KOTNIKA (1), Janeza KOZAMERNIKA (2), Pavleta LUŽNIKA (3), Toneta MARKEŽA (1), Rudija REICHMANA (1), Toneta TOMAZINA (5) in Cvetka ZUPANA (2).

Razstava bo odprta vsak dan razen nedelje od 9. do 12. in od 16. ure do 19,30 do vključno 21. februarja.

IZKUŠENOST IN MLADOST DRUŽNO

Koncert, ki je bil 2. marca v Radovljici, je bil ponovne dokaz, da pesem spremlja človeka skozi vse življenje. Nastopala sta dva zbora: mladinski zbor KUD Ljubno in moški zbor društva upokojencev Lipa Radovljica. V prvem nastopajo mladi; organizirano in sistematično vadijo in prepevajo razmeroma kratek čas. Drugače je z moškim zborom Lipa. V njem je vrsta pevcev, ki ima od 40 do 50 let zborovskih izkušenj. Prav na omenjenem koncertu so zanje dobili zlate Gallusove značke: J. Vogelnik, A. Vogelnik. F. Valant, F. Hribar, F. Mikolič, G. Kordež, F. Papler, E. Jager in P. Grzetič. Njim in še nekaterim, ki so v sedanjem zboru najbolj prizadevni, pa je posebna priznanja podelilo domače društvo upokojencev. Slavljence in druge nastopajoče sta v imenu zveze DU občine Radovljice in ZKO Radovljica pozdravila tov. Špiler in Smolej. Oba sta poudarila pomembnost amaterske dejavnosti, ki jo moramo tako usmerjati in gojiti, da bo vse bolj bogatila našega človeka.

Pevcem Lipa je seveda treba čestitati za vztrajnost, s katero dokazujejo ljubezen do pesmi, voljo do dela in družbenega udejstvovanja. To je tudi podčrtala tov. Jensterlova, predsednica radovljiškega kulturnega društva. Čeprav marsikomu od njih zdravje že pogosto ponagaja, jih redno vidimo med pevci v združenih zborih ob raznih svečanostih, še večkrat pa seveda nastopajo samostojno.

Za zadnji koncert so z dirigentom Edom Ošabnikom pripravili deset pesmi. Nekatere med njimi so bile glasovno kar zahtevne, na primer, Delavski podrav, Završki fantje in Juhe, vigred približa se. Pa so se jih junaško lotili in tudi speljali. Zelimo njim in vsem pevcem, da bi bilo tako še dolgo!

Mladinski zbor iz Ljubnega ves čas vodi Marjan Eržen. Za nastop v Radovljici je izbral že znane pesmi, primerne majhni zasedbi, tokrat še bolj oslabljeni. Želje po večjem zboru še niso uspeli uresničiti, pa bi bilo razveseljivo, ko bi jo — za sam zbor, za mladino v kraju, za vso krajevno skupnost in za širše območje. To bi naj ne bila naloga in želja ožjega vodstva KUD.

Njihov nastop v Radovljici je bil prijeten in dovolj zanesljiv, saj si čedalje bolj nabirajo izkušenj, kar je možno le z nastopi. Pred kratkim so snemali za ljubljanski radio, torej jih bodo spoznali poslušalci širom Slovenije.

Za konec sporeda, ki ga je povezovala Alenka Bole-Vrabec, sta zbora skupno zapela Pesem o Titu. Poslušalci v avli osnovne šole, ki so se zbrali v res lepem številu — so zadovoljni pozdravili pevce obeh zborov: že izkušene člane Lipa in njihove mlade tovariše, ki so šele stopili na pot amaterskih kulturnih delavcev.

EG

Delavski dom na Jesenicah v svoji prvotni podobi, ali rdeča trdnjava, kot so ga imenovali med obema vojnama

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Robert MERLE: **Vojna.** Roman. Pomurska založba 1978.

Spet prevod, ki ga dobimo trideset let po izidu izvirnika. Avtorja sicer poznamo po romanu **Smrt je moj poklic,** v katerem je avtor podal v umetniški obliki jasnovidno analizo nekrofilije mnogo let pred izidom Frommove **Anatomije destruktivnosti. Smrt je moj poklic** je v bistvu neprijetna knjiga: v njej se avtor vživlja v duševnost enega tistih, ki so nekoč po Evropi postavljali tovarne smrti.

V letih po vojni smo hlastali za knjigami, ki so odpirale komaj zaceljene rane. Kakšen je danes bralčev odnos do teh reči? V mislih imam bralca, ki je o vojni samo slišal (bral).

Po tem, kar lahko preberemo na ščitnem ovitku, je Merle vsaj blizu eksistencialistom, če že ni Sartrov privrženec. Dejansko je mogoče bližji tisti varianti eksistencializma, ki postavlja v ospredje absurdnost življenja. Sicer pa je Merle Camusov ožji rojak (Francoz iz Alžirije). Nekateri pravijo, da je v Sartrovih delih filozofija zmagala nad umetnostjo. Tu, pri Merlu se zdi nasprotno. Avtor s svojo zavzetostjo za žive ljudi pravzaprav zanika svoje ideje: če je vse nesmisel, od kod veselje do pisanja? Ta ugovor je sicer star in izrabljen, vendar, kaj mogoče ne drži?

Pravi naslov pričujočega dela se glasi Vikend pri Zuydcootu. Gre za eno največjih katastrof te vojne, za polom zaveznikov pri Dunkerquu. Skupinica francoskih vojakov si je sredi vsesplošnega razsula ustvarila nekakšno ognjišče. V tovarišiji pomagajo drug drugemu, tu najdejo hrano za telesni in za moralni obstoj. Nemške štuke vsak dan obsipavajo z bombami ozek pas kopnine, na katerem so se nagnetle množice vojakov. Edina vojaška služba, ki še deluje, je saniteta, in, seveda, pogrebci: ti pa se spreminjajo v mrhovinarje. Francoski vojaki vejo, da jih čaka bodisi smrt bodisi ujetništvo, ladje namreč rešujejo le Britance.

Glavni junak te zgodbe, ki traja slaba dva dneva — neko junijsko soboto in nedeljo — je Maillat, Francoz, ki bi se lahko izdajal za Angleža, ker zelo dobro govori angleško. Zato ima šanse, da se bo izmuznil na eno izmed ladij.

Ni pa jasno, ali se Maillat vojne zares želi rešiti. Vsekakor ta motiv ni v ospredju. Sprva doživlja Maillat vojne grozote razmeroma vedro. Kakor njegovi tovariši je tudi on otopel za vse to. Nekaj ga drži pokonci, mogoče je to njegov prirojeni skepticizem, mogoče je to občutek solidarnosti s tovariši. Sleherna izmed vojnih podob na začetku knjige nam slika Maillatovo srečanje z ljudmi, ki delijo isto usodo — in sleherna je nekakšen slavospev tovarištvu. Ne gre za znano »bojno tovarištvo«, za tovarištvo v orožju! Tudi ne za kakšen pretirani altruizem. Vsi ti zbegani ljudje so s tem, ko so prišli na nič, postali bolj človeški, drug v drugem odkriva samega sebe. Ko se Maillat za nekaj ur loči od svoje skupinice, se kar najprej srečuje z drugimi, z vsakim naveže zlahka enak odnos, v katerem se prepleta medsebojno razumevanje in pomoč.

V zgodbah, ki si jih pripovedujejo, prihaja na dan civilna malomeščanska ušivost: pridobitništvo, egoizem družine, zaprtost. Pa tudi tu, sredi vsesplošnega umiranja se najdejo nekateri, ki mislijo na to, kako bi se obogatili. To je kontrapunkt tovarištvu. Maillat se nad takimi ne zgraža, samo pravi, »da ga to ne zanima«.

Resnični Maillatov protiigralec ni eden izmed teh, ampak vojni kurat, vrli mladenič iz njegove skupinice, ki prav tako kot v Boga veruje tudi v Francijo in v vojaške vrline. Z nekaj besedami nam avtor oživi njegovo telesno podobo: » . . . in dolge trepalnice so se mu pobesile na rožnata lica«; ta imenitni mladenič je Maillatov pravi idejni nasprotnik.

Maillat namreč ne veruje ne v Boga ne v francosko armado. Dvomi, da bi lahko ubijanje komurkoli pomagalo. Noče sodelovati v veličastni igri, v katero so se drugi pustili potegniti. Ironija usode pa hoče, da v nekem trenutku tudi on postane ubijalec: in takoj za tem se še globlje moralno pogrezne — tu je mogoče tista točka, ko namesto pisatelja spregovori filozof. Zdaj je namreč vse pripravljeno za tisto osnovno spoznanje, za to, da se mu življenje razkrije kot nesmisel.

Tu, na vrhu romana, ko se zdi, da se bo sredi vojnega pekla spletla ljubezenska romanca med Maillatom in nekim preprostim dekletom, spoznamo, da ljubezen v takem svetu ni mogoča. Pravzaprav se zdi, da jo junak občuti kot bedasto in absurdno. Ko se stiskata v kleti med novim zračnim napadom, jima nad glavo bingljajo brezštevilne klobase, simbol malomeščanske skrbi za jutrišnji dan.

V skladu s pisateljevo filozofijo bo junak propadel, vendar to ni tragični propad, ampak padec v nesmisel. Tisti, ki se oklepajo življenja kakor Jeanne — tista deklica — so bedna bitja, ki si s svojo trmasto samoživostjo sama pripravljajo žalostni konec. Junak je, seveda, v tem oziru živel »čisto«, vendar se vsesplošnemu nesmislu le ni mogel izogniti.

Tisto, kar od tega romana »ostane«, pa najbrž le ni to, kar nam je hotel povedati Merle-filozof. Maillat pravzaprav dokončno propade potem, ko je razpadla njihova skupinica. Ko da je pisatelj le hotel reči, da smisel je — če je — v človeški solidarnosti?

»RAZVALINA ŽIVLJENJA« NA ODRU V BREZNICI

Prebivalci od Rodin do Most že 75 let gojijo gledališko dejavnost. Ob tem jubileju so po 18 letih člani dramske sekcije DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica — Breznica zopet pripravili Finžgarjevo igro Razvalina življenja, s katero je pisatelj upodobil takratne razmere na Gorenjskem. To delo, v katerem nastopajo: Jože in Marja Jalen, Breda Ambrožič, Jože Maurer, Dušan Mirič, Tone Kunčič in Erika Legat, so na odru v Breznici zaigrali prvič letos 14. januarja in zadnjič, to je v tretjič v soboto, 3. februarja. Obisk je bil kar razveseljiv, saj si je delo, ki ga je režirala prizadevna in vztrajna Julka Dovžan, na premieri ogledalo 120 gledalcev, prvo reprizo 65, tretjo pa 60 gledalcev.

Z delom so gostovali tudi na Bohinjski Beli in v Mošnjah, predstavili pa se bodo še v Bohinjski Češnjici, na Javorniku, v Gorjah, v Podljubelju, Kranjski gori in Komendi.

Igralci so delo podali zelo dobro, domače in doživeto. Povsod so poželi veliko aplavza. Njihov glas je kot rečemo šel v deveto vas, tako da so si tretjo predstavo v Breznici ogledali tudi znani kulturni delavci jeseniške in radovljiške občine. Naj povemo, da so poleg igralcev zaslužni za uspeh tudi Egidij Matič kot masker, Branka Mirič kot šepetalka, Stanko Čop, ki je skrbel za razsvetljavo in Marija Meglič, ki je kot gospodar poskrbela za dobro počutje igralcev.

Ob tej uspeli predstavi je treba vsekakor izreči pohvalo vsem sodelujočim, ki so povsem ljubiteljsko žrtvovali veliko časa, da so tako doživeto podali delo njihovega rojaka besednega umetnika Franca Saleškega Finžgarja iz Doslovč.

B.

NOVICE IZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV JESENICE

Sobotni redni mesečni sestanek je bil zelo pester. Najprej je bilo članstvo obveščeno o poteku in zaključku del pri napeljavi mestnega toplovoda od stolpnice IV do zgradbe doma, o težavah in ovirah pri napeljavi v zgradbi sami, ko je bila montaža napeljave iz raznih vzrokov zaključena šele v pričetku januarja letos. Poudarjeno je bilo, da se imamo predvsem zahvaliti kolektivu Železarne, ki je v letih 1977 in 1978 s posebnimi namenskimi sredstvi sploh omogočil prepotrebno sodobno ogrevanje doma. Finančna sredstva sta prispevali tudi zveza društev upokojencev SRS in samoupravna zdravstvena skupnost občine, poleg nekaj lastnih sredstev društva. Vsa dela v zvezi z napeljavo toplovoda, vključno z zemeljskimi in gradbenimi deli znašajo skoraj 300.000 din.

Ko govorimo o tistih, ki so nam s finančno pomočjo to omogočili, ne bi bilo prav, da ne bi s hvaležnostjo omenili tudi vseh tistih, ki so s svojim sodelovanjem omogočili cenejšo izvedbo in z razumevanjem pomagali pri tej doslej naši največji akciji. To so: komunalna skupnost Jesenice, BUSP Jesenice, komunalno podjetje Kovinar, Gradis Jesenice in Elim Hrušica, ki zasluži še posebno priznanje, saj so se njihovi delavci kljub predvidenim težavam, z razumevanjem prilagajali takorekoč dnevnim spremembam in okoliščinam. Za uspešen zaključek del pa velja posebna pohvala montažni skupini Elima pod vodstvom tov. Vodopivca, ki je prav gotovo storila mnogo več, kakor pa samo svojo delovno dolžnost. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli k uresničevanju dolgoletne želje, je bila izrečena iskrena zahvala.

Članstvo je bilo obveščeno o obisku predsednika skupščine občine Slavka Osredkarja in načelnika za splošne zadeve Teodorja Okrožnika. Predstavnika občine sta si ogledala domske prostore, čemur je sledila razprava o društveni dejavnosti, nadaljnji dejavnosti in s tem povezanimi problemi, o zagotovitvi stalnejših virov sredstev za vsa društva upokojencev v občini, udeležbi upokojencev v delegatskem sistemu in pri raznih ostalih akcijah.

Predsednik Osredkar in načelnik Okrožnik sta na prošnjo prisotnih članov v IO DU obljubila vso možno pomoč. Vsi navzoči (polno zasedena dvorana) so poročilo o obisku predstavnikov občine z izrednim zadovoljstvom vzeli na znanje.

Tajnik društva Jože Vehar je članstvu posredoval informacije o možnostih letošnjih oddihov, kar na željo navzočih objavljamo tudi v Železarju.

Počitniški domovi ZDU Slovenije

Piran: Odprto od 20. aprila do 10. oktobra. Koristnik plača v juliju in avgustu 129 din, v drugih mesecih pa po 119 din dnevno.

Izola: Odprto vse leto razen novembra, decembra, januarja in februarja. Koristnik plača za posteljo v juliju in avgustu 37 din, v drugih mesecih pa po 27 din dnevno. Hrane v domu ni, hrani se v samopostrežni ali drugem gostinskem lokalu.

Rogaška Slatina: Odprto od 1. maja do 30. septembra. Koristnik plača v juliju in avgustu za hrano po 98 din, v drugih mesecih pa po 89 din dnevno; prenočišča julij—avgust po 37 din, v drugih mesecih pa po 27 din dnevno; hrana in prenočišče skupaj v juliju in avgustu 135 din, v drugih mesecih pa po 116 din dnevno.

Poleg članov DU letujejo lahko tudi žene članov upokojencev.

Razdelilnika letos ne bo, zato naj se interesenti prijavijo čimprej, **najkasneje pa do konca marca**. Ob prijavi se vplača akontacija 200 din, ki pa se vrne le v izrednih primerih. Komisija za oddihe in izlete pri IO sindikata železarne Jesenice je obvestila društvo, da bodo termini za Biograd na moru od 1. junija do 9. septembra in v Crikvenici od 5. junija do 13. septembra in to največ za deset dni. Kavcija znaša 100 din in se plača ob prijavi. Cena in višina regresa bo sporočena naknadno. Prijavnice mora društvo dostaviti na kadrovski sektor **najkasneje do 1. marca.**

Prijave sprejema Jurij Dolenc vsak torek in petek, od 16. do 18. ure v pisarni društva.

Navzoči so bili obveščeni o predvidenih izletih in prireditvah v februarju in o praznovanju dneva žena — 8. marcu.

Po končanem delovnem delu je Stanko Ravnik pričel s svojim petim predavanjem v društvu pod naslovom Malo doma, malo na tujem. Z njemu svojstveno pripovednostjo je najprej spregovoril o razmerah na Jesenicah po prvi svetovni vojni. Razmere v Železarni (bivši KID). Kdo in kaj so bili takratni oblastniki, razmere v treh takratnih društvih, gospodarsko političnih ciljih, športni in kulturni dejavnosti in podobno, mimogrede je humoristično orisal tudi nekaj za tiste čase »markantnih osebnosti«. Obujanje spominov je bilo za navzoče zelo zanimivo, saj je ta generacija poslušalcev ponovno sodoživljala takratne razmere.

V drugem delu »malo na tujem« je predavatelj zgoščeno opisal zgodovino Portugalske (naroda mornarjev) in Španije, prepletanje različnih interesov od časa posesti kolonij pa do danes.

Po izredno zanimivem predavanju je Ravnik predvajal tudi barvni film najprej iz predelov naše lepe Gorenjske, Gornjesavske doline, Jesenic, Bleda, Pokljuke in naših prelepih Karavank in Alp. Za tem pa je prikazal še film iz Portugalske — ogled zanimivosti glavnega mesta Lizbone in nekaj drugih pomembnejših krajev. Iz Portugalske smo se s filmom preselili v Španijo in občudovali prostrane površine, zanimivosti Madrida, Sevile, Toleda in drugih krajev.

Nad predavanjem Stanka Ravnika smo bili vsi nadvse navdušeni in z njim zadovoljni. Ravniku smo hvaležni, da mu ni žal truda, da pride s tako kvalitetnimi in zanimivimi predavanji med nas. V imenu vseh navzočih in imenu IO društva, se mu je zahvalil predsednik komisije za kulturno dejavnost DU Jurij Dolenc, kar smo vsi navzoči pozdravili s splošnim aplavzom.

Po predavanju je na temo predavanja sledil živahen debatni večer.

Te

Tekmovalne ekipe DU Jesenice s svojimi odličji

SEJA KOORDINACIJSKEGA ODBORA DRUŠTEV INVALIDOV GORENJSKE

Pred nedavnim je bila v Kranju četrta seja koordinacijskega odbora društev invalidov Gorenjske. Na tej seji so med drugim izvolili nov koordinacijski odbor, ki bo v novem mandatnem obdobju imel sedež na Jesenicah, odbor pa bo vodila predsednica društva invalidov Jesenice Marica Potočnik.

Na seji so govorili o pripravah na letošnje srečanje težjih invalidov Gorenjske, ki bo letos v Tržiču. Letošnje srečanje, kakor tudi ostale letošnje aktivnosti in akcije, bodo povezane s praznovanjem 10. obletnice obstoja društev invalidov Gorenjske oziroma Slovenije. Poleg srečanja težjih invalidov Gorenjske, ki bo letos že petič po vrsti, bo v Ljubljani množično srečanje invalidov iz vse Slovenije ob 10-letnici delovanja društev. Srečanje bo 16. junija.

Na seji koordinacijskega odbora so se tudi dogovorili, da bodo sedaj tudi invalidi imeli v Glasu enkrat mesečno svojo stran. Prispevke in druge zanimivosti o delu gorenjskih invalidov bo zbirala in urejala posebna skupina.

J. R.

RAZPRAVLJALI BODO O PREDLOGU ZBIRANJA SREDSTEV ZA ASFALTIRANJE CEST

V torek, 13. februarja ob 18. uri bo v prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku sestanek delegacij naselij in odborov SZDL. Na dnevnem redu skupnega sestanka je konstituiranje teh organov, nato pa bodo razpravljali o predlogu zbiranja sredstev za asfaltiranje cest. Članom delegacij in odborov SZDL bo v obravnavo posredovanih več možnih rešitev, sprejeta stališča pa bodo prek delegatov posredovana družbenopolitičnim organizacijam, samoupravnim organom krajevne skupnosti, ter zborom občanov v naseljih, v katerih je predvideno urejanje in asfaltiranje makadamskih cestišč.

PRIREDITEV OB KULTURNEM PRAZNIKU

Danes ob 19. uri bo v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah slavnostna proslava ob 130-letnici smrti Dr. Franceta Prešerna — slovenskem kulturnem prazniku. Kulturni program bodo izvajali moški oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica — Breznica, ženski pevski zbor Jesenice in recitatorji amaterskega gledališča Tone Čufar Jesenice.

KULTURNI KOLEDAR GORENJSKEGA MUZEJA V KRANJU

V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, etnološka, kulturnozgodovinska in umetnostnozgodovinska zbirka ter stalna razstava del slovenskega kiparja Lojzeta Dolinarja. V drugem nadstropju iste stavbe pa si lahko ogledate etnološko razstavo Kmečko gospodarstvo v Gornjesavski dolini.

V Prešernovi hiši sta odprta Prešernov spominski muzej in Jenkova soba. V galeriji Prešernove hiše in v galeriji v Tavčarjevi 43 je odprta razstava SLOVENCI V PREDMARČNI DOBI IN REVOLUCIJI 1948, ki sta jo pripravila Narodni muzej Ljubljana in Arhiv SR Slovenije Ljubljana. V galeriji Mestne hiše je na ogled razstava slikarskih del NIKOLAJA BEERA. V stebriščni dvorani Mestne hiše si lahko ogledate razstavo KRANJ V ARHEOLOŠKI LITERATURI. V Mali galeriji Mestne hiše je odprta razstava portretov akad. slikarja DUŠANA PREMRLA.

V baročni stavbi v Tavčarjevi 43 je na ogled stalna zbirka Narodnoosvobodilna borba na Gorenjskem in republiška stalna zbirka Slovenka v revoluciji.

Razstave oz. zbirke so odprte vsak dan, razen ponedeljka in nedelje popoldne, od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

V kasarni Staneta Žagarja v Kranju je odprt Muzej Prešernove brigade. Na Zg. Jezerskem si lahko ogledate restavrirani poznosrednjeveški kulturni spomenik »Jenkova kasarna«, ki je opremljen z etnološkim gradivom.

ŠPORT: SAMOPOTRJEVANJE ALI ODTUJITEV?

• DENAR, DENAR ...

Če ne bodo nekje izvrtali denar, se naši alpski smučarji ne bodo mogli več udeleževati letošnjih tekmovanj za svetovni pokal. Tako smo brali v Delu. In ni še tako dolgo tega, ko smo slišali o podobnih težavah (finančnih), ki ogrožajo izvedbo odprave na Everest. Pa o težavah hokejskega kluba Jesenice. In vse to ob dejstvu, da imamo programe telesnokulturne dejavnosti vgrajene v samoupravne sporazume in da za te programe prispevamo znatna sredstva. Več kot za kulturne. Primer: za občinsko kulturno skupnost bomo na Jesenicah letos zbrali predvidoma okrog 7.200.000 dinarjev, za financiranje programa občinske telesnokulturne skupnosti pa kar okrog 9.390.000 dinarjev, ob dejstvu, da plačujemo še 0,1 odstotek iz dohodka TOZD posebej za vzdrževanje hale in za izgradnjo in opremo (anuitete) pokritega bazena. No, denar za vrhunske športnike se bo verjetno že dobil, čeprav mimo programa. (Upamo, da ne na račun zmanjšanja programa rekreativne dejavnosti.) Omeniti pa kaže tudi to, da Železarna znatno podpira športno dejavnost, (iz sredstev sklada skupne porabe) ter da vrhunske športnike posebej podpirajo tudi podjetja katerih izdelke »reklamirajo«.

In sedaj pomislimo na malčke — leto otroka je in počitnice so — se kdo spomni nanje, če jim starši ne morejo kupiti opreme, jih poslati v smučarski tečaj ipd. Kakšna so naša merila, kakšna je naša vest? ... In ne le-to. Gre tudi za vprašanje stanovanjskih razmer, možnosti izobraževanja ...

Množice navijačev bodo seveda ogorčene: da si sploh upamo postavljati takšna vprašanja, take alternative! Morali pa bi se najprej vprašati, kako zgledajo takšna vprašanja v LUČI MARKSISTIČNE TEORIJE. Ker pa verjetno raje sede pred televizorji, rjovejo po tekmah, če že ne goje tekmovalnih ambicij ipd., jim pomagajmo s kratkim pojasnilom. Pojasnilo naj bi jim bilo seveda le pripomoček, da bi si sami vzeli časa za razgibavanje možgan s primerno literaturo.

• BOGATA ČLOVEŠKA POTREBA

Ni naključje, da Marx izrecno poudarja, da je človeška dejavnost, praksa, čutnopredmetna dejavnost, da je človek čutnopredmetno bitje. Čut je človekova bitna moč, ki jo predmet »zbudi« in tako dobi (»predmet«) smisel za človeka («Šele glasba zbudi človekov čut za glasbo«; »za nemuzikalno uho najlepša glasba nima nobenega smisla«, piše Marx v Pariških rokopisih). Človek je v dejavnem odnosu do tega predmetnega sveta, proizvaja svoj predmetni svet. (Medtem, ko žival »proizvaja le pod oblastjo fizične potrebe, človek sam proizvaja brez fizične potrebe in resnično proizvaja šele v svobodi od potrebe. Žival oblikuje samo v skladu z mero in potrebo svoje vrste, v katero spada, človek pa zna proizvajati po meri sleherne vrste in zna povsod dati predmetu bistveno (inherentno) mero; človek zategadelj oblikuje tudi po zakonih lepote.«). Skozi dejavnost, proizvajanje predmetnega sveta se oblikujejo tudi človeški čuti. Pod čuti Marx ne razume le gledanja, okušanja poslušanja itd. temveč tudi mišljenje, voljo, ljubezen itd. Svet v katerem živimo lahko torej služi samooblikovanju in potrjevanju celote naših čutov, bogate človeške potrebe. »Bogati človek je hkrati človek, ki je potreben popolnega (totalite) človeškega izkazovanja življenja,« pravi Marx.

Pustimo ob strani vprašanje, ali je vrhunski športnik, ki mora večidel svojega delovnega časa posvetiti skrbi za fizično in psihično kondicijo in piljenje tehnike — in sploh človek današnjega časa — zmožen celovito razvijati bogastvo svoje čutnosti (»ni časa!«, bi kdo rekel) in se držimo RAZREDNE ZASTAVITVE problema, kot jo razvija Marx (s stališča bogate človeške potrebe je napisana tudi kritika politične ekonomije, Kapital). Temelj te je spoznanje, da je človek zmožen proizvesti več, kot potrebuje sam zase, presežek.

Kajti brž, ko je zmožen proizvesti presežek, se pojavi priložnost, da si ta presežek prilasti nekdo drug, da se ta drug organizira kot razred in zagospoduje nad njegovim delom, da si samovoljno prilašča bogastvo, ki ga ustvarja in z njim krepi svojo moč, da vzdržuje hlapce s pomočjo katerih ga drži v sponah. (Na takšnem prisvajanju in polaščanju temelji suženjstvo, fevdalizem, kapitalizem.) Ne le, da si ta drugi prisvaja ustvarjeno bogastvo, prisvaja si tudi zemljo, naravna bogastva ter pravico odločanja. Pojavi se privatna lastnina in delitev dela na ukazovalno (gospodar) in izvrševalno funkcijo (suženj, tlačan, proletarec). Sama privatna lastnina pa spet tira gospodarje v medsebojni spopad za oblast (v konkurenčni boj). Namesto, da bi se človek potrjeval v predmetnem bogastvu, ki ga ustvarja, se prav v njem zrcali njegova ODTUJENOST. Človeku lastna dejavnost postane tuja (dela za drugega na ukaz drugega). Človek je odtujen od človeka (konkurenca), od narave (privatna lastnina), od samega sebe (specializacija). Postavlja se torej zahteva po ukinitvi privatne lastnine in delitve dela na ukazovalno in izvrševalno funkcijo. Zahteva katere cilj je, da človek lahko svobodno razvija svoje bitne moči oziroma sposobnosti. Zahteva po komunizmu.

• SMISEL SPORTNEGA UDEJSTVOVANJA

In kaj naj bi na področju športa pomenilo svobodno razvijanje sposobnosti in zmožnosti. Doseganje vrhunskih rezultatov? Nenehna skrb za kondicijo, piljenje tehnike, boj z živci, nenehni asketizem, odpovedovanje užitkom — enostranost na račun zakrnevanja drugih čutov in sposobnosti? Za ploskanje in rjovenje množice navijačev za sprostitev ob dosežku, ki ga bo že jutri zasenčil nekdo drug? Rezultatov, ki stanejo precej precej denarja? Mar ni vsaka enostranost samoodtujitev in takšen šport ena od oblik odtujitve? — Mar ne gre pri športu v resnici za neke druge vrednote in potrebe: za zdravje, estetike gibanja, obvladovanje ritma, igrivosti, sproščenosti, tovarištva, svobodnega izkazovanja talenta, za sprostitev, ki nam da novih moči za življenje itd. Vse to pa se da doseči brez dragih vrhunskih dosežkov, brez vključevanja malčkov v razne sprivatizirane (kot se govori) selekcije, brez zastrupljanja še rosne mladine s tekmovalnim duhom in s poveličevanjem idolov, katerih večina verjetno ni dosti prispevala k izgrajevanju socialistične družbe, brez strežbe in razplamtevanja najnižjih, se pravi navijaških, strasti. Namesto v selekcije raje usmerjajmo mlade v druge družbeno koristnejše dejavnosti, v katerih bodo lahko polnejše uživali svoje življenje. Šport se lahko goji brez selekcij.

Verjamem — sicer je to samo moje osebno mnenje — da bi nam takšna humana usmeritev mogoče celo bolj povečala ugled v svetu in reprezentirala našo socialistično misel, kot pa sem in tja kdaj dosežen vrhunski rezultat.

Božidar Lakota

IZKUŠNJE SOVJETSKIH STROKOVNJAKOV V ZVEZI Z AKTIVNIM ODMOROM MED DELOM

V Sovjetski zvezi že vrsto let uspešno uvajajo in izvajajo posebne aktivne odmore med delom, katere izpolnjujejo z gimnastičnimi vajami. Ker je ta gimnastika že prav sestavni del proizvajalnega procesa in ker neposredno tudi vpliva na proizvodnjo, jo imenujejo proizvodna gimnastika.

V letu 1982 je Gunbin A. N. napisal knjižico oziroma priročnik z naslovom »Proizvodna gimnastika«, namenjeno predvsem vodnikom in organizatorjem posebnih odmorov v različnih montažnih delavnicah elektrotehničnih in podobnih podjetij .

POGOJI USPEŠNEGA VKLJUČEVANJA PROIZVODNE GIMNASTIKE

Za uspešno vključevanje proizvodne gimnastike v delovni kolektiv, v ustaljen proces proizvodnje je potrebno na prvem mestu prepričati ljudi v podjetju, in to od zadnjega delavca pa do direktorja, kako koristno in pomembno vlogo ima proizvodna gimnastika.

Druga važna naloga je poiskati in določiti ustrezne strokovne kadre, ki bodo skrbeli za redno in pravilno izvajanje proizvodne gimnastike.

Prav tako si uvajanja proizvodne gimnastike ne moremo zamisliti brez podrobnega proučevanja delavnic, analize dela in delovnih mest ter delovnega okolja.

Eden od pogojev za uspešno izvajanje proizvodne gimnastike v delovnih organizacijah pa je tudi stalno spremljanje vpliva proizvodne gimnastike na zdravje delavcev, na število poškodb pri delu, na storilnost delavcev in na produktivnost dela.

NAČRT ZA EKSPERIMENTIRANJE

Za eksperimentalno uvajanje proizvodne gimnastike so izbrali delovno organizacijo, ki je imela dve veliki montažni delavnici z enakim načinom in procesom dela ter z enakimi delovnimi pogoji. V obeh delavnicah so delavke montirale radijske žarnice.

POLOŽAJ TELESA IN DELOVNE MANIPULACIJE

Položaj telesa pri delu je statičen, in sicer sedeč. Dinamično delo izvajajo samo roke, večinoma le prsti. Pri izvajanju delovnih nalog je potrebna velika pozornost in natančnost.

VPLIV DELA NA ORGANIZEM

Z različnimi opazovanji so prišli do zaključkov, da se med delom pojavlja velika utrujenost oči. Oči trpijo tudi zaradi tega, ker morajo delavke pogosto uporabljati povečevalna stekla. Zaradi vsakdanjega prekomernega naprezanja vidnega aparata se lahko v razmeroma kratkem obdobju vid za stalno poslabša. Da bi zmanjšali ta negativni vpliv, premestijo delavke, ki nekaj let delajo na takem delovnem mestu, na druga delovna mesta. Na gibalni aparat, na telesno držo pa tudi na notranje organe škodljivo vpliva dolgotrajen sedeč položaj, ki poleg tega direktno povzroča okvare na hrbtenici.

VLOGA GIMNASTIČNIH VAJ

S pravilno izbranimi telesnimi vajami lahko preprečimo škodljive posledice, ki jih ima tako delo za človekov psihomotorični aparat. Tudi že pridobljene napake je možno s primernimi vajami odstraniti.

Organizator rekreacije oziroma tisti, ki vaje izbira in odmerja, mora zelo dobro poznati zdravstveno stanje organizma, gibalne sposobnosti delavcev in seveda tudi škodljiv vpliv dela na organizem. Vodja proizvodne gimnastike mora prav tako dobro poznati vpliv posameznih gimnastičnih vaj na organizem kot celoto in na posamezne dele telesa. Le tako bo lahko vaje pravilno odmerjal in izbiral.

EKSPERIMENT IN REZULTATI

V delavnici eksperimentalne skupine so uvedli dva odmora s proizvodno gimnastiko. Prvi je bil dve uri po pričetku delovnega dne, drugi pa eno uro in pol pred zaključkom dela. Primerjanje delovne storilnosti med eksperimentalno in kontrolno skupino, v kateri niso izvajali gimnastike, je dalo pozitivne rezultate. V času po prvem aktivnem odmoru, ki je bil dve uri po pričetku dela, se je delovna storilnost v primerjavi s kontrolno skupino povečala za en odstotek, v času po drugem odmoru za proizvodno gimnastiko pa se je storilnost povečala za štiri odstotke.

VAŽNEJŠI METODIČNI NAPOTKI

Preden pričemo s kakršnokoli vadbo, moramo proučiti več stvari. To so zdravje, telesna in delovna sposobnost, delovni staž in pa seveda pogoji, v katerih delavke delajo. Šele ko vse to dobro poznamo, lahko na podlagi ugotovitev in spoznanj izberemo primerne gimnastične vaje, jim določimo pravilno zaporedje in jih ustrezno odmerjamo.

KONKRETNA NAVODILA

1. Aktivni odmor ne sme utruditi delavcev.
2. Vaje morajo biti lahke.
3. Navodila za izvajanje vaj in povelja naj bodo kratka in jasna.
4. Gibi naj se izvajajo v največjem možnem razponu.
5. Pri vajah, kjer je možno zadrževati dihanje, moramo določiti, kdaj je vdih in kdaj izdih.
6. gibanje se lahko izvaja hitro, toda ne sunkovito.
7. Če je le mogoče naj se vaje izvajajo neposredno druga za drugo brez novega začetnega položaja.

(se nadaljuje)

PRED LETNO SKUPŠČINO PD JESENICE

PETINPETDESET LET PD JESENICE (1924 – 1979)

Jeseniški železarji, žičarji, žebljarji, plavžarji, valjavci in martinarji, ki živijo in delajo v ozki dolini med Mežaklja in Golico, kjer je le malo toplega sonca in svežega zraka, so zgodaj občutili veliko, življenjsko potrebo po aktivnem udejstvovanju na svežem zraku in toplem soncu v gorah.

Prve, sicer skromne začetke planinstva zasledimo na Jesenicah že pred 170 leti, ko je jeseniški kaplan Janez Dežman napisal na vrhu Triglava spodbudne besede: »Narvežhi moje veselje je na gorah!« Te besede pravega jeseniškega prvopristopnika na Triglav so bile nenehno vabilo in vodilo ostalim ljubiteljem in obiskovalcem Triglava in ostalih vrhov v Julijcih in Karavankah.

Drugo rojstvo planinstva v Dolini je sledilo prvemu po 94. letih, deset let po ustanovitvi prvih slovenskih planinskih društev v Ljubljani, Kamniku in Mozirju (Gornjem Gradu, Celju), ko so 19. APRILA 1903 na Jesenicah ustanovili deseto samostojno slovensko planinsko društvo za vse tedanji kranjskogorski okraj z 91 člani iz Rateč, Kranjske gore, Dovjega, Mojstrane, Jesenic in drugih krajev in vasi od Žirovnice na vzhodu, do Bele peči na zahodu.

Kakor vsaka organizacija in društvo je tudi planinsko društvo v Dolini pod gorami v svoji zgodovini doživljalo plime in oseke. Dve leti po ustanovitvi, leta 1905, so gorniki iz Doline z velikimi težavami in ob izdatni pomoči staroste slovenskih planincev Franceta Kadilnika, zgradili na vrhu Golice (1836 m) Kadilnikovo kočo, ki pa na žalost ni rodila novega delovnega poleta, temveč je bila dolga leta jabolko spora med Dolinci in osrednjo slovensko planinsko organizacijo v Ljubljani. Leta 1908 je bil sedež društva prenešen z Jesenic v Kranjsko goro.

Leta 1912 so gorenjski planinci v Kranjski gori ustanovili našo gorsko reševalno službo in na Vršiču zgradili Slovenski, sedaj Tičarjev planinski dom.

Narodno zavedni delovni ljudje na Jesenicah in Javorniku pa so po letu 1900 prisluhnili revolucionarnemu, marksističnemu valu in leta 1904 na Jesenicah ustanovili Sokolsko društvo, ki je začelo voditi odločen in uspešen boj z nadutimi nemčurji. Leta 1913 pa so napredni in marksistično orientirani ljubitelji gora na Jesenicah ustanovili izredno prizadevno in uspešno društvo prijateljev prirode, ki ga je vodil in usmerjal dr. Hernik Tuma.

Prva svetovna vojna je zavrla in onemogočila vso družbeno in društveno dejavnost v železarskem središču. Mnogi ljudje, ki so videli dosti krvi in gorja na številnih bojiščih, so prisluhnili ideji sovjetske revolucije, so tudi na Jesenicah sprožili nov delovni in ustvarjalni polet. 25. junija 1922 so napredno usmerjeni delovni ljudje na Jesenicah pripravili, organizirali in uspešno izvedli prvo delavsko olimpiado v Sloveniji. S to veliko in uspešno prireditvijo so spodbudili vsestransko kulturno-prosvetno in športne aktivnosti med delovno mladino.

Takoj po ustanovitvi turistovskega kluba Skala, 2. februarja 1921 v Ljubljani, so to planinsko alpinistično organizacijo, 17. septembra 1922, ustanovili na pobudo prof. Janka Ravnika in Tomaža Godca tudi v Bohinju, katere sedež pa je bil 27. januarja 1924 prenešen na Jesenice. Skala na Jesenicah je prebudila tudi jeseniške planince, da so 16. MARCA 1924 ustanovili samostojno planinsko društvo, ki je na golici poleg Kadilnikove koče prevzelo v upravo tudi Spodnjo (nemško) kočo, ki je bila zgrajena že leta 1892.

Za Jesenicami so začeli ustanavljati še ostala zelo delovna planinska društva.

Leta 1928 je bilo ustanovljeno triglavsko planinsko društvo na Dovjem – Mojstrani, 26. maja 1929 so tudi Gorjanci ustanovili svoje PD, 16. avgusta 1931 je bilo ustanovljeno PD v bohinjski Srednji vasi in 23. aprila 1933 v Ratečah.

Po osvoboditvi so uresničili svoje dolgoletne želje tudi planinci na Javorniku in Koroški Beli (1948) in v Martuljku (1949). Sedaj je mreža planinskih društev v naši občini zelo gosta in s svojimi šolskimi in pionirskimi krožki in sekcijami, mladinskimi in alpinističnimi odseki ter postajami GRS, predstavljala najmočnejšo telesnovzgojno organizacijo, ki skrbi za napredek in zdravo rast množičnega, rekreativnega planinstva in za vzpon plezalnega športa in alpinizma med delovnimi ljudmi in maldino v naši občini, prvenstveno pa za prijetno bivanje in varno hojo in plezanje po gosti mreži planinskih poti.

V svojem jubilejnem letu bo planinsko društvo Jesenice s svojimi 2500 člani začelo z gradnjo novega planinskega objekta na Golici. Na ruševinah in pogorišču Spodnje koče (1582 m) bodo planinci z Jesenic začeli graditi nov planinski objekt, ki je nujno potreben za množičen obisk »kraljice narcis«. Za uresničitev tega načrta bomo morali vsi udarniško prijeti za delo, če hočemo uresničiti želje pri razvijanju »planinstva brez meja«!

Uroš

REŠITEV KRIŽANKE V 4. ŠTEVILKI ŽELEZARJA

METROMANIJA, AGLOMERACIJA, LO, KALAN, MAN, ITKINA, NE, JA, TOVORNIK, SAIMAA, KAKI, SOLOMOS, ARNER, LOTOS, AF, NAVTIK, IGRALEC, PO, VO, ANE, ZOMBA, SREN, AK, ORK, CAVTAT, POANTA, LR, ILOK, RIAL, TON, ARSIA, ATOMIZER, IBAR, MOŠT, LIBANON, ONATAS, TARČE, SUR, RDEČELASKA, INTES, KA, AARE, IRTIŠ, ODA.

ZAHVALA

Ob smrti moža in očeta

JAKOBA VILFANA – starejšega

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in sodelavcem, ki so priskočili na pomoč v teh težkih trenutkih. Hvala tudi vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Žena Kristina in sin Jaka z družino

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi smrti dragega moža, očeta, starega očeta in brata

JANEZA PAVLOVČIČA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem za vsestransko pomoč. Nadalje lovskim družinam Dovje, Jesenice in Kranjska gora, pevcem upokojencem in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ali kakorkoli pomagali.

Posebej se zahvaljujemo zdravnikom dr. Jurca in dr. Grošeljnu za zdravljenje med boleznijo.

Žalujoča žena Marija, sinova Mirko in Juri z družinama, hčerka Ivanka z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Valjarna bluming-štekel se iskreno zahvaljujem za sprejeto darilo ob novem letu.

Obenem se prav lepo zahvaljujem mojim sodelavkam in sodelavcem iz adjustaže štekel-Javornik za lepo darilo katerega ste mi poklonili ob odhodu v pokoj.

Tudi v bodoče želim vsem skupaj mnogo delovnih uspehov in osebne sreče.

Pavla Podhraški

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem TOZD Žičarna 2 se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in izrečena sožalja ob smrti dragega očeta.

Barbara Ošlaj

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 10. februarja, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta trgovina ŠPECERIJA BLED – SUPERMARKET UNION, Cesta maršala Tita 22.

OGLED RAZSTAVE BARVNIH DIAPOZITIVOV

Komisija za kulturo in izobraževanje pri IO sindikata železarne Jesenice in foto klub Andrej Prešern Jesenice vabita na ogled.

I. RAZSTAVE BARVNIH DIAPOZITIVOV

delavcev delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne, ki bo v PETEK, DNE 9. FEBRUARJA, OB 17. URI, V SEJNI DVORANI SKUPŠČINE OBČINE JESENICE.

Razstava bo združena s predvajanjem diapozitivov O lepotah Tajske, ki jih bo komentiral član foto kluba Andrej Prešern Adi Fink.

OBČNI ZBOR TVD PARTIZAN JAVORNIK – KOROŠKA BELA

Člane TVD Partizan, ljubitelje telesnovzgojne aktivnosti in rekreacije z območja KS Javornik – Koroška Bela obveščamo, da bo redni občni zbor društva v petek, 9. februarja, ob 18. uri v telovadnici. Poleg poročil o delu društva v zadnjih dveh letih, programa dela za leto 1979, bomo spregovorili tudi o ostalih aktualnih vprašanjih s področja telesnovzgojne dejavnosti na Javorniku in Koroški Beli.

Upravni odbor

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem osnovni organizaciji zveze sindikatov delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje, svojim sodelavkam za pozornost, čestitko in darila, katere sem prejela ob odhodu v pokoj.

Obenem želim vsem skupaj še veliko delovnih uspehov.

Anica Platiša

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam iz obrata RTA TOZD Remontne delavnice iz drugega nadstropja za dragoceno darilo, šopek cvetja in lepo čestitko ob mojem odhodu na drugo delovno mesto.

Posebno zahvalo izrekam tov. Mariču in tovarišicam: Zalki, Piki in Mimici za njihovo prizadevanje, kakor tudi vsem sodelavcem iz drugega nadstropja, da so me v tako velikem številu počastili in se poslovili od mene.

Zahvaljujem se tudi svoji sodelavki Minki Gašperin za lepo darilo.

Vsem skupaj se še enkrat iskreno zahvaljujem.

Zinka Lunder

ZA RAZVEDRILO

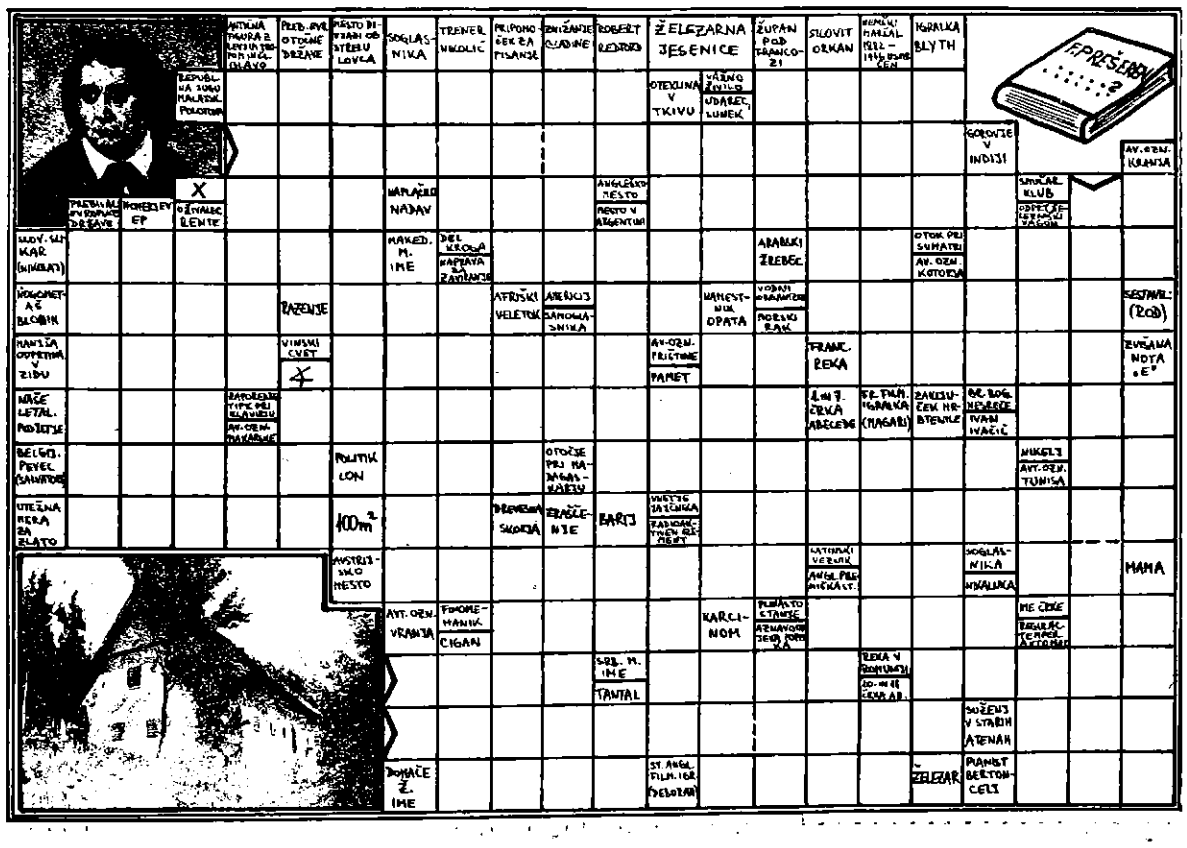

VABILO KRAJANOM KS PODMEŽAKLJA

Vse krajane krajevne skupnosti Podmežaklja vabimo na proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku. Proslava bo 9. februarja ob 18.30 v dvorani KS Podmežaklja, Mencingerjeva 1.

Predsedstvo OO ZSMS

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA ŽIC OBJAVLJA

RAZPIS

za opravljanje dela in nalog mezdnega knjigovodja – blagajnika, in sicer za določen čas (bolezen delavke)

Pogoj:
- dokončana ekonomska ali administrativna šola ali z delom pridobljena strokovna usposobljenost

Kandidatke naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o strokovnosti komisiji za delovna razmerja ŽIC.

Ker je delo sklenjeno za določen čas, je primerno predvsem za upokojence.

Nastop službe takoj!

Železarski izobr. center
JESENICE

NAHRBTNIKI ZA VSE

TORBARSTVO »PORENTA« ŠKOFJA LOKA, bo v soglasju z izvršnim odborom konference osnovnih organizacij Železarne, na Jesenicah prodajalo svoje izdelke iz kvalitetnega materiala po lastnih cenah, to je od 25 % do 30 % ceneje, kot v maloprodajnih trgovinah.

Iz svojega programa vam nudijo naslednje artikle:

Nahrbtnik »Špik« – specialni alpinistični nahrbtnik, s podaljškom in montažnimi žepi, nepremočljiv, za vse kategorije alpinizma, v dveh kvalitetah materiala: nylon 1.000 din, platno – 800 din.

Nahrbtnik »Lubnik« – primeren za vse izletnike, to je manjši planinski nahrbtnik za planince in smučarje, nepremočljiv – platno – 500 din.

»Marko« – otroški nahrbtnik – za vse pohode v naravo, šolske športne dneve, obrambne dneve in podobno – nepremočljiv – platno in nylon – 150 din.

»Matjaž« – nahrbtnik za nošenje otrok – narejen s posebnim vložkom, ki se regulira glede na starost in velikost otroka – cena – 300 din.

Lovski nahrbtnik – trije žepi, nepremočljiv, primeren tudi za manj zahtevne planince – platno – 300 din.

Vse zgoraj navedene modele boste lahko kupili v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah in sicer 16. in 17. februarja od 10. do 16. ure.

PROGRAM ŠPORTNIH PRIREDITEV KLUBOV ŠD JESENICE

UMETNO DRSALIŠČE:
Rekreacijsko drsanje:
- **petek, 9. februarja, od 20. do 22. ure za železarno Jesenice,**
- **sobota, 10. februarja, od 14. do 16. ure in od 17. do 19. ure,**
- **nedelja, 11. februarja, od 14. do 16. ure, od 17. do 19. ure in od 20. do 22. ure,**
- **petek, 16. februarja, od 20. do 22. ure za železarno Jesenice,**
- **sobota, 17. februarja, od 14. do 16. ure in od 17. do 19. ure,**
- **nedelja, 18. februarja, od 14. do 16. ure, od 17. do 19. ure in od 20. do 22. ure.**

Hokej:
- **petek, 16. februarja, ob 17.30 mednarodna tekma HK Jesenice : HC Kimberley Dynamiters Kanada, vstopnina 30 din.**

Kegljači na ledu:
- **nedelja, 18. februarja, ob 7. uri mednarodni turnir.**

DVORANA ŽIC:
Košarka:
- **sobota, 10. februarja, ob 19. uri slovensko prvenstvo – zahodna skupina KK Jesenice : KK Cerknica, vstopnine ni.**

Iz pisarne ŠD Jesenice

ZAHVALA

Osnovni organizaciji zveze sindikata TOZD Strojne delavnice, se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je v času moje bolezni zelo dobrodošla.

Leopold Bizalj

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem za denarno pomoč in novoletno čestitko osnovni organizaciji sindikata TOZD Vratni podboji.

Fata Gervala

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

10. februarja amer. barvni dokumentarni film TA ČUDOVITA BITJA, režija Jamie Uys, ob 15. uri. Ogled filma je za člane Ježkovega kluba brezplačen, poklanja ga Jugobanka Ljubljana.

10. in 11. februarja amer. barvni kavbojski film DVOBOJ NA MISSOURIJU, režija Arthur Penn, v gl. vlogi Marlon Brando, ob 17. in 19. uri.

12. in 13. februarja franc. barvni kriminalni film GROŽNJA, režija Alain Corneav, v gl. vlogi Yves Montand, ob 17. in 19. uri.

14. februarja italijanski barvni pustolovski film RAZPOSAJENI, režija Anthony M. Dawson, v gl. vlogi Tom Scott, ob 17. in 19. uri.

15. februarja zaprto!

16. februarja italij. barvni film – satira SORODNIČA NENE, režija Salvatore Samperi, v gl. vlogi Leonora Fani, ob 17. in 19. uri.

17. in 18. februarja meh. barvni kavbojski film PREVELIKA ŽRTEV, režija A. Mariscal, v gl. vlogi F. Almada, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

10. in 11. februarja franc. barvni kriminalni film GROŽNJA, ob 18. in 20. uri.

11. februarja amer. barvni dokumentarni film TA ČUDOVITA BITJA, ob 10. uri.

12. in 13. februarja amer. barvni kavbojski film DVOBOJ NA MISSOURIJU, ob 18. in 20. uri.

14. februarja ni predstav!

15. februarja amer. barvni film – grozljivka PSIHO, ob 18. in 20. uri.

16. februarja italij. barvni pustolovski film RAZPOSAJENI, ob 18. in 20. uri.

17. in 18. februarja franc. barvni kriminalni film TEŽKI DNEVI PODZEMLJA, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

10. februarja amer. barvni kriminalni film ELITA MORILCEV, ob 20. uri.

14. februarja franc. barvni kriminalni film GROŽNJA, ob 20. uri.

17. februarja amer. barvni kavbojski film DVOBOJ NA MISSOURIJU, ob 20. uri.

Kino DOVJE – MOJSTRANA

10. februarja franc. barvni komed. film ČE SKAČE SLON ČEZ PLOT, ob 19. uri.

11. februarja amer. barvni kriminalni film ELITA MORILCEV, ob 19. uri.

17. februarja franc. barvni kriminalni film GROŽNJA, ob 19.

18. februarja amer. barvni kavbojski film DVOBOJ NA MISSOURIJU, ob 19. uri.

TUDI ZADNJIČ OLIMPIJA

JESENICE : OLIMPIJA 7:11 (2:4, 1:4, 4:3)

Dvorana v Podmežaklji, gledalcev 2500, sodniki: Vister, Čemažar in Rozman vsi Jesenice.

Gole so dosegli za Jesenice: J. Razinger in T. Košir po 2 ter Hiti, Bešič in I. Ščap po enega, za Olimpijo pa: Petač in Kavec po 3, T. Lepša 2 ter Sekelj, Puterle in Bahč po enega.

Tudi drugi, tako imenovani super-finale letošnjega 32. prvenstva Jugoslavije je zasluženo dobila Olimpija. To je nedvomno še en dokaz več, da so Ljubljančani povsem zasluženo osvojili naslov letošnjega državnega prvaka.

Zadnje prvenstveno srečanje med dvema največjima tekmecema za prvaka je pokazalo vse odlike (čeprav dvoboj ni bil posebej kvaliteten) Olimpije. Hitrejše drsanje, boljšo kolektivno igro in zelo dobro obrambo. Na drugi strani pa so se v vrstah jeseniških hokejistov poznale že stare in znane napake. Prevelika želja vsakega posameznika, da »odloči« tekmo sam, dokaj slabo podajanje med igralci in slaba obramba. To so napake, ki so se vrstile iz tekme v tekmo v sezoni 1978/79 in ki so pripeljale večkratnega prvaka, da je izgubil kar šest tekem v tem prvenstvu.

O vzrokih za takšno stanje v jeseniškem moštvu je bilo precej napisanega, zato imajo sedaj besedo odgovorni v hokejskem športu, kakor tudi samo analizo letošnjega državnega prvenstva, ki mora biti predvsem skrb strokovnjakov v jeseniških vrstah. Gre namreč za to, da bo samo s skrbno izdelano analizo letošnje neuspele sezone moč potegniti smernice za naprej, oziroma popraviti tisto, kar večkratnim prvakom manjka.

Gre pa še za eno ugotovitev. Kljub temu, da je kvaliteta jeseniškega hokeja padla, ima ta šport na Jesenicah in v okolici veliko privržencev, ki bodo tudi v bodoče spodbujali jeseniške hokejiste. Zaradi teh in dolge hokejske tradicije, ki jo ima ta atraktivni šport v železarskem mestu, je potrebno čimprej napraviti načrt priprav za naslednjo sezono in s temeljitimi pripravami začeti čimprej.

D.

Hokej na ledu

JESENIŠKI MLADINCI PRVAKI SRS

V zadnjem kolu slovenske mladinske lige v hokeju na ledu sta se v nedeljo, 4. februarja v dvorani v Podmežaklji pomerili moštvi Jesenic in Olimpije iz Ljubljane. V tekmi, ki je odločala o naslovu slovenskega mladinskega prvaka so zasluženo zmagali Jeseničani, ki so bili veliko boljši od ljubljanskih sovrstnikov. Tekma se je končala z rezultatom 8:1, tretjine 2:0, 3:0 in 3:1.

Gole za Jesenice so dosegli Murajica Pajič, Boris Pajič in Bešič po dva ter Potočnik in Medja po enega.

V Ljubljani pa je včeraj mladinsko moštvo Kranjske gore izgubilo s Tivolijem z 8:6. Jeseniški mladinci so postali slovenski mladinski prvaki v hokeju na ledu, mladinci Kranjske gore pa so se uvrstili na zadnje, četrto mesto.

VELIK USPEH JESENIŠKIH SANKAČEV NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Prvega svetovnega prvenstva v sankanju na naravnih progah, ki je bilo od 30. januarja do 4. februarja v Inzingu na Tirolskem v sosednji Avstriji, se je udeležilo tudi šest sankačev iz Slovenije. Trije Jeseničani, dva Tržičana in kot edina ženska tekmovalka Vanja Petelinkar iz Sore.

Na prvem svetovnem sankaškem prvenstvu sta doslej največji jugoslovanski uspeh dosegla Jeseničana Lavtižar in Meglič, ki sta v kategoriji dvosedov zasedla odlično osmo mesto. Najboljši so bili sankači iz Italije in Avstrije, jeseniška sankača pa sta se kljub skromnemu treningu pred nastopom in v predpripravah na samem tekmovanju, izredno dobro odrezala.

V enosedih so bili naši tekmovalci slabši in sicer so se uvrstili Česen (Tržič) na 26. mesto, Kališnik (Tržič) na 30., Lavtižar (Jesenice) na 32., Meglič (Jesenice) na 36. mesto, Klinar (Jesenice) pa je odstopil. Vanja Petelinkar kot edina ženska predstavnica pa se je v svoji kategoriji uvrstila na 13. mesto.

J. Rabič

Zimska grafika (Foto F. Črv)

ŽAN DVAKRAT »ZLAT«, ROBIČ »SREBRN«

Republiško prvenstvo za mlajše pionirje na Zatrniku je potekalo po predvidevanjih. Naša izredna pionirja Robi Žan in Sašo Robič sta opravila kot za šalo z vsemi slovenskimi pionirji in se nista pustila presenetiti. Že na prvi tekmi v veleslalomu v soboto, 3. februarja, je Žan v obeh tekih dokazal, da mu lahko uspešno konkurira le njegov klubski kolega Robič. Oba pa nimata tekmeca v Sloveniji in seveda še manj v Jugoslaviji. Ostali naši pionirji in cicibani so krepko zaostali za njima, seveda pa so skoraj vsi (Potočnik, Rojnik, Markež itd.) nekaj let manjši od najbolje uvrščenih.

Tudi drugi dan, ko je bil na sporedu slalom, je potekal v popolni premoči naših vseh pionirjev. Vozila sta zanesljivo v obeh tekih in se nista pustila presenetiti od nikogar. Oba sta dokazala, da sta zelo velik potencial in prav zanimivo bo slediti njihovo borbo in srečanje z najboljšimi evropskimi pionirji, ki ju čaka v začetku marca na trofeji Topolino v Italiji. Kot pa vemo, sta enkrat letos že opravila z vsemi avstrijskimi pionirji na Dobraču.

Žal pa smo bili precej neuspešni pri pionirkah. Nekoliko bolje se je uvrstila le Mojca Novak, vendar pa je mnogo zaostala za najboljšimi konkurentkami.

REZULTATI:

Mlajši pionirji – veleslalom: 1. Žan 1:51,87, 2. Robič (oba Jes.) 1:52,44, 3. Peneš – Trigl. 1:53,99, 25. Plavčak (Kr. gora) 2:02,89, 35. Potočnik – Jes. 2:05,44, 45. Rojnik – Jes. 2:07,93, ostali Jeseničani pa so dosegli naslednje čase: Koblar 2:12,33, Dakskobler 2:18,22, Markež 2:21,96, Pesjak 2:29,69.

Slalom: 1. Žan – 78,24, 2. Robič (oba Jes.) 79,17, 3. Peneš – Trigl. 79,93, 23. Rojnik – Jes. 91,41, 25. Klinar I. 91,67, 35. Klinar R. 103,30, 40. Dakskobler 107,25.

Pionirke – veleslalom: 1. Hafner – Alpt. 1:53,63, Novak – Jes. 2:30,77.

Slalom: 1. Dežman – Trigl. 79,67, Novak – Jes. 118,70.

Mladinsko prvenstvo, ki bi moralo biti na Slemenu je odpadlo zaradi pomanjkanja snega. Že prihodnjo soboto in nedeljo, 10. in 11. februarja, pa bo na Ošvenu pri Ravnah na Koroškem na sporedu prvenstvo Slovenije v slalomu in veleslalomu za starejše pionirje in pionirke. Od naših imata na tem prvenstvu najlepše izglede Matej Oblak in Barbara Kunc, za ostale pa upamo, da se bodo uvrstili solidno in po svojih sposobnostih.

bef

V 9. KOLU ŠTIRI ZMAGE

Jeseničani so v devetem kolu polfinalnega gorenjskega prvenstva in kvalifikacijskega turnirja za mojstrski turnir Gorenjske 1979, osvojili kar štiri zmage. Odlični so bili vsi trije mladinci Kosmač, Soklič in Rodman ter Kelbel. Možnosti za uvrstitev na mojstrski turnir pa ima samo Železnik, ki je v tem kolu remiziral in deli tretje mesto.

Rezultati Jeseničanov: Praznik (Lesce) : Železnik (Jes.) 1/2:1/2, Kosmač (Jes.) : Ciuha (Jes.) 1:0, Soklič (Jes.) : Harinski (Lesce) 1:0, Rodman (Jes.) : Logar M. 1:0, Kelbel (Jes.) : Kecič (Lesce) 1:0, Krničar (Jes.) : Dolenc (Žel.) odl. in Zorko (Jes.) : Hribar (ZS Kranj) odl.

VRSTNI RED: 1. Jokovič (Kranj) 7, 2. Osterman (Lesce) 6,5, 3.–5. Železnik ... 6, ostali Jeseničani pa so osvojili Kosmač 5,5, Kelbl 5, Ciuha 4,5, Zorko 1 (– 1), Soklič 4, Rodman 3,5, Krničar 2,5 (– 1) točk. Do konca turnirja sta še dve partiji.

TK

VZDRŽEVALCI MED SEBOJ

V ponedeljek, 29. januarja, je bilo končano pokalno tekmovanje vzdrževalcev, ki je potekalo dva meseca na kegljišču v športnem parku v Podmežaklji. To je najbolj priljubljena športna rekreacija delavcev TOZD Vzdrževanje.

Tekmovanja se je udeležilo 50 tekmovalcev, ki so tekmovali na 100 lučajev, 50 čiščenje, 50 polno. Zmagovalec in s tem nosilec prehodnega pokala je postal Franc Bergelj s 431 keglji, drugi je Janez Stare s 427 keglji in tretji Marjan Trontelj s 415 keglji.

Da je tekmovanje trajalo tako dolgo, moram delavcem TOZD Vzdrževanje povedati, da to zaradi tega, ker smo imeli tedensko na voljo le dve uri kegljanja in to v ponedeljkih od 20. do 22. ure in ker smo hoteli omogočiti sodelovanje tudi tistim sodelavcem, ki delajo izmensko 4 + 1.

Tekmovanje je potekalo v športnem in tovariškem vzdušju. Spoznavali smo se med seboj, ker so delavci naše TOZD razpršeni po vsej Železarni. Tekmovanje je uspelo tudi v rekreativnem smislu, kar je bil tudi namen komisije za šport in rekreacijo.

ML.

Košarka

KK ILIRIJA (Lj.) : KK JESENICE (člani) 100:75 (49:33)

V soboto, 3. februarja, so gostovali Jeseničani v drugem kolu SKL – zahod pri prvem favoritu Iliriji iz Ljubljane. Po pričakovanju so mladi Jeseničani tekmo z bolj izkušenimi domačini visoko izgubili.

ZA JESENICE SO NASTOPILI: Novak 5, Rizvanovič 10, Berginc 9, Smolej 29, Lešnjak 14, Matučec 8, Jelovčan, Mlinarič in Kržič.

Ljubljančani so goste z Jesenic presenetili že takoj na začetku srečanja in hitro povedli. Sredi prvega polčasa je znašala razlika že prek 20 košev. Jeseničani so kljub odsotnosti standardnih branilcev Janjića in Šilerja, morali spremeniti sistem obrambe iz cone na presing-cono (conopres). To je obrambo, ko moštvo, ki doseže koš, že takoj na nasprotnikovi polovici prime in tesno pokriva nasprotne igralce, jim onemogoča ali seka podaje z namenom čimprej odvzeti nasprotniku žogo. Če nasprotni ekipi uspe spraviti žogo preko polovice igrišča, pa igralci ponovno formirajo klasično consko obrambno formacijo. Opisani sistem dostikrat rodi sadove, posebno kadar moštvo lovi razliko, je pa zelo dvorezen, saj so osebne napake bolj pogoste, zahteva pa tudi izjemno telesno pripravljenost. Jeseničani so uspeli nekaj minut pred koncem prvega polčasa znižati razliko na le pet košev, nato pa jim je pošla sapa in Ilirjani so do zaključka prvega dela igre ponovno priigrali 16 točk. Drugi polčas je bil repriza prvega, končni rezultat pa pove tudi realno razmerje sil na igrišču.

Pri oceni gostovanja naše ekipe (vsi igralci so letnik 1960 in mlajši), je treba upoštevati večjo rutino Ljubljančanov, ki prav sedaj doživljajo igralsko zrelost. Večina jih je igrala za prvo moštvo že, ko so bili naši igralci še kadeti in pionirji. Če je Ilirija trenutno najboljša ekipa v ligi, pa imajo Jeseničani prednost v svoji mladosti, saj njihov čas šele prihaja. Mislim, da jih je potrebno v težkem prvenstvenem krstu v republiški ligi moralno podpreti (kritizerstvo prehitro samo pride in vodi v malodušje), sicer se nam na Jesenicah lahko zlomi še ena športna panoga.

V sredo, 7. februarja, ob 20. uri so Jeseničani igrali prestavljeno tekmo prvega kola z ekipo Lokainvest iz Škofje Loke. V soboto, 10. februarja, ob 19. uri, pa igrajo naši igralci tekmo tretjega kola z ekipo Cerknice v dvorani ŽIC na Jesenicah.

ALPINISTIČNI RALLY V MOJSTRANI

Člani alpinističnega odseka pri planinskem društvu Dovje – Mojstrana so včeraj izvedli alpinistični rally za memorial alpinista Gorana Rabiča. Rally je bil kombiniran s pohodom in veleslalomom, udeležili pa so se ga člani alpinističnih odsekov in postaj gorske reševalne službe iz Radovljice, Gozd Martuljka in Mojstrane.

Proga je potekala po markirani planinski poti od vasi Dovje, mimo nekdanje graničarske karavle do Mlince in nato naprej do Brvoga in na Babo, potem pa je sledil spust čez Dovške rovte v Mojstrano, kjer je bil potem izveden še veleslalom. Vsi udeleženci so morali imeti s seboj tudi obvezno opremo.

Zmagal je Franci Rabič pred Dorčijem Koflerjem in Smodišem, vsi alpinistični odsek Dovje – Mojstrana. Tudi ekipno so zmagali domači alpinisti pred postajo gorske reševalne postaje Radovljica.

J. R.

VELIK USPEH EKIPE VATROSTALNA V EVROPSKEM POKALU

V soboto, 3. februarja, je bilo na olimpijskem ledenem stadionu v Münchnu veliko vsakoletno ekipno tekmovanje v kegljanju na ledu v organizaciji evropske zveze v kegljanju na ledu – IFA za evropski pokal. Tega tekmovanja se lahko udeleži največ po štiri ekipe iz Avstrije, Italije in Zvezne republike Nemčije, tri ekipe iz Švice, dve ekipi iz Jugoslavije, ena ekipa iz Luxemburga in Francije. Selekcija se dela po ključu, koliko ekip ima posamezna država v lastnem tekmovanju.

Jugoslavijo sta zastopali ekipi Piber – Bled in Vatrostalna – Jesenice. Ekipi sta odpotovali brez kakršnihkoli upov na visoko uvrstitev, ker tuje ekipe, katere nastopajo, so takorekoč tovarniške ekipe – ekipe proizvajalcev kegljev – čokov. Ekipa Vatrostalne je prekosila sama sebe in na presenečenje vseh nastopajočih in vodij tujih ekip zasedla odlično osmo mesto in osvojila 20 točk. Ekipa Piber je osvojila 13. mesto z 10 točkami.

Kot zanimivost naj navedem, da je bil lanskoletni evropski prvak EC Straubing – D šele drugi. Kegljači Vatrostalne so z osmim mestom dosegli enega svojih največjih uspehov in tudi slovenskega, oziroma jugoslovanskega. To je prva ekipna uvrstitev v tekmovanju za evropski pokal pod 10. mestom.

Tekmovanja si je ogledalo zelo veliko gledalcev – okoli 500. Tudi televizija je bila prisotna, tako da tekmovalci ne bodo tako kmalu pozabili nastopa v olimpijskem mestu. Ko smo si ogledali objekte, kjer so bile olimpijske igre, so nam misli uhajale na naše Sarajevo. Milijonsko mesto München, kjer stojijo ti impozantni objekti, so izkoriščeni polovično, ne vem, kako bo potem v Sarajevu, mislim, da bo po olimpiadi ostalo mesto-spomenik.

Rezultati: 1. ESV Innenstetten E 66 – D 32 točk, 2. EC Straubing – D 28 točk, 3. ES Bavaria München – D 28 točk ..., 8. Vatrostalna 20 točk ... 13. Piber – Bled 10 točk itd.

Za ekipo Vatrostalne so nastopili: Alojz Babnik, Rudi Šapek, Ivan Železnik in Jože Hafner.

Ruša

UMETNOSTNO DRSANJE NA JESENICAH

O drsalnem klubu Jesenice malo govorimo, še manj pišemo, pa se mi zdi prav in pošteno, da tudi o prizadevanju le-tega spregovorimo.

Drsalni klub Jesenice je začel z rednimi vadbami v tekoči sezoni že meseca avgusta lani. Nabirali so nove, sveže moči še pred odprtjem ledene ploskve. Na led so prišli že nekoliko pripravljeni. Kar so dobili led v hali v Podmežaklji, vadijo redno petkrat tedensko – skupaj osem ur, kar pa je za tovrstno športno dejavnost komaj dovolj.

Člani kluba so naši otroci, stari od šest let dalje. Šolarji imajo manj možnih ur za vadbo, ker so vezani na izmenični pouk. Ravno tako vsega možnega časa na ledu ne morejo koristiti otroci, ki obiskujejo celodnevno šolo. Nujno bi bilo razmišljati o novih možnostih in problemih, ki so nastopili ob spremenjeni obliki šolskega dela.

Otroci radi drsajo, četudi je delo v tej športni dejavnosti zahtevno in naporno. Ure in ure vozijo loke, vadijo skoke, da dosežejo minimalne uspehe. Kljub trdemu delu je letos spet uspešno delovala drsalna šola. Obiskovalo jo je 53 otrok. Po pregledu uspešnosti so jih vaditelji 14 sprejeli v drsalni klub. Tako je sedaj včlanjenih 25 drsalcev v redno klubsko delo. Vodstvo kluba, trenerji in drsalci si prizadevajo, da bi bili vsi člani primerno pripravljeni za prvenstva, ki so pred njimi.

Prvi preizkus so opravili 26. in 27. januarja tega leta v hali v Podmežaklji, zdaj pa usmerjajo pripave na republiško prvenstvo, ki bo letos od 9. do 11. februarja v Celju. Vsi, ki poznamo pogoje in razmere v klubu, jim želimo kar največ uspeha.

Opozoriti moram še na problem, o katerem je bilo že govorjeno ob novoletni prireditvi. O uspešno zasnovani in izvedeni novoletni drsalni prireditvi smo lahko slišali že v jeseniškem radiu. Poročevalec je zelo kritično spregovoril o ozvočenju jeseniške športne hale, saj se kljub prizadevanju vseh, napovedovalke ni moglo slišati. Vsaka točka na ledu je bila primerno razložena, da bi jo mogel razumeti tudi najmlajši obiskovalec. A žal! Besede so se porazgubile. Slišala se je komaj napovedovalka sama. Tudi dedka Mraza so otroci nestrpno pričakovali. Pojavil se je, jih pozdravil, vzel v roke mikrofon in ... nič.

Kot prej komentarja k točkam, zdaj tudi dedka Mraza ni nihče slišal. Prepričana sem, da je bila to ena osrednjih prireditev za jeseniške otroke pred novim letom, izredno množično obiskana, lepo pripravljena, a pravega zadovoljstva niso občutili ne gledalci ne izvajalci, ker niso vedeli vsebine. (Celo glasba ni učinkovala!) V imenu drsalcev, njihovih trenerjev in vodstva kluba vprašujem, če za tako stanje v hali v Podmežaklji res ni ustrezne rešitve. Gre res za tako visoka sredstva, da jih z združenimi močmi ne bi našli? Resnica je ena: tako ozvočenje v jeseniški hali ni več sprejemljivo! Drsalni klub sam si pa prav gotovo ne more pomagati.

Na ledeni ploskvi vzgajamo mlade športnike. Vsem tem smo dolžni stati ob strani. Zato naj svoje razmišljanje zaključim z besedami generalnega sekretarja OZN Kurta Waldheima, ki je v novoletni poslanici dejal: Leto otroka naj bo leto dejanj!

Mili Ilenič

REZULTATI KLUBSKEGA PRVENSTVA

V umetnostnem drsanju, ki je bilo 26. in 27. januarja so bili po skupinah doseženi naslednji rezultati:

JUNIORKE (starost od 14.–16. leta): 1. Magda Potočnik, 2. Tea Mulej, 3. Katarina Vidali

JUNIORJI: 1. Sandi Avsenik

PIONIRKE – skupine A: 1. Irina Vauhnik, 2. Mojca Kurbus, 3. Nataša Švent, 4. Barbi Novak.

PIONIRKE – skupine B: 1. Romana Kučina, 2. Andrejka Ilenič, 3. Maja Šteblaj.

PIONIRKE – skupine C: 1. Irena Bizjak, 2. Maruša Urbanc, 3. Darja Jenko (izven konkurence) Petra Nagode, 4. Helena Konobelj, 5. Alenka Čufar, 6. Aida Bešič

PIONIRJI – skupine C: 1 Sandi Šteblaj

DVOJICI – plesni par: Romana Kučina – Sandi Avsenik

USPEH »MURKE« DOMA IN NA TUJEM

V nedeljo, 21. januarja, je bil v Globasnici v Avstriji VII. mednarodni turnir za kristalni pokal. Na turnirju je sodelovalo 22 ekip iz Avstrije, Nemčije in Jugoslavije oz. Slovenije. Iz Slovenije je sodelovalo pet ekip. Z Jesenic ekipa Murke, Krivec in Železar, po ena z Bleda in ena iz Kranjske gore. Tudi na tem turnirju je zmagala ekipa Murke s 33 točkami, v postavi Rudi Plesničar, Franc Kralj, Alojz Drinovec, Jože Klinar in Lado Sodja. Druga je bila ekipa Wietersdorf z 32 točkami, tretja pa ekipa Klopinjsko jezero. Ostale naše ekipe pa so dosegle: ekipa Krivec 12. mesto, ekipa Kranjske gore 15. mesto, ekipa Bled 21. mesto in ekipa Železar 22. mesto.

V nedeljo 28. januarja je bil na Jesenicah deseti mednarodni turnir za prehodni pokal pod pokroviteljstvom trg. podjetja UNIVERSAL Jesenice. Na tem turnirju je sodelovalo 15 ekip.

Rezultati tekmovanja so naslednji: 1. Murka Jesenice 26 točk, 2. Selpritsch Avstrija 24, točk, 3. Kreuzberg Avstrija 22 točk, 4. Gradbinec Jesenice 18 točk, 5. Svetina Jesenice 16 točk, 6. Universal Jesenice 15 točk.

V nedeljo, 4. februarja pa je bil turnir pod pokroviteljstvom SGP Gradbinec. Uvrstitev ekip na tekmovanju je bila naslednja: 1. Murka Jesenice 17 točk, količnik 25; 2. Kombinirana ekipa Svetina 13 točk, količnik 1,8; 3. Krivec Jesenice 13 točk, količnik 1,7; 4. Gradbinec Jesenice 13 točk, količnik 1,5; 5. Gradbinec Bled 10 točk količnik 1,3;

S temi rezultati je ekipa Murke ponovno dokazala, da je v odlični formi.

GORENJSKO PRVENSTVO V JUDU

V nedeljo, 4. februarja, je judo sekcija TVD Partizan Jesenice priredila gorenjsko prvenstvo v judu. Obenem pa so bile to tudi kvalifikacije za slovensko prvenstvo, ki bo 10. in 11. februarja v Slovenj Gradcu.

Na prvenstvu Gorenjske so sodelovale ekipe Triglava iz Kranja, Alpine iz Žirov in domače Jesenice. Nastopilo je 50 tekmovalcev v sedmih kategorijah. V super lahki kategoriji je tekmovalec Triglava iz Kranja Markič osvojil prvo mesto brez borbe, kajti ostale ekipe niso v tej kategoriji imele predstavnikov. V kategoriji do 65 kg je slavil Jeseničan Krehmič, saj je s štirimi učinkovitimi meti zasluženo osvojil prvo mesto. Na koncu pa je bil proglašen tudi za najboljšega tekmovalca prvenstva.

Polsrednja kategorija je prinesla prvo in drugo mesto tekmovalcema kranjskega Triglava, Kuneju in Srebrnaku. V srednji kategoriji je zopet slavil tekmovalec iz Kranja Benedik, drugi pa je bil tekmovalec Alpin iz Žirov Jereb. Poltežka kategorija je pripadla Jeseničanu Gaturiču, drugi je bil Jeseničan Čebulj. V težki kategoriji je zmagal tekmovalec Triglava Nežmah, drugi pa je bil mladi Jeseničan Jovan, ki je pokazal precej znanja in dokazal, da članska ekipa ni osamljena in da lahko brez skrbi računa na mlade in pomladitev. Super težka kategorija je pripadla Jeseničanu Anderlu, ki je zmagal brez borb, kajti bil je edini tekmovalec v tej kategoriji.

Po končnih finalnih bojih, so vodje ekip prijavili tekmovalce za absolutno kategorijo. Nastopilo je osem tekmovalcev. Zmagal je Jeseničan Anderle, ki je v finalu premagal klubskega tovariša Gaturiča. Tako je zopet dokazal, da je v odlični formi.

Tekmovanje je dobro organizirala judo sekcija TVD Partizan Jesenice. Organizacijo je odlično vodil predsednik sekcije Alojz Šimnic, tekmovalce pa dobro pripravil trener Bečirovič.

Prvi štirje tekmovalci v vsaki kategoriji so prejeli diplome, kakor tudi najboljši tekmovalec, Jeseničan Krehmič.

Ekipa Jesenic je tako zopet dokazala, da je na Gorenjskem najmočnejša, saj je premočno zmagala v skupnem seštevku točk.

V soboto in nedeljo pa pet Jeseničanov potuje v Slovenj Gradec na slovensko člansko prvenstvo. Največ pričakujemo od Krehmiča, Gaturiča in Anderla. Škoda, da ne bo nastopil še Čebulj, ki zaradi poškodbe kolena ne more tekmovati.

Vsem tekmovalcem želimo veliko športne sreče in upamo, da dobri rezultati ne bodo izostali.

P. E.